

Förvaltningsstadga för Kronoby kommun

Träder i kraft: 1.1.2019

Godkänd av kommunfullmäktige 12.11.2018 § XX ??

DEL I.....	6
Ordnandet av förvaltningen och verksamheten	6
Kapitel 1	6
Ledningen av kommunen	6
§ 1 Tillämpning av förvaltningsstadgan.....	6
§ 2 Kommunens ledningssystem	6
§ 3 Föredragning i kommunstyrelsen	6
§ 4 Kommunstyrelseordförandens uppgifter.....	6
§ 5 Fullmäktigeordförandens uppgifter.....	7
§ 6 Kommunens kommunikation.....	7
Kapitel 2	7
Kommunens organ.....	8
§ 7 Fullmäktige.....	8
§ 8 Kommunstyrelsen, affärs- och riskhanteringssektion och personalsektion.....	8
§ 9 Revisionsnämnden	8
§ 10 Nämnderna	8
§ 11 Gemensamma nämnder för flera kommuner.....	9
§ 12 Kommunala bolag.....	9
§ 13 Valorgan	9
§ 14 Ungdomsfullmäktige	9
§ 15 Äldrerådet.....	10
§ 16 Rådet för personer med funktionsnedsättning.....	10
§ 17 Områdesnämnder.....	10
§ 18 Samarbetskommittén	10
§ 19 Kommitté för vänortssamarbete.....	10
Kapitel 3 Personalorganisationen	11
§ 20 Personalorganisationen	11
§ 21 Kommundirektören.....	11
§ 22 Sektorernas organisation och uppgifter.....	11
§ 23 Sektorchefer.....	11
§ 24 Resultatområdesansvariga	12
§ 25 Ansvariga för verksamhetsenheterna	12
Kapitel 4 Koncernstyrning och hantering av avtal.....	13
§ 26 Koncernledningen.....	13
§ 27 Koncernledningens uppgifter och befogenhetsfördelning.....	13
§ 28 Hantering av avtal samt upphandling.....	13
Kapitel 5 Organens uppgifter och befogenhetsfördelning	14
§ 29 Behörighet	14
§ 30 Allmänna uppgifter och beslutanderätt för kollegiala organ.....	14

§ 31 Kommunstyrelsen: uppgifter och befogenheter	14
§ 32 Affärs- och riskhanteringssektionen	16
§ 33 Personalsektionen	16
§ 34 Bildnings- och fritidsnämnden.....	17
§ 35 Skolsektionernas beslutanderätt.....	17
§ 36 Tekniska och miljönämnden	18
§ 37 Tillståndssektionen	18
§ 38 Tjänsteinnehavarnas uppgifter och beslutanderätt	19
§ 39 Kommundirektören.....	20
§ 40 Förvaltningschef	20
§ 41 Ekonomichef.....	20
§ 42 Bildningschef.....	20
§ 43 Fritidskoordinator	21
§ 44 Dagvårdschef	21
§ 45 Teknisk chef	21
§ 46 Byggnadsinspektör	21
§ 47 Miljövårdssekreterare	22
§ 48 Planläggare	22
§ 49 Ledningsgrupp.....	23
§ 50 Vidaredelegering av beslutanderätt.....	23
§ 51 Befogenhet att besluta om utlämnande av en handling	23
§ 52 Övertagningsrätt för kommunstyrelsen.....	23
§ 53 Meddelande om beslut som kan övertas	23
Kapitel 6	24
Befogenheter i personalfrågor	24
§ 54 Kommunstyrelsens allmänna befogenheter i personalfrågor	24
§ 55 Inrättande och indragning av tjänster samt ändring av tjänstebeteckningar	24
§ 56 Ombildning av ett tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande	24
§ 57 Behörighetsvillkor	24
§ 58 Ledigförklarande	24
§ 59 Val av tjänsteinnehavare.....	24
§ 60 Fastställande av villkorligt valbeslut.....	25
§ 61 Anställning i tjänsteförhållande när den som valts till tjänsten säger upp sig innan tjänsteutövningen inletts.....	25
§ 62 Beviljande av semester, tjänste- och arbetsledigheter.....	25
§ 63 Tillämpning av prövningsbaserade bestämmelser i kollektivavtalen	26
§ 64 Förflyttning till ett annat tjänsteförhållande.....	26
§ 65 Bisysslor	26
§ 66 Utredning av en tjänsteinnehavares arbets- och funktionsförmåga.....	26
§ 67 Avstängning från tjänsteutövning	26
§ 68 Ombildning till deltidsanställning.....	26
§ 69 Permittering	26
§ 70 Anställningens upphörande.....	27
§ 71 Ersättning för inkomstbortfall.....	27
§ 72 Återkrav av lön	27
§ 73 Språkstadga.....	27
Kapitel 7	29
Dokumentförvaltning.....	29

§ 74 Kommunstyrelsens uppgifter inom dokumentförvaltningen	29
§ 75 Uppgifter för den tjänsteinnehavare som leder dokumentförvaltningen	29
§ 76 Uppgifter inom sektorernas dokumentförvaltning	29
Kapitel 8	30
Språkliga rättigheter	30
§ 77 Invånarnas och servicetagarnas språkliga rättigheter i kommunens förvaltning	30
§ 78 De språkliga rättigheterna i kommunens verksamhet	30
§ 79 Uppföljning och rapportering av hur de språkliga rättigheterna förverkligas	30
DEL II	31
Ekonomi och kontroll	31
Kapitel 9 Ekonomi	31
§ 80 Budget och ekonomiplan	31
§ 81 Verkställande av budgeten	31
§ 82 Uppföljning av verksamheten och ekonomin	31
§ 83 Budgetens bindande verkan	31
§ 84 Ändringar i budgeten	32
§ 85 Överlåtelse och uthyrning av egendom	32
§ 86 Godkännande av avskrivningsplanen	32
§ 87 Finansförvaltning	32
§ 88 Beslut om avgifter	32
§ 89 Avgifter för utlämnande av handlingar	33
Kapitel 10	34
Extern kontroll	34
§ 90 Extern och intern kontroll	34
§ 91 Revisionsnämndens sammanträden	34
§ 92 Revisionsnämndens uppgifter och rapportering	34
§ 93 Uppgifter som gäller redogörelser för bindningar	34
§ 94 Val av revisionsammanslutning	34
§ 95 Revisorernas uppgifter	35
§ 96 Uppdrag av revisionsnämnden	35
§ 97 Revisionsberättelse och övriga rapporter	35
Kapitel 11	36
Intern kontroll och riskhantering	36
§ 98 Kommunstyrelsens uppgifter i den interna kontrollen och riskhanteringen	36
§ 99 Nämndernas och direktionernas uppgifter i den interna kontrollen och riskhanteringen	36
§ 100 Tjänsteinnehavarnas och chefernas uppgifter i den interna kontrollen och riskhanteringen	36
§ 101 Den interna revisionens uppgifter	36
DEL III	
Fullmäktige	37
Kapitel 12	37
Fullmäktiges verksamhet	37
§ 102 Organiseringen av fullmäktiges verksamhet	37
§ 103 Bildande av fullmäktige grupper och namn på fullmäktige grupper	37
§ 104 Förändringar i fullmäktige gruppens sammansättning	37
§ 105 Sittordning	37
Kapitel 13	38
Fullmäktiges sammanträden	38

§ 106 Ordinarie sammanträde och elektroniskt sammanträde	38
§ 107 Kallelse till sammanträde.....	38
§ 108 Föredragningslista.....	38
§ 109 Elektronisk kallelse till sammanträde	38
§ 110 Föredragningslistor och bilagor på kommunens webbplats	39
§ 111 Fortsatt sammanträde.....	39
§ 112 Inkallande av ersättare för en fullmäktigeledamot	39
§ 113 Närvaro vid sammanträde	39
§ 114 Sammanträdet laglighet och beslutförhet	39
§ 115 Ledning av sammanträdet.....	40
§ 116 Överlåtande av ordförandeskapet till en vice ordförande.....	40
§ 117 Tillfällig ordförande.....	40
§ 118 Jäv.....	40
§ 119 Ordningföljd för behandling av ärenden	40
§ 120 Anföranden	41
§ 121 Bordläggning och återremiss för beredning.....	41
§ 122 Förslag och avslutande av diskussionen	41
§ 123 Konstaterande av beslut som fattats utan omröstning	41
§ 124 Förslag som tas upp till omröstning.....	41
§ 125 Omröstningssätt och omröstningsordning.....	42
§ 126 Konstaterande av omröstningsresultatet	42
§ 127 Åtgärdsmotion	42
§ 128 Förändring och justering av protokoll	42
§ 129 Delgivning av beslut åt part och kommunmedlemmar	42
Kapitel 14	43
Majoritetsval och proportionella val	43
§ 130 Allmänna bestämmelser om val.....	43
§ 131 Majoritetsval	43
§ 132 Fullmäktiges valnämnd.....	43
§ 134 Inlämning av kandidatlistor och namnupprop för valförrättningen.....	43
§ 135 Granskning och rättelse av kandidatlistor	44
§ 136 Sammanställning av kandidatlistor	44
§ 137 Förrättande av proportionella val	44
§ 138 Konstaterande av valresultatet vid ett proportionellt val.....	44
Kapitel 15	45
Fullmäktigeledamöternas rätt att väcka motioner och framställa frågor.....	45
§ 139 Fullmäktigeledamöternas motioner.....	45
§ 140 Fråga till kommunstyrelsen.....	45
§ 141 Frågestund	45
DEL IV Besluts- och förvaltningsförfarandet.....	46
Kapitel 16	46
Sammanträdesförfarande	46
§ 142 Tillämpning av bestämmelserna	46
§ 143 Sätt att fatta beslut i ett organ	46
§ 144 Elektroniskt sammanträde.....	46
§ 145 Elektroniskt beslutsförfarande	46
§ 146 Tid och plats för sammanträde.....	46

§ 147 Kallelse till sammanträde.....	47
§ 148 Elektronisk kallelse till sammanträde	47
§ 149 Föredragningslistor och bilagor på kommunens webbplats	47
§ 150 Fortsatt sammanträde.....	47
§ 151 Inkallande av ersättare	47
§ 152 Närvaro vid sammanträde.....	47
§ 153 Företrädare för kommunstyrelsen i andra organ	48
§ 154 Sammanträdet offentlighet	48
§ 155 Sammanträdet laglighet och beslutförhet	48
§ 156 Tillfällig ordförande.....	48
§ 157 Ledning av sammanträdet, anföranden	48
§ 158 Behandling av ett ärende som inte nämns i kallelsen till sammanträde	48
§ 159 Föredragande	49
§ 160 Föredragning.....	49
§ 161 Jäv.....	49
§ 162 Bordläggning och återremiss för beredning.....	49
§ 163 Förslag och avslutande av diskussionen	49
§ 164 Konstaterande av beslut som fattats utan omröstning	50
§ 165 Förslag som tas upp till omröstning	50
§ 166 Omröstning och val.....	50
§ 167 Förande och justering av protokoll	50
§ 168 Delgivning av beslut åt part och kommunmedlemmar	51
Kapitel 17	52
Övriga bestämmelser	52
§ 169 Initiativrätt	52
§ 170 Behandling av initiativ.....	52
§ 171 Uppgifter som ska lämnas till initiativtagaren	52
§ 172 Undertecknande av handlingar	52
§ 173 Mottagande av bevislig delgivning	53
DEL V	54
Arvoden och ersättningar.....	54
Kapitel 18	54
Arvodesstadga	54
§ 174 Tillämpningsområde	54
§ 175 Sammanträdesarvoden.....	54
§ 176 Ordförandearvoden	54
§ 177 Föredragande- och sekreterararvode.....	55
§ 178 Övriga arvoden	55
§ 179 Samarbete mellan kommunerna.....	55
§ 180 Valnämnd, valbestyr	55
§ 181 Specialuppdrag	55
§ 182 Ersättning av inkomstbortfall.....	55
§ 183 Framställande av betalningsanspråk	56
§ 184 Ersättning för resekostnader	56
§ 185 Tiden för betalning av arvode	56
Kommunallagen.....	57
Förvaltningslagen.....	91

DEL I

Ordnandet av förvaltningen och verksamheten

KAPITEL 1

Ledningen av kommunen

§ 1 Tillämpning av förvaltningsstadgan

Organiseringen av förvaltningen och verksamheten samt besluts- och förvaltningsförfarandena i Kronoby kommun följer bestämmelserna i denna förvaltningsstadga, om inte något annat bestäms i lag.

Övriga tillämpningsanvisningar som reglerar verksamheten i kommunen godkänns av kommunstyrelsen eller respektive nämnd.

§ 2 Kommunens ledningssystem

Ledningen av kommunen bygger på kommunstrategin, ekonomiplanen, budgeten och övriga beslut av fullmäktige.

Fullmäktige svarar för kommunens verksamhet och ekonomi, utövar kommunens beslutanderätt och delegerar beslutanderätt genom bestämmelser i förvaltningsstadgan.

Kommunstyrelsen svarar för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet.

Kommunstyrelsen leder kommunens verksamhet, förvaltning och ekonomi. Kommunstyrelsen svarar för samordningen av kommunens verksamhet, för ägarstyrningen och för kommunens personalpolitik och sörjer dessutom för kommunens interna kontroll och riskhanteringen.

Kommundirektören, som är underställd kommunstyrelsen, leder kommunens förvaltning, skötseln av kommunens ekonomi samt kommunens övriga verksamhet. Kommundirektören svarar för beredningen av ärenden som kommer att behandlas av kommunstyrelsen.

§ 3 Föredragning i kommunstyrelsen

Kommundirektören är föredragande i kommunstyrelsen. Om kommundirektören är frånvarande eller jävig föredras ärendet av hens ställföreträdare.

§ 4 Kommunstyrelseordförändens uppgifter

Kommunstyrelsens ordförande

1. leder den politiska samverkan som krävs för fullgörandet av kommunstrategin och kommunstyrelsens uppgifter genom att föra nödvändiga diskussioner med de politiska grupperna samt på ett lämpligt sätt hålla kontakt med kommunens invånare och övriga intressentgrupper
2. svarar för beredningen av direktörsavtalet för kommundirektören och ser till att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt kopplas till beredningsprocessen
3. svarar för att det årligen förs mål- och utvärderingsdiskussioner med kommundirektören
4. önskas behärska båda inhemska språken

§ 5 Fullmäktigeordförandens uppgifter

Fullmäktiges ordförande

1. ska främja ett gott debattklimat i fullmäktigesalen och i kommunen samt aktivt verka för ett tydligt och resultatorienterat arbete i fullmäktigearbetet
2. ska fungera som en aktiv och värdig representant för kommunen
3. önskas behärska båda inhemska språken

§ 6 Kommunens kommunikation

Kommunstyrelsen leder kommunens kommunikation och information om kommunens verksamhet. Kommunstyrelsen godkänner allmänna anvisningar om principerna för kommunikation och information samt utser de tjänsteinnehavare som ansvarar för kommunikationen.

Organen ska inom sin egen sektor skapa förutsättningar för transparens i beredningen av ärenden och beslutsfattandet.

Kommunstyrelsen, nämnderna, kommundirektören och sektorernas ledande tjänsteinnehavare ska se till att kommuninvånarna och de som utnyttjar tjänsterna får tillräckligt med information om allmänt betydelsefulla ärenden som är under beredning och att de kan delta i och påverka beredningen av dessa ärenden. I kommunikationen ska det användas ett klart och begripligt språk och olika invånargrupperns behov ska beaktas.

Kommunikationen sker på svenska och finska i enlighet med behov.

KAPITEL 2

Kommunens organ

§ 7 Fullmäktige

Fullmäktige har 27 ledamöter. Bestämmelser om fullmäktiges presidium finns i § 102.

§ 8 Kommunstyrelsen, affärs- och riskhanteringssektion och personalsektion

Kommunstyrelsen har 9 ledamöter och bland dem väljer fullmäktige ordförande och 2 vice ordförande för kommunstyrelsen. Varje ledamot har en personlig ersättare. Ordförande, viceordförande och sammanlagt minst hälften av kommunstyrelsens ordinarie medlemmar väljs bland ordinarie fullmäktigemedlemmar. Kommunstyrelsens mandatperiod är två år.

Kommundirektören fungerar som föredragande i kommunstyrelsen, med förvaltningschefen som ersättare.

Kommunstyrelsen har en affärs- och riskhanteringssektion med fem (5) ledamöter. Varje ledamot har en personlig ersättare. Kommundirektören fungerar som föredragande och *ekonomi- och personalchefen* som sekreterare.

Kommunstyrelsen har en personalsektion med fyra (4) ledamöter. Varje ledamot har en personlig ersättare. Kommundirektören fungerar som föredragande och *ekonomi- och personalchefen* som sekreterare.

Kommunstyrelsen väljer ledamöter och ersättare i sektionerna för en mandatperiod på två år. Ordförande och minst hälften av medlemmarna i sektionerna ska vara medlemmar i kommunstyrelsen.

§ 9 Revisionsnämnden

Revisionsnämnden har 4 ledamöter och bland dem väljer fullmäktige ordförande och en vice ordförande för nämnden. Ordföranden och vice ordföranden ska vara fullmäktigeledamöter. Varje ledamot har en personlig ersättare.

§ 10 Nämnderna

Bildnings- och fritidsnämnden har nio medlemmar och lika många personliga ersättare. Av medlemmarna ska sju representera den svenska språkgruppen och två den finska. Ordförande och viceordförande samt minst tre andra ledamöter väljs bland fullmäktigemedlemmar. Av nämndens ordinarie medlemmar skall en vara ordinarie medlem i styrelsen. Som föredragande i nämnden fungerar bildningschefen samt *chefen för småbarnspedagogik och förskola* i frågor som berör småbarnspedagogik och förskola och fritidskoordinatören i frågor som berör kultur, fritid och idrott. De kan ersätta varandra. Ärenden som berör biblioteksväsendet *bereds* av bibliotekschefen och ärenden som berör medborgarinstitutet *bereds* av medborgarinstitutets rektor.

Nämnden ~~har en svenskspråkig och en finsk skolsektion och en finskspråkig~~ Den svenska skolsektionen består av sju medlemmar och personliga ersättare, medan den finska skolsektionen består av fem medlemmar och personliga ersättare. Fullmäktige väljer ledamöter och ersättare i sektionerna. De som väljs till ordförande i sektionerna bör utses bland nämndens ordinarie medlemmar. Ledamöterna i sektionerna väljs bland personer som hör till språkgruppen för respektive sektion. Som föredragande i skolsektionerna fungerar bildningschefen med dagvårdschefen som ersättare.

Tekniska och miljönämnden har sju medlemmar och lika många personliga ersättare. Ordförande och viceordförande samt minst två andra ledamöter väljs bland fullmäktigemedlemmar. Av nämndens

ordinarie medlemmar skall en vara ordinarie medlem i styrelsen. Som föredragande i nämnden fungerar tekniska chefen samt byggnadsinspektören i frågor som berör byggnadsverksamhet i kommunen samt miljösekreteraren i frågor som berör miljövård. De kan ersätta varandra.

Nämnden har en tillståndssektion som består av fem medlemmar och ersättare. Fullmäktige väljer ledamöter och personliga ersättare i sektionen. Den som väljs till ordförande i sektionen bör utses bland nämndens ordinarie medlemmar. Som föredragande i sektionen fungerar byggnadsinspektören i frågor som berör byggnadsverksamhet och miljösekreteraren i frågor som berör miljövård. De kan ersätta varandra.

§ 11 Gemensamma nämnder för flera kommuner

Kommunfullmäktige har genom avtal från år 2009 överlåtit skötseln av avbytarservicen och från år 2013 av landsbygdsförvaltningen till Pedersöre kommun. Kronoby kommun väljer två ledamöter till den gemensamma landsbygdsnämnden. Varje ledamot har en personlig ersättare.

Kommunfullmäktige har genom avtal från år 2010 överlåtit skötseln av miljö- och hälsoskydd samt veterinärvård till Mellersta Österbottens miljöhälsovårdsnämnd med Karleby stad som värdkommun. Kronoby väljer en representant samt hens personliga ersättare till den gemensamma nämnden.

Kommunfullmäktige har genom avtal överlåtit ansvaret för tillhandahållandet av tjänster inom social- och hälsovården till Mellersta Österbottens samkommun för social- och hälsovård, Soite. Enligt grundavtalet har kommunerna en representant i fullmäktige för varje påbörjat tretusenfemhundratal (3 500-tal) invånare.

§ 12 Kommunala bolag

Bestämmelser om ledningen av kommunens bolag ges i de ägarpolitiska linjedragningarna *och koncerndirektivet* som fullmäktige godkänner.

§ 13 Valorgan

Bestämmelser om centralvalnämnden, valnämnder och valbestyrelser finns i vallagen (714/1998). Centralvalnämnden och valnämnderna har vardera en ordförande, en viceordförande, tre medlemmar samt minst *fem* ersättare. Valnämnderna väljs i god tid före val av kommunstyrelsen. I god tid före varje val utser kommunstyrelsen även en valbestyrelse med tre medlemmar och tre ersättare. Som föredragande och sekreterare i nämnden fungerar förvaltningschefen och som ersättare *ekonomi- och personalchefen*.

§ 14 Ungdomsfullmäktige

Ungdomsfullmäktige har sju medlemmar och sju personliga ersättare. Ungdomsfullmäktige utses av kommunstyrelsen för två år i gången, så att fyra medlemmar utses vartannat år och tre medlemmar vartannat år. Ungdomsfullmäktige utses på förslag av de unga själva. Deltagarna i ungdomsfullmäktige bör vara mellan 13 och 20 år. Sekreterare, *föredragande* och kontaktperson i ungdomsfullmäktige är fritidskoordinatorn.

Ungdomsfullmäktige kan utse representanter som med närvaro- och yttranderätt får delta i kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens, bildnings- och fritidsnämndens samt tekniska och miljönämndens möten. Ungdomsfullmäktige har till uppgift att verka för att ungdomars röst hörs i det kommunala beslutsfattandet samt att ta upp frågor som berör de ungas vardag. Det kan de göra exempelvis genom att ge utlåtande om pågående ärenden, genom att ordna tillställningar och genom en årlig diskussionsträff med styrelsen.

§ 15 Äldrerådet

Äldrerådet har fem medlemmar och lika många personliga ersättare. Mandatperioden är två år. Äldrerådet utses av kommunstyrelsen, men tre av medlemmarna utses på förslag av pensionärernas egna sammanslutningar i kommunen. Sekreterare *och föredragande* i äldrerådet är förvaltningschefen. Äldrerådet har till uppgift att verka för att äldres röst hörs i det kommunala beslutsfattandet samt att ta upp frågor som berör äldres vardag.

§ 16 Rådet för personer med funktionsnedsättning

Rådet för personer med funktionsnedsättning har tre medlemmar och lika många personliga ersättare. Mandatperioden är två år. Rådet för personer med funktionsnedsättningen utses av kommunstyrelsen. Sekreterare *och föredragande* i rådet för personer med funktionsnedsättning är förvaltningschefen. Rådet för personer med funktionsnedsättning har till uppgift att verka för att de funktionsnedsattas röst hörs i det kommunala beslutsfattandet samt att ta upp frågor som berör de funktionsnedsattas vardag samt att ta initiativ i frågor rörande tillgänglighet.

§ 17 Områdesnämnder

I kommunen finns tre områdesnämnder. Områdesnämnderna har fem medlemmar och lika många personliga ersättare. *Områdesnämnderna utses av kommunstyrelsen.* Nämnden fungerar som remissinstans i frågor som gäller utvecklingen i området och ska höras av kommunstyrelsen eller nämnder i samband med markanvändningsplanering, serviceutveckling och kundbetjäning. Nämnden kan fungera som projekt- och planeringsgrupp. Områdesnämnden kan ta initiativ till åtgärder för att främja service, trivsel och utveckling i området. Föredragande, som också fungerar som sekreterare, i nämnderna utses av kommundirektören.

§ 18 Samarbetskommittén

Kommunstyrelsen tillsätter en samarbetskommitté för att handlägga ärenden som berör lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare. Mandatperioden är två år. Samarbetskommittén har sex medlemmar. Varje medlem har en personlig ersättare. Tre medlemmar jämte ersättare utses av personalen och tre medlemmar jämte ersättare av kommunstyrelsen. Även arbetarskyddsfrågor behandlas i samarbetskommittén, varför arbetarskyddschefen och arbetarskyddsfullmäktige deltar i samarbetskommitténs sammanträden som sakkunniga. *Ekonomi- och personalchefen* fungerar som föredragande och sekreterare i samarbetskommittén.

Samarbetskommittén har uppgifter i enlighet med lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare. Det inkluderar bland annat förändringar i organiseringen av arbetet, principer för omorganisering av tjänster, principer och planer som hänför sig till personalen, överföring av arbetstagare till anställning på deltid, permitteringar eller uppsägningar samt personal- och utbildningsplanen som årligen ska uppdateras.

§ 19 Kommitté för vänortssamarbete

Kommittén för vänortssamarbete har fem medlemmar och lika många personliga ersättare. Kommittén för vänortssamarbete utses av kommunstyrelsen för en mandatperiod på två år. Sekreterare och ansvarig tjänsteman utses av kommundirektören bland kommungårdens personal. Kommittén för vänortssamarbete har till uppgift att håller regelbunden kontakt och utvecklar samarbetet med kommunens vänorter.

KAPITEL 3

Personalorganisationen

§ 20 Personalorganisationen

Kommunens organisation indelas i allmänna sektorn, bildnings- och fritidssektorn och tekniska sektorn.

Allmänna sektorn omfattar

- Allmänna kansliet
- Ekonomikansliet

Bildnings- och fritidssektorn omfattar

- Bildningskansliet
- MI
- Biblioteket
- Fritidsbyrån

Tekniska sektorn omfattar

- Tekniska kansliet
- Byggnadskansliet
- Miljökansliet

Vid behov delas verksamheten in i ansvarsområden och mindre resultatenheter.

§ 21 Kommundirektören

Kommundirektören, som är underställd kommunstyrelsen, svarar för verksamheten inom kommunstyrelsens verksamhetsområde samt leder och utvecklar verksamheten.

Närmare bestämmelser om kommundirektörens uppgifter och befogenheter finns i kommunallagen och i flera kapitel i förvaltningsstadgan.

När kommundirektören är förhindrad eller jävig är förvaltningschefen ställföreträdande kommundirektör.

§ 22 Sektorernas organisation och uppgifter

Kommunstyrelsen och nämnderna beslutar om organisationen och uppgifterna för de sektorer som är underställda dem, till den del dessa frågor inte regleras i förvaltningsstadgan.

Kommunstyrelsen beslutar om uppgiftsfördelningen mellan sektorerna till den del den inte regleras i förvaltningsstadgan.

§ 23 Sektorchefer

Sektorchefen, som är underställd kommunstyrelsen, kommundirektören och nämnden, svarar för avdelningens verksamhet samt leder och utvecklar den.

Allmänna sektorn leds av förvaltningschefen gällande allmänna kansliet och av *ekonomi- och personalchefen* gällande ekonomikansliet.

Bildnings- och fritidssektorn leds av bildningschefen.

Tekniska sektorn leds av tekniska chefen.

Kommunstyrelsen förordnar en ställföreträdande sektorchef som sköter sektorchefens uppgifter när denna är förhindrad eller jävig.

§ 24 Resultatområdesansvariga

Resultatområdesansvariga, som är underställd kommunstyrelsen, nämnden och sektorchefen, svarar för områdets verksamhet samt leder och utvecklar den.

Nämnden förordnar en ställföreträdande ansvarig som sköter resultatområdesansvarigas uppgifter när denna är förhindrad eller jävig.

§ 25 Ansvariga för verksamhetsenheterna

Verksamhetsenhetsansvarige, som är underställd resultatområdesansvarige, svarar för enhetens verksamhet samt leder och utvecklar den.

Sektorchefen förordnar en ställföreträdande verksamhetsenhetsansvarig som sköter den ansvariges uppgifter när denna är förhindrad eller jävig.

KAPITEL 4

Koncernstyrning och hantering av avtal

§ 26 Koncernledningen

Till kommunens koncernledning hör kommunstyrelsen, kommunstyrelsens affärs- och riskhanteringssektion samt kommundirektören, *ekonomi- och personalchefen* och tekniska chefen.

§ 27 Koncernledningens uppgifter och befogenhetsfördelning

Kommunstyrelsen

1. svarar för utvecklingen av ägarpolitiken, principerna för ägarstyrningen och koncerndirektivet och beredningen av ärendena för fullmäktige,
- ~~2. svarar för att ägarstyrningen genomförs samt organiserar koncernledningen och koncernövervakningen,~~
3. ger, *på beredning av affärs- och riskhanteringssektionen*, fullmäktige halvårsvis en rapport om hur bolagens mål har nåtts och deras ekonomiska ställning utvecklats samt en bedömning av den kommande utvecklingen och riskerna,
4. utvärderar, *på beredning av affärs- och riskhanteringssektionen*, årligen hur ägarstyrningen lyckats med tanke på kommunkoncernens fördel som helhet, riskhanteringen och förfarandena *och för utvärderingen till fullmäktige som en del av bokslutsbehandlingen* samt låter utföra en extern utvärdering en gång per fullmäktigeperiod samt
- ~~5. behandlar resultaten och slutledningarna av utvärderingen i samråd med fullmäktiges presidium.~~

Underställd kommunstyrelsen finns en affärs- och riskhanteringssektion. I § 32 redogörs närmare för affärs- och riskhanteringssektionens uppgifter.

Kommundirektören ska leda koncernen och genom aktiv ägarstyrning bidra till förvaltningen och verksamheten i de bolag som hen ska styra. *Ekonomi- och personalchefen* och tekniska chefen ska genom aktiv ägarstyrning bidra till förvaltningen och verksamheten i de bolag som de ska styra.

§ 28 Hantering av avtal samt upphandling

Kommunstyrelsen svarar för hanteringen och övervakningen av avtalen samt upphandlingen, ger närmare anvisningar om avtalshanteringen och förordnar avtalsansvariga inom sitt verksamhetsområde.

Nämnderna förordnar avtalsansvariga inom sitt verksamhetsområde.

KAPITEL 5

Organens uppgifter och befogenhetsfördelning

§ 29 Behörighet

Kommunens organ har ett helhetsansvar för produktionen och utvecklingen av kommunala tjänster inom sitt verksamhetsområde med beaktande av de mål kommunfullmäktige uppställt, de resurser som anvisats samt de direktiv som kommunstyrelsen utfärdat.

§ 30 Allmänna uppgifter och beslutanderätt för kollegiala organ.

Ordföranden och ledamöterna ska i sitt uppdrag beakta strategin för Kronoby kommun samt kommunfullmäktiges bindande målsättningar och strategier.

Beslutanderätt för de kollegiala organen

1. beslutar i de frågor som organet har rätt att avgöra med stöd av lag, förordning, avtal, arbetsprogram eller denna stadga
2. godkänner anvisningar för verksamheten och håller dem tillgängliga
3. beslutar om tyngdpunktsområden och prioriteringar inom verksamheten, med beaktande av tillbudsstående medel
4. övervakar att verksamheten leds ändamålsenligt, effektivt och ekonomiskt och följer upp resultatet
5. ansvarar för den interna tillsynen
6. svarar för informationen inom sitt verksamhetsområde till kommunens invånare, kunder och andra kontaktgrupper enligt de anvisningar som ges av kommunstyrelsen
7. beslutar om beviljande av verksamhetsbidrag och övervakar användningen
8. beslutar om köp, försäljning, byte eller donation av lös egendom till ett maximibelopp som kommunstyrelsen fastställt
9. beslutar om avskrivning av lös egendom samt hur man gör med den avskrivna egendomen
10. beslutar om skadeersättningar i de fall kommunen kan anses ersättningsskyldig
11. ingår och undertecknar avtal för sitt ansvarsområde
12. regelbundet fastställa uppgiftsbeskrivningar för sin personal
13. delegerar beslutanderätt till underlydande tjänsteinnehavare inom ramen för gällande lagstiftning och med beaktande av att administrativa tvångsåtgärder inte kan delegeras.

§ 31 Kommunstyrelsen: uppgifter och befogenheter

Kommunstyrelsen leder kommunens verksamhet och svarar för de uppgifter som bestäms i kommunallagen.

Kommunstyrelsens ordförande leder den politiska samverkan som krävs för ett fungerande arbete i styrelsen. Ordföranden bereder och föredrar kommundirektörsavtalet samt kommundirektörens löneförmåner för behandling i kommunstyrelsen. Ordförande beviljar lagstadgad semester åt kommundirektören, beviljar tjänsteledighet upp till 14 dagar samt godkänner deltagande i kurser och kommundirektörens utgifter.

Ordförande och övriga ledamöter i kommunstyrelsen ska arbeta för att visioner och målsättningar i strategin förverkligas. Kommunstyrelsens representant i nämnd ska uppmärksamma kommunstyrelsen på de frågor som behandlas i nämnderna och är av avgörande betydelse för kommunens förvaltning. ~~Kommunstyrelsen utser ingen representant i nämnd om nämndens ordförande är ordinarie medlem i kommunstyrelsen.~~

Kommunstyrelsens övergripande ansvar:

1. bereder förslag till kommunfullmäktige gällande kommunens vision, centrala målsättningar och strategier
2. leder kommunens verksamhet, ekonomi och förvaltning på ett sådant sätt att den av kommunfullmäktige godkända visionen fullföljs och de uppställda målen nås
3. koordinerar samarbetet mellan de olika sektorerna och svarar för samordningen av verksamheten på koncernnivå
4. har hand om ärenden som hör till kommunens strategiska planläggning, ägarpolitik, mark- och näringspolitik och regional markanvändning och regionalt samarbete
5. avger förklaring med anledning av besvär över kommunfullmäktiges beslut, om kommunstyrelsen anser sig kunna omfatta kommunfullmäktiges beslut
6. svarar för de externa kontakterna till andra myndigheter där kommunens officiella ställningstagande eller utlåtande begärs
7. leder och övervakar kommunens ärendehantering och arkivfunktion
8. **har det övergripande ansvaret för** kommunens riskhantering, dataskydd och försäkringspolitik
9. leder kommunens personalpolitik
10. ansvarar för information ~~och marknadsföring~~

Till kommunstyrelsens ansvarsområde hör även de uppgifter som inte enligt denna stadga hör till något annan sektors ansvarsområde.

Kommunstyrelsens beslutar om:

Om inte annorlunda är bestämt, beslutar kommunstyrelsen utöver de ärenden som den enligt gällande lag och förordning ska avgöra, också om ärenden som gäller:

1. beslutar om köp, byte och försäljning av fast egendom till ett belopp om högst 100 000 €
2. beslutar om köp, byte och försäljning av aktier till ett belopp om högst 50 000 €
3. beslutar om anskaffning av löseegendom, samt försäljning, uthyrning och annan upplåtelse till begagnande av densamma, samt överföring av löseegendom inom de kommunala inrättningarna, till den del det överstiger 50 000 euro.
4. utfärdar allmänna direktiv för uthyrning av kommunens fastigheter och områden
5. fastställer tomtpriser, avgifter för beviljande av undantagslov och övriga avgifter som uppbärs för servicen **i de fall där det inte delegerats är nämnd**
6. godkänner slutliga byggnadshandlingar för kommunens byggnadsprojekt som baserar sig på godkända skissritningar till den del de överskrider 600 000 euro. Tekniska och miljönämnden beslutar om övriga.
7. Handhar följande frågor enligt markanvändnings- och bygglagen (MBL)
 - a. godkänner markanvändningsavtal
 - b. beviljar undantag (MBL)
 - c. godkänner ändringar i detaljplan och delgeneralplan (med undantag för strandgeneralplan) med ringa verkningar **vilket innebär mindre än tre kvarter**
 - d. utfärdar och förlänger byggnadsförbud
 - e. beslutar om anförande av besvär över förvaltningsdomstols beslut om att upphäva eller ändra plan eller byggnadsordning (MBL)
 - f. beslutar om anförande av besvär över den regionala miljöcentralens beslut om undantag (MBL)
 - g. utfärdar och förlänga åtgärdsbegränsning när det har blivit aktuellt att göra upp eller ändra en detaljplan,
 - h. ger kommunens samtycke till styckning av ett outbrutet område, som är avsett till byggnadsplats på ett område där byggnadsförbud råder för uppgörande av detaljplan,
 - i. ger samtycke till styckning av ett outbrutet område som är avsett till byggnadsplats i en strandzon eller inom ett strandområde i behov av planering.
 - j. ger bygguppsmaning (MBL § 97)
8. ingår avtal och övriga förbindelser såvida beslutet inte fattas av annan myndighet
9. beslutar om mottagande av flyktingar till kommunen i enlighet med beviljade budgetmedel
10. beviljar lättnad, befrielse och uppskov med erläggande av kommunal avgift
11. beviljar skadeersättningar i sådana fall, då kommun bör anses ersättningskyldig

12. beviljar krediter åt kommunägda bolag *eller allmännyttiga föreningar*
13. godkänner, bevakar, ändrar och befriar säkerheter för kommunens fordringar
14. godkänner avbrytande av preskriptionstid för borgensförbindelser
15. *utser kommunens representanter till samkommunernas samkommunstämmor*
16. befullmäktigar tjänsteinnehavare som underlyder kommunstyrelsen att avgöra ärenden som hör till kommunstyrelsens beslutanderätt
17. beslutar om lön för kommundirektören och ledningsgruppen

§ 32 Affärs- och riskhanteringssektionen

Affärs- och riskhanteringssektionen behandlar ärenden som rör koncernstyrning, intern revision och riskhantering, marknadsföring och näringsliv samt upphandling och övervakning av upphandling.

1. följer och utvärderar hur bolagens mål uppfyllts och deras ekonomiska ställning utvecklats samt framställer vid behov förslag till kommunstyrelsen utifrån uppföljningen och utvärderingen,
2. uttalar kommunens åsikt före beslutsfattandet i de ärenden som koncerndirektivet kräver
3. svarar för utnämningen av ledamöterna i dotterbolagens styrelser
4. utser kommunens kandidater till dotterbolagens styrelser
5. utser ombud till bolagsstämmorna och ger dem de anvisningar som ägarstyrningen förutsätter
6. *bestämmer arbetsfördelningen mellan tjänsteinnehavarna inom koncernledningen i fråga om varje dottersammanslutning och intressesammanslutning,*
7. upptar försäkringar för kommunens egendom samt för olycksfall och ansvar
8. svarar för att den interna kontrollen organiseras och samordnas på ett sätt som tryggar en laglig och resultatrik verksamhet i kommunen,
9. godkänner en plan för den interna revisionen, enligt vilken riskhanterings-, kontroll-, lednings- och förvaltningsprocesserna utvärderas,
10. svarar för att riskhanteringen organiseras så att de väsentliga riskerna i kommunens verksamhet identifieras och beskrivs och så att konsekvenserna av att en risk realiserar, sannolikheten att en risk realiserar och möjligheterna att ha kontroll över risken bedöms samt
11. bereder för kommunstyrelsen en beskrivning av den interna kontrollen och riskhanteringen, vilken införs i verksamhetsberättelsen
12. beslutar kring upphandling och övervakning av upphandling när det rör kommunstyrelsens sektor
13. *utser årligen årets företag i Kronoby*
14. fastställer allmänna principer för kommunens marknadsföring

§ 33 Personalsektionen

Sektionen representerar kommunen som arbetsgivare och uppgör planer, program och direktiv för personalförvaltningen.

Sektionen leder och övervakar löne- och arvodesärenden samt pensions- och motsvarande förmåner och utvecklar arbetarskyddsverksamheten i samråd med arbetarskyddsorganisationen.

Sektionen

1. Beslutar om tillämpning av arbets- och tjänstekollektivavtalet och utövar till denna del arbetsgivarens beslutanderätt såvida inte annat finns stadgat eller bestämt
2. Fastställer riktlinjer för tjänste- och arbetstidsärenden
3. Utarbetar riktlinjer för förhandlingar med de fackliga representanterna
4. Avgör de ledande tjänstemännens löner, kommundirektören och ledningsgruppen undantaget, och avgör lönefrågor till den del det inte ankommer på någon annan
5. Fastställer vilka tjänsteinnehavare och arbetstagare som är i ledande eller självständig ställning
6. Fastställer allmänna principer för anställande av personal och för beviljande av tjänsteledigheter
7. Beslutar om planer och åtgärder som främjar sysselsättningen

§ 34 Bildnings- och fritidsnämnden

Bildnings- och fritidsnämnden har ansvar för uppgifter som ankommer på kommunen enligt lagen om grundläggande utbildning, förskoleverksamhet och lagen om småbarnspedagogik samt det som ankommer på kommunen enligt lagarna om ungdoms-, och idrottsarbete samt övriga lagar och förordningar. Nämnden ansvarar för uppgifter som berör småbarnspedagogik, förskoleundervisning, grundläggande utbildning, andra stadiets utbildning, biblioteksväsende, den fria bildningen, *välstånd*, idrottsutövning, hälsofrämjande motion, kulturverksamhet, ungdomsarbete samt arbete som uppmuntrar till sunda levnadsvanor.

Bildnings- och fritidsnämnden leder och utvecklar sitt verksamhetsområde och svarar för att tjänsterna organiseras på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden följer och utvärderar tjänsternas verkan och ger invånarna och servicetagarna möjlighet att delta i planeringen och utvecklingen av tjänsterna.

Nämnden representerar kommunen och för dess talan i ärenden som gäller nämndens verksamhetsområde.

Nämnden

1. initierar nybyggnads- och renoveringsprojekt för daghem, förskole-, skol- och biblioteks-, idrotts-, ungdoms- och kulturbyggnader
2. beslutar om handläggning av uppgifter enligt gällande lagstiftning
3. fastställer läsårets arbetstider
4. fastställer allmänna principer för ordnande av skolskjutsar
5. beslutar i de frågor, som berör kommunens småbarnspedagogik, förskoleundervisning skolväsende, eftermiddagsverksamhet, biblioteksväsende, medborgarinstitut, idrottsverksamhet, ungdomsverksamhet och kulturverksamhet
6. beslutar om var småbarnspedagogik och förskoleundervisning ordnas
7. *anvisar förskolebarn en förskoleplats*
8. godkänner plan för småbarnspedagogik och läroplan för förskoleundervisning
9. beslutar om överföring till förlängd läroplikt för barn före läropliktsåldern
10. godkänner medborgarinstitutets gruppstorlekar
11. beslutar om bidrag och understöd inom sin sektor
12. ansvar för anskaffande och underhåll av idrottsredskap och utrustning

§ 35 Skolsektionernas beslutanderätt

Den svenska skolsektionens och den finska skolsektionens uppgift är att svara för skolväsendet inom respektive språkgrupp.

Sektionen

1. godkänner kommunvisa läroplaner för den grundläggande utbildningen och gymnasiet
2. fastställer skolornas lärsplaner
3. fastställer *skolornas timresurs*
4. beslutar om principer för elevupptagningsområden och utrymmes användning samt anvisar läropliktiga elever en skolplats
5. beslutar om elevers inledande av skolgången vid annan tid än läroplikten förutsätter
6. beslutar om skolplats för elev med särskilt stöd eller förlängd läroplikt inom den egna kommunen eller i annan kommun, statens eller privat specialskola eller specialklass i enlighet med avtal
7. beslutar om avstängning av elev för viss tid eller avstängning från studier i grundläggande utbildning eller gymnasiet på grund av brott
8. beviljar elev rätt till frånvaro för längre tid än fem veckor
9. förordnar eller väljer rektor för viss tid (4 år) eller tillsvidare samt beslutar om indragning av förordnandet

10. godkänner ändringar av tjänstebenämning på lärartjänster inom den grundläggande utbildningen och gymnasiet
11. beslutar om elevs rätt till skolgång efter fyllda 18 år

§ 36 Tekniska och miljönämnden

Tekniska och miljönämnden har det övergripande ansvaret för kommunens bygg-, miljö och tekniska verksamhet. Nämnden ansvarar för planering och genomförande av byggnadsprojekt i kommunen, för kommunens fastigheter och fastighetsservice, vattentjänster, kommunens trafikleder, farleder, hamnar och bryggor, parker och allmänna områden samt för avfallstjänster.

Tekniska och miljönämnden leder och utvecklar sitt verksamhetsområde och svarar för att tjänsterna organiseras på ett ändamålsenligt sätt. Nämnden följer och utvärderar tjänsternas verkan och ger invånarna och servicetagarna möjlighet att delta i planeringen och utvecklingen av tjänsterna.

Nämnden representerar kommunen och för dess talan i ärenden som gäller nämndens verksamhetsområde.

Räddningsväsendet sköts från och med år 2005 inom Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk genom avtal med Karleby stad som värdkommun. Miljöhälsovården sköts från och med år 2010 av Mellersta Österbottens miljöhälsovård med Karleby stad som värdkommun.

Nämnden

1. övervakar trafikleder, gator, torg och parker m.m. samt reglering av kvartersområden
2. fastställer vattentjänstverkens verksamhetsområden
3. fastställer väg- och gaturitningar och gatuunderhållsbeslut, upplåtande av väg på planeområde till allmänt begagnande samt bestämmer vilket material gatan ska beläggas med
4. **gör upp avtal om skötsel av enskilda vägar och fastställer nivån på skötseln**
5. fastställer vatten-, ytvattensavlopps-, dränerings- och avloppsplaner
6. ansvarar för ordnande av dagvattenhantering (MBL 103 §)
7. godkänner och undertecknar anslutningsavtal för el
8. beslutar om försäljning och arrendering av bostadstomter inom ramen för de beslut kommunfullmäktige fastställt för försäljning och arrendering
9. beslutar om avgifter för uthyrning av kommunens fastigheter, **idrottsplaner** och områden
10. **beslutar om avgifter inom byggnads- och miljösektorn**
11. beviljar uppskov med uppfyllande av byggnads- eller annan liknande skyldighet i enlighet med försäljningsvillkor för tomter och andra områden
12. fastställer planer för parker och parkeringsområden
13. fastställer vägnamn
14. påbörjar byggnadsprojekt inom ramen för av kommunstyrelsen fastställda maximibelopp och godkänner huvudritningar och byggnadsbeskrivningar för kommunens byggnadsprojekt med beaktande av kommunstyrelsens beslut
15. beslutar om entreprenader och anskaffningar inom ramen för budgetanslag och av kommunstyrelsen fastställt maximibelopp
16. **har rätt att fatta beslut om efterbehandlingsarbete enligt 24 §§ lagen om bekämpning av oljeskador (1673/2009)**
17. **sköter omhändertagandet av herrelösa djur**
18. handhar de uppgifter som tidigare ankom på vägnämnden, **så länge uppgifterna ankommer på kommunen**

§ 37 Tillståndssektionen

Tillståndssektionen handhar myndighetsärenden och fungerar som den byggnadstillsynsmyndighet som avses i markanvändnings- och bygglagen och som den kommunala miljöförvaltningsmyndighet som avses i lagen om kommunernas miljöförvaltning, miljöskyddslagen, vattenlagen, avfallslagen, kemikalielagen, terrängtrafiklagen, sjötrafiklagen, lagen om vattentjänster, miljöskyddslagen för sjöfarten och andra lagar eller förordningar. Sektionen fungerar också som den tillstånds- och tillsynsmyndighet som avses i marktäckningslagen och som den kommunala myndighet för campingområden som avses i lagen om friluftsliv.

Sektionen

1. beslutar om utfärdande av bygglov och rivningslov
2. avgör ärenden gällande planeringsbehov (MBL 137 §)
3. godkänner planeringsöversikt
4. beslutar om utfärdande av de servitut som detaljplan förutsätter
5. beslutar om oskäligt besvär och tillsyn av byggnadsplats samt övervakar lagens iakttagande (§ 18 Lag angående vissa grannelagsförhållanden)
6. avgör dikningsärenden (MBL 161 a §, vattenlagen 5 kap. 9 § 3 mom.)
7. beslutar om huruvida ett förordnande om att avbryta byggnadsarbete förblir ikraft
8. beslutar om marknadstillsyn över byggprodukter i kommunen
9. beslutar om utfärdande av miljötillstånd (MSL 4 kap.)
10. Meddelar beslut med anledning av anmälan som gäller verksamhet av försöksnatur och anmälan som gäller exceptionella situationer i verksamhet som inte är tillståndspliktig eller registreringspliktig (MSL 119, 120 §§)
11. Meddelar förelägganden i syfte att hindra förorening samt fattar beslut om avbrytande av verksamheten (MSL 180, 181 §§)
12. Ansvarar för uppföljningen av tillståndet i miljön (MSL 143 §)
13. Avgör meningsskiljaktigheter i dikningsärenden (158 § MSL, 5 kap. 5 § VL)
14. Ansvarar för tillsyn över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter enligt tillsynsplan och -program (MSL 168 §)
15. Beslutar om åtgärder vid överträdelser eller försummelser (175 § MSL, 126 § AvfallsL, 29 § L om vattentjänster)
16. Fattar beslut om anmälan till polisen gällande gärningar och försummelser som kan medföra miljöförstöring (136 § AvfallsL, 188 § MSL, 14 kap. 2 § VL)
17. Fattar beslut om tillstånd för återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i terräng (terrängtrafiklagen 30 §)
18. Fattar beslut om tillstånd för återkommande eller permanent anordnande av tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på ett och samma vattenområde (sjötrafiklagen 21 §)
19. Fattar beslut gällande ansökan om befrielse från skyldighet att ansluta fastighet till vattenledning, spillvattenavlopp samt dagvattenavlopp (lagen om vattentjänster 11, 17 c §§)
20. Godkänner avfallshanteringsplaner för småbåtshamnar (miljöskyddslagen för sjöfarten 4 §)
21. Beslutar om beviljande av marktäktstillstånd (marktäktslagen 7 §)
22. Behandlar anmälningar om inrättande eller väsentlig ändring av campingplats, samt utfärdar föreskrifter eller förbud (L om friluftsliv 20, 21 §§)
23. beslutar om inrättande av naturminnesmärken på privat mark och hävning av skyddet av sådana (naturvårdslagen 26 och 28 §)
24. beslutar om undantag från kravet att behandla hushållsavloppsvatten utanför avloppsnätet (MSL § 157)

§ 38 Tjänsteinnehavarnas uppgifter och beslutanderätt

De ledande tjänsteinnehavarna, *som paragraferna 39-48 särskilt nämns*, har förutom vad som stadgas som uppgift att leda organisationen med resultatansvar så att de mål som uppställts i budgeten och ekonomiplanen uppnås. De fungerar som arbetsgivarens representant i den organisation de leder och övervakar att de mål som uppställts och de beslut och avtal som gjorts förverkligas inom sektorn. De ansvarar för den interna och externa informationen inom ansvarsområdet och för ett flexibelt och bra samarbete mellan kommunens sektorer.

De ledande tjänsteinnehavarna ansvarar för att avgifter och ersättningar enligt fastställd taxa uppbärs för servicen samt ansvarar för indrivning av inkomster, fordringar, skulder, samt för ansökan om statsunderstöd och bidrag och gör vid behov framställningar om rättelseyrkande och anförande av besvär. De ansvarar även om för uthyrning av utrymmen enligt de direktiv som getts. De ansvarar för arbetshälsa och – säkerhet och direkt arbetarskydd inom sitt verksamhetsområde.

De ledande tjänsteinnehavarna beslutar även om upphandling enligt givna direktiv, om avskrivning, försäljning eller överlåtelse av lös egendom samt godkänner fakturor.

Separat förteckning över tjänsteinnehavarnas beslut ska föras.

§ 39 Kommundirektören

1. representerar eller utser någon annan kommunal tjänsteinnehavare eller kallar förtroendevald att representera kommunen vid förhandlingar eller representationstillfälle, om inte kommunstyrelsen i enskilda fall beslutar annorlunda
 2. för kommunens talan vid domstolar och andra myndigheter liksom också vid sådana sammanslutningars och samfunds sammanträden, i vilka kommunen är delägare eller medlem (såvida kommunstyrelsen inte annorlunda beslutar, själv eller genom befullmäktigat ombud)
 3. arrangerar vid behov informations-, förhandlings- och representationstillfällen samt kurser
 4. utser tillfälliga arbetsgrupper för att bereda ärenden
 5. anskaffar gåvor och beslutar om uppvaltningar
 6. överför ärenden som avgjorts av nämnd, sektion eller kommitté till behandling i kommunstyrelsen
 7. beviljar utomstående rätt att använda kommunvapnet
 8. ansvarar för befolkningsskyddsärenden till den del dessa inte ankommer på räddningsmyndigheterna
 9. övriga uppgifter anges närmare i direktörsavtal
- Kommundirektörens ställföreträdare är förvaltningschefen.

§ 40 Förvaltningschef

1. ansvarar för ärende- och dokumenthantering samt kommunens arkivfunktion
 2. ansvarar för offentliga kungörelser
 3. ansvarar för informationsverksamheten
 4. ansvarar för flyktingarbetet
 5. ansvarar för sysselsättningen av långtidsarbetslösa i kommunen
 6. ansvarar för röstningsverksamheten i kommunen
 7. ansvarar för vänortssamarbete
 8. **ansvarar för det brottsförebyggande arbetet och inre säkerhet**
 9. beviljar praktikplatser, anställer ungdomar i sommararbeten samt anställer arbetslösa inom ramen för budgeterade medel
 10. beviljar understödsannonser och bidrag till sedvanliga välgörenhetsändamål
- Förvaltningschefens ställföreträdare är **ekonomi- och personalchefen**.

§ 41 Ekonomi- och personalchef

1. Leder och utvecklar kommunens ekonomiförvaltning och verksamheten på ekonomiavdelningen
 2. placerar kommunens finansieringstillgångar i enlighet med de placeringsgrunder kommunfullmäktige fastställer
 3. **lyfter budgetlån i enlighet med fullmäktiges beslut om lånens storlek**
 4. ansvarar för kommunens kortfristiga finansiering inom givna ramar
 5. ansvarar för kommunens aktier, säkerheter och garantier
 6. ansvarar för kommunens riskanalys och försäkringar
 7. **ansvarar för personalfrågor, fungerar som löneombud och beviljar årsbundna tillägg åt personalen**
 8. ansvarar för kommunkansliets IT-funktioner och kopiering samt beslutar om anskaffningar
- Ekonomi- och personalchefens** ställföreträdare är förvaltningschefen.

§ 42 Bildningschef

1. godkänner anställdas kompetensutveckling förutom gällande småbarnspedagogiken och förskolan

2. beslutar om arbetsplats för personalen
3. beslutar om överföring till särskilt stöd
4. beviljar oavlönad tjänsteledighet enligt prövning för längre tid än sju dagar och anställer vid behov vikarie

Bildningschefens ställföreträdare är **chefen för småbarnspedagogik och förskola**.

§ 43 Fritidskoordinator

1. ansvarar för idrotts-, kultur och ungdomsverksamhet samt arbete kring sunda levnadsvanor
2. **är ansvarig för välfärdsarbetet inom kommunen**
3. beslutar om beviljande av bidrag som inte överstiger 4000 euro för kultur i skolan, kultur i vården, kartbidrag för idrott, bidrag för ordningsvaktsskolning och ledarutbildning, marknadsföringsbidrag, specialbidrag för simhallskostnader, bidrag för motion för specialgrupper, **uppvärmningsbidrag, bidrag för underhåll av vandringsleder**, hyresbidrag, bidrag för bränsle till **skidspår, bidrag för underhåll av skidspår och skoterbidrag** i enlighet med de kriterier nämnden fastställt

Fritidskoordinators ställföreträdare är bildningschefen.

§ 44 Chefen för småbarnspedagogik och förskola

1. beslutar om köp av tjänster inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning,
2. beslutar om befrielse/nedsättning av avgift inom småbarnspedagogik enligt direktiv,
3. utreder och godkänner privata och kommunala familjedagvårdare
4. godkänner anställdas kompetensutveckling inom småbarnspedagogik och förskola
5. beslutar om överföring till särskilt stöd
6. beviljar oavlönad tjänsteledighet enligt prövning för längre tid än sju dagar och anställer vid behov vikarie

Bildningschefen är ställföreträdare för chefen för småbarnspedagogik och förskola.

§ 45 Teknisk chef

1. beslutar om brådskande reparationsarbeten i de fall förhindrande av skada eller tryggande av verksamheten förutsätter detta
2. godkänner entreprenadavtal och anskaffningar för värden som inte överstiger 20 000 euro.
3. godkänner reserveringar av tomter på planeområden
4. beslutar om uthyrning av kommunens fastigheter, ansvarar för och antar hyresgäster till kommunens bostadslägenheter
5. beviljar lov att placera ledningar, skyltar och dylikt på kommunens mark
6. upplåter parker, torg och allmänna områden för kortvarigt bruk
7. godkänner och övervakar säkerheten för byggnadsarbeten
8. beslutar om flyttning av fordon och nedskrotning av skrotfordon
9. beslutar om försäljning av virke och gagnvirke
10. beslutar om reglering av skador

Tekniska chefens ställföreträdare är planläggaren.

§ 46 Byggnadsinspektör

1. beviljar bygglov på detaljplanerade områden
2. **beviljar bygglov för byggnader i anslutning till befintlig huvudbyggnad utanför detaljplanerade områden**
3. **beviljar bygglov för tillbyggnader när tillbyggnadens våningsyta är högst lika stor som våningsytan för den byggnad som utvidgas**
4. beviljar bygglov för tillfälliga byggnader (176 § MBL)
5. beviljar bygglov för ekonomibygnad samt gäststuga i anslutning till befintlig bostad eller annan byggnad
6. godkänner ansvarig arbetsledare och arbetsledare för specialområden (122 § MBL)

7. beslutar om åtgärdstillstånd
 8. beslutar om förlängning av tillstånds giltighetstid (143 § MBL) och om rätt att påbörja arbeten (144 § MBL)
 9. beslutar om uppmaning av slutföra byggarbete
 10. beslutar om att avbryta byggnadsarbete
 11. fastställer avgift i enskilda fall (145 § MBL)
 12. beslutar om byggherreövervakning, sakkunniggranskning och extern granskning (151 § MBL)
 13. beslutar om mindre undantag i samband med bygglov (175 § MBL)
 14. godkänner byggnadsplan, byggnadskostnader och anskaffningsvärdet för egnahemshus som ska uppföras, utvidgas och grundrenoveras med hjälp av personligt byggnadslån
 15. godkänner samlingslokal (förordning om godkännande av samlingslokal och områden)
 16. fattar beslut om anmälan och åtgärdstillstånd (126 och 129 § MBL)
 17. ansvarar för byggnadsregistret
 18. granskar reparationsunderstöd beviljade av ARA
- Byggnadsinspektörens ställföreträdare är tekniska chefen.

§ 47 Miljövårdssekreterare

1. beslutar om tillstånd för miljöåtgärder
2. meddelar beslut om byggande, offentliga tillställningar och andra åtgärder och händelser som orsakar tillfälligt buller eller skakningar (118, 121, 122 §§ miljöskyddslagen)
3. meddelar i brådskande fall beslut angående exceptionella situationer i verksamhet som inte är tillståndspliktig eller registreringspliktig (120, 121, 122 §§ miljöskyddslagen)
4. meddelar i brådskande fall ett föreläggande (175, 180, 181 §§ miljöskyddslagen) samt fattar beslut om avbrytande av verksamhet
5. verkställer registrering av verksamhet (116 och 117 §§ miljöskyddslagen)
6. handlägger anmälningar om insamlingsverksamhet till avfallsregistret (100 § avfallslagen)
7. meddelar beslut i enskilda fall gällande verksamhet som inte är miljötillståndspliktig, om beslutet behövs för att förhindra nedskräpning eller ordna avfallshanteringen på lämpligt sätt (125 § avfallslagen)
8. meddelar i brådskande fall åläggande gällande åtgärder vid förseelser eller försummelser (126 § avfallslagen)
9. anmäler i brådskande fall gärningar och försummelser till polisen (188 § miljöskyddslagen, 14. kap 2 § vattenlagen och 136 § avfallslagen)
10. meddelar i brådskande fall föreskrifter med stöd av 175 § miljöskyddslagen gällande anmälningar som avses i 8 § statrådets förordning om begränsning av utsläpp i vattnen av nitrater från jordbruket (1250/2014)
11. fattar beslut om tillstånd för anordnande av enstaka tävlingar eller övningar med motordrivna fordon i terräng enligt 30 § 2 mom. terrängtrafiklagen (1710/1995)
12. fattar beslut om tillstånd för anordnande av enskilda tävlingar eller övningar med motordrivna farkoster på ett och samma vattenområde i enlighet med 21 § 2 mom. sjötrafiklagen (463/1996).

Miljövårdssekreterarens ställföreträdare är byggnadsinspektören.

§ 48 Planläggare

1. ansvarar för kommunens planläggningsfrågor
 2. bereder ärenden i enlighet med marktäktslagen och förordningen samt handhar övervakningen av tillstånd
 3. beslutar om avbrytande av täktverksamhet enligt § 15 marktäktslagen
 4. **ger kommunens åsikt i hörande av granne**
 5. företräder kommunen vid olika lantmåteriförrättningar
 6. ansöker om lantmåteriförrättningar för kommunaltekniska arbeten
- Planläggarens ställföreträdare är tekniska chefen.

§ 49 Ledningsgrupp

Kommundirektören, förvaltningschefen, *ekonomi- och personalchefen*, bildningschefen och tekniska chefen bildar kommunens ledningsgrupp. Till gruppens möten kan vid behov andra personer kallas. Kommundirektören fungerar som ledningsgruppens ordförande och förvaltningschefen som dess sekreterare. Ledningsgruppen behandlar frågor som berör kommunkansliets verksamhet samt koordinering av sektorernas verksamheter. Ledningsgruppen kan göra framställning i frågor som kräver beslut av kollegialt organ.

§ 50 Vidaredelegering av beslutanderätt

Ett organ kan vidaredelegera beslutanderätt som det fått i detta kapitel till en myndighet som lyder under organet. Beslutanderätt som delegerats på detta sätt får inte ytterligare delegeras vidare.

Tjänsteinnehavare kan inom gränsen för sina befogenheter besluta att delegera sådana ärenden, som hen enligt lag och stadga, ålagts att behandla, åt underlydande tjänsteinnehavare.

Den som befogenheterna överförts till genom beslut av ett organ eller en tjänsteman kan inte delegera denna befogenhet vidare. Beslutanderätt som inbegriper utövning av administrativt tvång kan delegeras endast till ett kollegialt organ.

En aktuell förteckning ska föras över delegeringsbesluten.

§ 51 Befogenhet att besluta om utlämnande av en handling

Begäran om upplysningar som gäller fullmäktiges handlingar avgörs av förvaltningschefen.

Ett organ kan i den omfattning organet bestämmer delegera rätt till en underställd tjänsteinnehavare att som myndighet avgöra om en handling får lämnas ut.

§ 52 Övertagningsrätt för kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen, kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören kan besluta att ett ärende ska tas upp till behandling i kommunstyrelsen (övertagningsrätt).

§ 53 Meddelande om beslut som kan övertas

En myndighet som lyder under kommunstyrelsen, en sektion i kommunstyrelsen, en myndighet som lyder under en nämnd och en sektion i nämnden ska meddela kommunstyrelsen om de beslut som den fattat och som kan övertas, utom när det gäller sådana ärenden eller ärendegrupper där kommunstyrelsen har beslutat att inte utnyttja sin övertagningsrätt.

Meddelandet ska ges inom fyra dagar från det att protokollet justerades. Om protokollet inte justeras, räknas fristen från det att protokollet undertecknades.

Meddelandet ska ges elektroniskt till kommunstyrelsens ordförande och föredragande.

Beslut i ärenden som inte behöver meddelas kan utan hinder av övertagningsrätten verkställas, om det inte i enskilda fall har meddelats att ärendet kommer att tas upp till behandling i kommunstyrelsen.

KAPITEL 6

Befogenheter i personalfrågor

§ 54 Kommunstyrelsens allmänna befogenheter i personalfrågor

Till den del befogenheterna i personalfrågor inte regleras i lag eller i förvaltningsstadgan är det kommunstyrelsen som har befogenheter att besluta om personalfrågor.

§ 55 Inrättande och indragning av tjänster samt ändring av tjänstebeteckningar

Kommunstyrelsen beslutar om inrättande och indragning av tjänster och befattningar. *Personalsektionen bestämmer kring* ändring av beteckningarna för dem förutom när det gäller tjänster eller befattningar inom småbarnspedagogiken, förskolan, den grundläggande utbildningen eller gymnasiet då det är bildnings- och fritidsnämnden som har ansvaret.

§ 56 Ombildning av ett tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande

Personalsektionen beslutar om ombildning av ett tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande.

§ 57 Behörighetsvillkor

Behörighetsvillkoren för tjänsten som kommundirektör är högre högskoleexamen, kännedom om offentlig förvaltning samt tillräcklig insikt i ekonomi och ledarskap. Dessutom förutsätts goda kunskaper i svenska och finska.

Den myndighet som anställer en person i tjänsteförhållande bestämmer behörighetsvillkoren för tjänsten, om inget beslut fattats om dem när tjänsten inrättades.

Om en person anställs i tjänsteförhållande utan att det inrättats en tjänst för uppgifterna, bestäms behörighetsvillkoren av kommunstyrelsen.

En särskild förteckning ska föras över den behörighet som krävs av de anställda.

§ 58 Ledigförklarande

En tjänst eller ett tjänsteförhållande ledigförklaras av den myndighet som fattar beslut om anställning i tjänsteförhållande. När det är fullmäktige som beslutar om anställning i tjänsteförhållande, ledigförklaras tjänsten eller tjänsteförhållandet dock av kommunstyrelsen. Personalsektionen fastställer de allmänna principerna om ledigansläende av tjänster och befattningar. *Personalsektionen beviljar rätt att lediganslå tjänst eller befattning där anställningen varar tillsvidare.*

§ 59 Val av tjänsteinnehavare

Personal anställs i Kronoby kommuns tjänst.

Kommunfullmäktige väljer kommundirektör, bildningschef, *ekonomi- och personalchef*, förvaltningschef och teknisk chef.

Kommunstyrelsen väljer byggnadsinspektör, dagvårdschef, fritidskoordinator och miljövårdssekreterare.

Nämnd väljer tillsvidare anställda tjänsteinnehavare inom sitt verksamhetsområde, förutom gällande skolksektionerna som väljer tillsvidare anställda tjänsteinnehavare inom sitt verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen väljer kommundirektör för viss tid. Kommundirektören väljer sektorchefer för viss tid och personal som inte lyder under någon avdelning.

Sektorchef anställer inom sitt verksamhetsområde tjänsteinnehavare som anställs för viss tid. Sektorchef anställer, i samråd med sin förman, tills vidare och för viss tid anställda i arbetsavtalsförhållande inom sitt verksamhetsområde. Ifall inte sektorchefen har vidaredelegerat beslutanderätten till en underlydande förman. **Chefen för småbarnspedagogik och förskola anställer i samråd med sin förman tillsvidare anställda i arbetsförhållanden samt anställda i tjänsteförhållande för viss tid. Ledarna för småbarnspedagogik och förskola anställer i arbetsavtalsförhållande för kortare perioder än 6 månader och chefen för småbarnspedagogik och förskola anställer för längre perioder än 6 månader inom sitt verksamhetsområde.** Sektorchef kan vidaredelegera beslutanderätten till en underlydande förman, men vidaredelegeringsrätten omfattar inte rätten att anställa befattningsinnehavare som anställs tills vidare.

Personalsektionen fastställer de principer som tillämpas gällande tillämpande av provotid. Beslut om provotid och provotidens längd fattas av den anställande myndigheten.

Vid anställning fastställs lönen av anställande myndighet **om lönen utgår direkt från kollektivavtal eller fastställda löneprinciper.** Övriga lönebeslut fattas av personalsektionen utom för kommundirektören och ledningsgruppen där beslutet görs av kommunstyrelsen. Kommundirektören fattar, på föredragning av ekonomi- och personalschefen, beslut om **permanent** personliga lönetillägg **på upp till 100 euro**, medan **personalsektionen fattar beslut om permanenta personliga lönetillägg på över 100 euro.** **Ekonomi- och personalschefen** fattar beslut om avtalsenliga lönetillägg och årstillägg. Kommundirektören kan fatta beslut om tillfälliga lönetillägg för sektorcheferna och sektorcheferna för sin sektor.

§ 60 Fastställande av villkorligt valbeslut

Ett villkorligt valbeslut fastställs av den myndighet som beslutat om anställning. Ett villkorligt valbeslut av fullmäktige fastställs dock av kommunstyrelsen.

Om ett villkorligt valbeslut förfaller konstateras detta genom beslut av den myndighet som beslutat om anställning.

§ 61 Anställning i tjänsteförhållande när den som valts till tjänsten säger upp sig innan tjänsteutövningen inletts

Om den som valts till en ledigförklarad tjänst eller ett ledigförklarat tjänsteförhållande säger upp sig innan tjänsteutövningen inletts och ingen utsetts i reserv, kan en ny tjänsteinnehavare väljas bland dem som sökt tjänsten eller tjänsteförhållandet och som uppger att ansökningen fortfarande gäller.

§ 62 Beviljande av semester, tjänste- och arbetsledigheter

Kommundirektörens tjänsteledigheter som överstiger **14** dagar beviljas av kommunstyrelsen. Semester, ändring av semester och kortare tjänsteledigheter beviljas av kommunstyrelsens ordförande.

Kommundirektören beviljar semester, tjänsteledigheter och arbetsledigheter åt sektorcheferna.

Sektorcheferna beslutar om följande personalfrågor för sina underställda och resultatområdesansvariga eller ansvariga för verksamhetspunkt för sina anställda:

1. beviljande av semester
2. beviljande av sådan tjänsteledighet eller arbetsledighet som tjänsteinnehavare och arbetstagare har ovillkorlig rätt till enligt lagstiftningen, tjänste- och arbetskollektivavtalet eller tjänstestadgan
3. beviljande av tjänsteledighet och arbetsledighet enligt personalsektionens direktiv ifall det därvid inte gäller att överväga hur mycket lön som ska betalas under tjänsteledigheten eller arbetsledigheten

4. tjänstereferordnande samt förordnande till kompetensutveckling för underställda tjänsteinnehavare och arbetstagare
5. förordnande vid behov av personalen att utföra mertids-, övertids-, lördags- och söndagsarbete samt vara i beredskap
6. begäran om upplysningar om hälsotillståndet och förordnande av kontroller och undersökningar om hälsotillståndet samt begäran om utdrag ur straffregister

§ 63 Tillämpning av prövningsbaserade bestämmelser i kollektivavtalen

Om ingenting annat bestäms i detta kapitel, är det personalsektionen som beslutar om tillämpningen av prövningsbaserade bestämmelser i tjänste- och arbetskollektivavtalen.

§ 64 Förflyttning till ett annat tjänsteförhållande

Beslut om förflyttning av en tjänsteinnehavare till ett annat tjänsteförhållande med stöd av 24 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare fattas av den myndighet som har anställningsbefogenhet i fråga om båda tjänsteförhållandena. Om det är olika myndigheter som har denna befogenhet, fattas beslutet av kommunstyrelsen.

§ 65 Bisysslor

Beslut som gäller ansökningar om bisysslotillstånd, återkallande av bisysslotillstånd och förbud mot att ta emot och inneha bisyssla fattas av personalsektionen.

§ 66 Utredning av en tjänsteinnehavares arbets- och funktionsförmåga

Kommunstyrelsens ordförande fattar med stöd av 19 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare beslut om huruvida kommundirektören ska lämna en utredning om sitt hälsotillstånd och delta i undersökningar och kontroller som gäller hälsotillståndet.

Kommundirektören och sektorcheferna fattar med stöd av 19 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare beslut om huruvida en underställd tjänsteinnehavare ska lämna en utredning om sitt hälsotillstånd och delta i undersökningar och kontroller som gäller hälsotillståndet.

§ 67 Avstängning från tjänsteutövning

Beslut om avstängning av kommundirektören fattas enligt 48 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare av fullmäktige. Före fullmäktiges sammanträde kan fullmäktiges ordförande besluta om temporär avstängning av kommundirektören.

Beslut om avstängning av en annan tjänsteinnehavare än kommundirektören fattas av kommunstyrelsen. Före kommunstyrelsens sammanträde kan kommundirektören besluta om temporär avstängning av en tjänsteinnehavare.

§ 68 Ombildning till deltidsanställning

Beslut om att ombilda ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande till deltidsanställning fattas av den myndighet som beslutar om anställning.

§ 69 Permittering

Kommunstyrelsen beslutar om principerna för permittering av personal.

Beslut om permittering av en tjänsteinnehavare eller arbetstagare tills vidare eller för viss tid fattas av personalsektionen.

§ 70 Anställningens upphörande

Beslut om hävning av ett anställningsförhållande under provtiden, uppsägning, hävning och rätt att anse anställningsförhållandet hävt fattas av den anställande myndigheten.

En tjänsteinnehavares anmälan om att hen säger upp tjänsteförhållandet och en arbetstagares anmälan om att hen säger upp arbetsavtalet ska delges den myndighet som beslutat om anställningen.

§ 71 Ersättning för inkomstbortfall

Beslut om sådan ersättning som betalas till en tjänsteinnehavare enligt 45 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare fattas av *ekonomi- och personalchefen*.

§ 72 Återkrav av lön

Ekonomi- och personalchefen fattar beslut om huruvida lön eller någon annan ekonomisk förmån som härrör från ett tjänsteförhållande och som betalats utan grund ska återkrävas.

§ 73 Språkrav

Kronoby kommun ska se till att dess anställda har tillräckliga språkkunskaper för att kunna sköta sina myndighetsuppgifter så att bestämmelserna i språklagen (423/2003) och andra lagar uppfylls.

Kronoby kommun ska utöver språklagen tillämpa principerna i denna *punkt* vid besättandet av tjänster och befattningar:

För Kronoby kommuns anställda är språkkunskapskraven i svenska och finska indelade i fyra olika nivåer.

Nivå I God förmåga att i tal och skrift använda både det svenska och det finska språket

Nivå II God förmåga att i tal och skrift använda det svenska språket och god förmåga att i tal använda det finska språket.

Nivå III För uppgiften tillräcklig förmåga att i tal använda det svenska och det finska språket.

Nivå IV Inga formella krav på språkkunskaper.

Till de olika språkkunskapsnivåerna, som ovan uppräknats hör till exempel följande tjänster och befattningar:

Nivå I:

Ledande tjänsteinnehavare så som kommundirektör, förvaltningschef, *ekonomi- och personalchef*, bildningschef, *chef för småbarnspedagogik och förskola*, teknisk chef samt anställda inom kundbetjäning så som skolkurator, kursplanerare, rektor för Medborgarinstitutet, avdelningssekreterare, *informatör*, psykolog, *ledare för småbarnspedagogik och förskola*, *daghemsföreståndare*, miljövårdssekreterare, byggnadsinspektör, planläggare, fastighetsansvarig, arbetsledare, *områdesansvarig*, bibliotekschef, fritidskoordinator.

Språkkunskapskravet i denna nivå fastställs som ett villkor för behörighet till tjänsten eller befattningen.

Nivå II:

Tjänste- eller befattningssinnehavare som inte räknas till nivå I och som kontinuerligt arbetar i kundbetjäning så som kanslist, telefonist, bokförare, löneräknare, *lärare inom småbarnspedagogik och förskola*, *speciallärare inom småbarnspedagogik*, *socionom i småbarnspedagogik*, arbetsskyddschef, bibliotekarie, biblioteksfunktionär, chaufför-/biblioteksfunktionär och kurssekreterare.

Nivå III:

Befattningssinnehavare så som gårdskarll, skolgångbiträde/assistent, barnskötare och familjedagvårdare.

Nivå IV:

Befattningar utan formella språkkunskapskrav, så som underhålls- och byggnadsarbetare.

Anställande nämnd eller kommunstyrelsen beslutar om till vilken språkkunskapsnivå-tjänsten eller befattningen hör. Nämnd eller kommunstyrelsen kan ange krav på språkkunskap i tjänste- eller

befattningsbeskrivning. Ifall nämnd eller kommunstyrelse avviker från grupperingen bör detta särskilt motiveras. Vid rekrytering till lediganslagen tjänst eller befattning bör eventuella språkrav anges om de ingår i behörighetsvillkoren, om arbetsuppgifterna förutsätter språkkunskaper eller när språkkunskaper ses som en merit vid rekryteringen. Anställande nämnd eller kommunstyrelsen kan bevilja dispens eller lindring från uppställda språkrav. I samband med anställningsintervju bör den sökande även muntligt kunna visa sina kunskaper i finska och svenska *).

Av vikarie fordras samma språkkunskap som i denna stadga krävs av ordinarie tjänste- eller befattningshavare.

Om likadana uppgifter handhas av två eller flera tjänste- eller befattningshavare, bör man vid tillsättande av tjänst eller befattning beakta sådana språkfärdigheter, att kommunmedlemmarna kan betjänas likvärdigt på sitt modersmål.

Den tjänste- och befattningshavare som anställts i Kronoby kommun innan denna stadga trädde i kraft är, oberoende av vad som stadgas här, behörig för sin nuvarande tjänst eller befattning.

Språkraven för bildningssektorns undervisningspersonal bestäms enligt behörighetskraven för respektive tjänst. (BehF 986/1998)

Dessa språkkunskapskrav berör inte de tjänster och befattningar, för vilka i lag eller förordning eller genom kommunfullmäktiges beslut, har fastställts särskilda språkrav.

*) Språkkunskaperna styrks antingen genom uppvisande av språkintyg för statsförvaltningen, enligt förordningen om ådagaläggande av kunskap i finska och svenska språken (442/1987), språkintyg som avses i lagen om allmänna språkexamina (964/2004) eller genom språkkunskaper som kan uppvisas i samband med studier.

KAPITEL 7

Dokumentförvaltning

§ 74 Kommunstyrelsens uppgifter inom dokumentförvaltningen

Kommunstyrelsen svarar för att anvisningar, praxis, ansvarsfördelningen och övervakningen har fastställts för dokumentförvaltningen i kommunens olika verksamheter och

1. svarar för att informationshanteringen och behandlingen av personuppgifter följer gällande lagstiftning och god sed,
2. förordnar en tjänsteinnehavare att leda kommunens dokumentförvaltning,
3. ger närmare föreskrifter om skötseln av dokumentförvaltningen och om de uppgifter som ska skötas av den tjänsteinnehavare som leder dokumentförvaltningen, av de olika sektorerna och av de personer som ansvarar för dokumentförvaltningen inom sektorerna,
4. fattar beslut om de allmänna principerna för planen för informationsstyrning (arkivbildningsplanen, eABP) (innehåll, ansvar för utarbetandet, fastställande, övervakning och uppföljning) samt
5. utser arkivbildare och registeransvariga för kommunen, om det i förvaltningsstadgan inte förordnats någon registeransvarig.

§ 75 Uppgifter för den tjänsteinnehavare som leder dokumentförvaltningen

Förvaltningschefen som leder dokumentförvaltningen är underställd kommunstyrelsen och svarar för uppgifterna i de handlingar som kommunen ska förvara varaktigt samt

1. svarar för beredningen och verkställandet av kommunstyrelsens myndighetsuppgifter inom dokumentförvaltningen,
2. styr och utvecklar dokumentförvaltningen som en del av kommunens informationshantering,
3. godkänner kommunens plan för informationsstyrning,
4. svarar för centralarkivet och uppgifter i handlingar som ska förvaras varaktigt,
5. utarbetar anvisningar för kommunens dokumentförvaltning och övervakar att uppgifterna sköts enligt anvisningarna samt
6. ansvarar för utbildningen och rådgivningen inom dokumentförvaltningen.

§ 76 Uppgifter inom sektorernas dokumentförvaltning

Nämnderna/sektorerna svarar för uppgifterna i de handlingar som hör till nämndens/ sektorernas verksamhetsområde i enlighet med gällande föreskrifter och anvisningar samt utser en person som ansvarar för dokumentförvaltningen inom verksamhetsområdet.

KAPITEL 8

Språkliga rättigheter

§ 77 Invånarnas och servicetagarnas språkliga rättigheter i kommunens förvaltning

Kronoby kommun är tvåspråkig, och i organiseringen av kommunens förvaltning och verksamhet samt i kommunens information ska de svensk- och finskspråkiga invånarnas och servicetagarnas språkliga rättigheter beaktas. Den kommunala servicen ska ordnas så att invånarna och servicetagarna kan få betjäning på sitt eget språk, svenska eller finska, inom kommunens alla verksamhetsområden. Förvaltnings språket i kommunen är svenska.

Det ska säkerställas att de anställda har tillräckliga kunskaper i svenska och finska. I fråga om de språkkunskaper som krävs av tjänsteinnehavare och arbetstagare gäller vad som stadgas i § 73.

I kapitel 13 och 16 bestäms om skyldigheten att utarbeta organens kallelser till sammanträde, föredragningslistor och protokoll på både finska och svenska.

I § 6 i kapitel 2 bestäms om skyldigheten att ge informationen på både finska och svenska.

§ 78 De språkliga rättigheterna i kommunens verksamhet

De lagstadgade språkliga rättigheterna ska tryggas i tillräcklig mån i kommunens verksamhet.

När kommunen tillhandahåller tjänster i form av köpta tjänster, ska det i avtalet tas med villkor som tryggar att servicetagarnas språkliga rättigheter enligt språklagen förverkligas på det sätt som de ska förverkligas i kommunen.

Om en köpt tjänst gäller enbart den ena språkgruppen, är det möjligt att erbjuda tjänsten och sköta kundkommunikationen enbart på den ifrågavarande språkgruppens språk.

§ 79 Uppföljning och rapportering av hur de språkliga rättigheterna förverkligas

Kommunstyrelsen och nämnderna följer inom sina respektive verksamhetsområden hur de språkliga rättigheterna förverkligas. Nämnderna rapporterar årligen uppföljningsresultatet till kommunstyrelsen i samband med bokslutet. Kommunstyrelsen rapporterar till fullmäktige en gång om året i samband med bokslutet. Kommunstyrelsen ger närmare anvisningar om rapporteringen.

DEL II

Ekonomi och kontroll

KAPITEL 9

Ekonomi

§ 80 Budget och ekonomiplan

Kommunstyrelsen godkänner anvisningar för hur budgeten ska göras upp.

Organen utarbetar egna budgetförslag.

I budgeten godkänner fullmäktige före utgången av året bindande uppgiftsspecifika mål för organens verksamhet och ekonomi och de anslag och beräknade inkomster som målen kräver samt mål för kommunkoncernens verksamhet och ekonomi. Anslag och beräknade inkomster kan tas in i budgeten till nettobelopp. Fritidsärenden utgör ett eget budgetområde inom bildnings- och fritidsnämnden, liksom byggnadsärenden och miljöärenden gör var för sig inom tekniska och miljönämnden. På samma sätt är bindingsnivåerna uppdelade så att social- och hälsovård, flyktingmottagning och landsbygd har separat bindning under styrelsen och brand- och räddningsväsendet har separat bindning under tekniska- och miljönämnden.

I samband med att budgeten godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år. Budgetåret är planeperiodens första år.

§ 81 Verkställande av budgeten

Kommunstyrelsen och nämnderna godkänner egna dispositionsplaner som bygger på budgeten. De beslutar också om hur olika uppgifter ska genomföras och anslag användas.

Tjänsteinnehavare som lyder under kommunstyrelsen eller nämnd och är förordnad någon av dessa:

1. beslutar om dispositionsplaner för olika resultatenheter och mål
2. beslutar om hur olika uppgifter ska genomföras och delanslag användas

En sådan tjänsteinnehavare, som avses ovan kan också delegera till en underlydande tjänsteinnehavare rätten att besluta om dispositionsplan för resultatenhet.

Fullmäktige kan i anslutning till budgeten godkänna separata anvisningar för hur budgeten ska verkställas.

§ 82 Uppföljning av verksamheten och ekonomin

Organen ska regelbundet följa upp budgetutfallet.

Organen ska på det sätt som bestämdes när budgeten godkändes ges rapporter om hur verksamheten och ekonomin utfallit.

§ 83 Budgetens bindande verkan

När fullmäktige fattar beslut om budgeten ska fullmäktige ange vilka verksamhetsmål som godkänts som bindande mål. Fullmäktige meddelar föreskrifter om hur budgeten och motiveringarna till den binder kommunens myndigheter. Inför fullmäktige är budgeten bindande på nettonivå per organ och per budgetansvarsområde i enlighet med 80 §.

Kommunstyrelsen kan fatta beslut om betalningar som är obligatoriska för kommunen och som ska betalas i brådskande ordning, trots att det saknas tillgängliga anslag för ändamålet. Kommunstyrelsen ska då utan dröjsmål förelägga fullmäktige ett förslag om att anslag ska beviljas eller anslaget höjas.

§ 84 Ändringar i budgeten

Ändringar i budgeten ska föreläggas fullmäktige genast behovet blir känt och så att fullmäktige hinner behandla ändringsförslagen under budgetåret.

När en anslagsändring föreslås ska det också klarläggas hur ändringen påverkar målen för verksamheten och de beräknade inkomsterna. Likaså när en ändring av målen för verksamheten eller de beräknade inkomsterna föreslås ska det klarläggas hur ändringen påverkar anslagen.

Fullmäktige fattar beslut om ändringar i anslagen och målen för organen om det sker organisatoriska förändringar under budgetåret.

§ 85 Överlåtelse och uthyrning av egendom

Kommunstyrelsen fattar beslut om överlåtelse och uthyrning av kommunens egendom i enlighet med de grunder som fullmäktige godkänt. Kommunstyrelsen kan delegera beslutanderätt till andra organ och till tjänsteinnehavare. Tekniska chefen beslutar om uthyrning av kommunens fastigheter och bostäder.

§ 86 Godkännande av avskrivningsplanen

Fullmäktige godkänner grunderna för avskrivningar enligt plan.

Kommunstyrelsen godkänner avskrivningsplaner för olika tillgångar eller tillgångsgrupper.

§ 87 Finansförvaltning

Kommunens finansförvaltning ska upprätthålla likviditeten, sköta betalningsrörelsen och lånefinansieringen och placera likvida medel.

Fullmäktige fattar beslut om grunderna för skötseln av de totala tillgångarna och placeringsverksamheten. Fullmäktige fattar också beslut om principerna för upplåning och utlåning. I samband med att budgeten godkänns fattar fullmäktige beslut om ändringar i utgivna lån och främmande kapital.

Ekonomi- och personalchefen fattar beslut om upplåning och utlåning i enlighet med de principer som fullmäktige godkänt.

I övrigt svarar kommunstyrelsen för kommunens finansförvaltning.

För de praktiska åtgärderna svarar *ekonomi- och personalchefen*.

§ 88 Beslut om avgifter

Fullmäktige fattar beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för kommunens tjänster och andra prestationer.

Kommunstyrelsen beslutar närmare om avgiftsgrunderna och beloppen. Kommunstyrelsen kan delegera beslutanderätt som gäller avgifter till en myndighet som är underställd kommunstyrelsen.

Bildnings- och kultursektorn och tekniska sektorn fastställer i regel avgifter inom sin sektor, förutom när det tillkommer kommunstyrelsen enligt denna stadga.

§ 89 Avgifter för utlämnande av handlingar

För utlämnande av ett protokollsutdrag, en kopia eller någon annan utskrift tar kommunen ut en avgift per sida.

Om det krävs särskilda åtgärder för att få fram en uppgift, tas en fast grundavgift ut som graderas enligt hur krävande informationssökningen är. För kopior och utskrifter debiteras då utöver den fasta grundavgiften en avgift per sida.

Kommunstyrelsen beslutar närmare om grunderna och beloppen för de avgifter som tas ut för utlämnande av handlingar.

KAPITEL 10

Extern kontroll

§ 90 Extern och intern kontroll

Kontrollen av kommunens förvaltning och ekonomi ska organiseras så att den externa och den interna kontrollen tillsammans bildar ett täckande kontrollsystem.

Den externa kontrollen ska organiseras så att den är oberoende av den operativa ledningen. För den externa kontrollen svarar revisionsnämnden och revisorn.

Den interna kontrollen är en del av ledarskapet. *Affärs- och riskhanteringssektionen* svarar för ordnandet av kommunens interna kontroll.

§ 91 Revisionsnämndens sammanträden

Revisorerna har rätt att närvara och yttra sig vid nämndens sammanträden. Revisorerna samt förtroendevalda och tjänsteinnehavare som nämnden förordnar för ändamålet har skyldighet att närvara vid nämndens sammanträde när nämnden så beslutar.

Kommunstyrelsen får inte förordna någon företrädare till revisionsnämndens sammanträden. Beslut om sekreterare och föredragande fattas av nämnden.

§ 92 Revisionsnämndens uppgifter och rapportering

Utöver vad som bestäms i 121 § i kommunallagen ska revisionsnämnden

1. följa hur revisorernas revisionsplan utfaller och också i övrigt följa hur revisorerna utför sina uppgifter samt vid behov komma med förslag om hur revisionen kunde utvecklas,
2. se till att revisionen får de resurser som behövs för att revisionen ska kunna utföras i den omfattning som god offentlig revisionssed förutsätter samt
3. komma med initiativ och förslag om hur revisionsnämndens och revisorernas uppgifter och den interna revisionen kunde samordnas på ett så ändamålsenligt sätt som möjligt.

Resultaten av utvärderingen rapporteras i utvärderingsberättelsen som årligen ska ges till fullmäktige. Innan utvärderingsberättelsen är klar kan revisionsnämnden ge fullmäktige de utredningar som nämnden anser att behövs. Revisionsnämnden kan under räkenskapsperioden rapportera också andra viktiga iakttagelser till fullmäktige.

§ 93 Uppgifter som gäller redogörelser för bindningar

Revisionsnämnden ska övervaka att skyldigheten enligt 84 § i kommunallagen att redogöra för bindningar iakttas samt se till att de offentliga uppgifterna i registret över bindningar publiceras på kommunens webbplats.

Revisionsnämnden är registeransvarig för registret över bindningar.

Revisionsnämnden ska tillkänna redogörelserna över bindningar för fullmäktige en gång per år.

§ 94 Val av revisionsammanslutning

Fullmäktige väljer revisionsammanslutningen för granskning av förvaltningen och ekonomin för högst sex räkenskapsperioder.

§ 95 Revisorernas uppgifter

Bestämmelser om revisorernas uppgifter finns i 123 § i kommunallagen.

§ 96 Uppdrag av revisionsnämnden

Revisorerna kan av revisionsnämnden ta emot uppdrag som anknyter till beredningen av ärenden som nämnden ska behandla och verkställande av nämndens beslut, om uppdraget inte står i strid med god offentlig revisions sed.

§ 97 Revisionsberättelse och övriga rapporter

Bestämmelser om revisionsberättelsen finns i 125 § i kommunallagen.

Revisorerna ska utan dröjsmål meddela om iakttagna väsentliga missförhållanden i ett revisionsprotokoll som lämnas till kommunstyrelsen. Revisionsprotokollet ska delges revisionsnämnden.

KAPITEL 11

Intern kontroll och riskhantering

§ 98 Kommunstyrelsens och affärs- och riskhanteringssektionens uppgifter i den interna kontrollen och riskhanteringen

Kommunstyrelsen svarar för ordnandet av den övergripande interna kontrollen och riskhanteringen samt

Affärs- och riskhanteringssektionen

1. godkänner anvisningar och metoder för den interna kontrollen och riskhanteringen,
2. övervakar att den interna kontrollen och riskhanteringen verkställs enligt anvisningarna och lyckas samt
3. *bereder till kommunstyrelsens och fullmäktiges behandling av* verksamhetsberättelsen uppgifter om hur den interna kontrollen och riskhanteringen ordnats och vilka de viktigaste slutsatserna är samt ger en utredning om koncernövervakningen och de största riskerna och osäkerhetsfaktorerna.

Övriga uppgifter som affärs- och riskhanteringssektionen har finns redogjord för i § 32.

§ 99 Nämndernas och direktionernas uppgifter i den interna kontrollen och riskhanteringen

Nämnderna och direktionerna svarar inom sitt verksamhetsområde för ordnandet av den interna kontrollen och riskhanteringen och för övervakningen av verkställigheten och dess utfall. De rapporterar också till *affärs- och riskhanteringssektionen* om hur den interna kontrollen och riskhanteringen är ordnad och om de viktigaste slutsatserna.

§ 100 Tjänsteinnehavarnas och chefernas uppgifter i den interna kontrollen och riskhanteringen

Kommundirektören och de ledande tjänsteinnehavarna inom verksamhetsområdena och resultatområdena svarar för att den interna kontrollen och riskhanteringen inom det egna området verkställs och lyckas samt utfärdar anvisningar till de underställda verksamhetsenheterna och ger rapporter i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.

Cheferna för verksamhetsenheterna svarar för att riskerna vid enheten identifieras och bedöms och för att riskhanteringsåtgärderna genomförs och fungerar. De ger också rapporter i enlighet med kommunstyrelsens anvisningar.

Koncernledningen svarar för styrningen av koncernbolag och för tillsynen över hur bolagens interna kontroll och riskhantering är ordnad och hur de lyckats.

§ 101 Den interna revisionens uppgifter

Den interna revisionen ska på ett objektivt och oberoende sätt utvärdera organiseringen av den interna kontrollen, riskhanteringen och koncernövervakningen samt rapportera om utvärderingen och föreslå åtgärder för att utveckla systemet. Den interna revisionen ger rapporter till kommunstyrelsen samt kommundirektören.

Den interna revisionens syfte, uppgifter och ansvar ska anges i anvisningar för den interna revisionen, vilka godkänts av kommunstyrelsen.

DEL III

Fullmäktige

KAPITEL 12

Fullmäktiges verksamhet

§ 102 Organiseringen av fullmäktiges verksamhet

Kallelse till fullmäktiges första sammanträde under mandattiden utfärdas av kommunstyrelsens ordförande. Sammanträdet öppnas av den till åren äldsta närvarande fullmäktigeledamoten, som för ordet tills en ordförande och vice ordförande valts för fullmäktige.

Presidiet väljs för fullmäktiges mandattid.

Fullmäktige har två vice ordförande.

Beredningen av ärenden som gäller den interna organiseringen av fullmäktiges verksamhet leds av fullmäktiges ordförande, om inte fullmäktige beslutar något annat.

Protokollförare vid fullmäktiges sammanträde är fullmäktiges sekreterare, som är förvaltningschefen.

§ 103 Bildande av fullmäktige grupper och namn på fullmäktige grupper

Ledamöterna kan bilda fullmäktige grupper för arbetet i fullmäktige.

När en fullmäktige grupp bildas ska detta samt gruppens namn och ordförande anmälas skriftligt till fullmäktiges ordförande. Alla ledamöter som ansluter sig till gruppen ska underteckna anmälan.

Också en enskild ledamot anses utgöra en fullmäktige grupp om hen har lämnat in anmälan enligt moment 2.

Fullmäktige godkänner namnen på fullmäktige grupperna. Namnet får inte vara olämpligt. Namnet på en ny fullmäktige grupp som bildas av ledamöter som utträtt ur ett partis fullmäktige grupp får inte ge upphov till förväxling med namnet på partiets fullmäktige grupp.

§ 104 Förändringar i fullmäktige gruppens sammansättning

En ledamot som vill ansluta sig till eller utträda ur en fullmäktige grupp ska skriftligt anmäla detta till fullmäktiges ordförande. I anmälan om anslutande ska det ingå ett skriftligt godkännande av gruppen i fråga.

Om en ledamot har uteslutits ur en fullmäktige grupp ska gruppen anmäla saken skriftligt till fullmäktiges ordförande.

§ 105 Sittordning

Ledamöterna sitter vid sammanträdena enligt fullmäktige grupp i den ordning som godkänts av ordföranden.

KAPITEL 13

Fullmäktiges sammanträden

§ 106 Ordinarie sammanträde och elektroniskt sammanträde

Fullmäktige kan behandla ärendena vid ett ordinarie sammanträde där deltagarna är närvarande på sammanträdesplatsen. Vid ett ordinarie sammanträde kan ett elektroniskt ärendehanterings- eller röstningssystem användas.

Alternativt kan sammanträdet hållas i en elektronisk miljö där deltagarna deltar via en elektronisk förbindelse (*elektroniskt sammanträde*). Allmänheten ska ges möjlighet att följa fullmäktiges elektroniska sammanträden via internet samt på en plats som anges i kallelsen till sammanträde.

Att delta i fullmäktiges *slutna elektroniska sammanträden* är möjligt endast på en plats där sekretessbelagda uppgifter och de diskussioner som förs vid sammanträdet inte kan höras eller ses av utomstående.

Kommunstyrelsen eller en tjänsteinnehavare som den utsett svarar för att den tekniska utrustning och de tekniska system och förbindelser som behövs för elektroniska sammanträden är uppdaterade och datasäkrade på det sätt som lagen kräver.

§ 107 Kallelse till sammanträde

Kallelsen till sammanträde utfärdas av fullmäktiges ordförande eller, om hen är förhindrad, av vice ordföranden. I kallelsen ska anges tid och plats för sammanträdet samt de ärenden som ska behandlas.

I kallelsen ska anges om det är fråga om ett elektroniskt sammanträde samt den webbadress och den plats där allmänheten kan följa sammanträdet. Av kallelsen ska framgå om en del av ärendena kommer att behandlas vid ett slutet sammanträde.

Kallelsen skrivs på svenska och finska och den ska skickas minst fyra dagar före fullmäktiges sammanträde till varje ledamot och till dem som har rätt att närvara eller plikt att närvara vid sammanträdet. Inom samma tid ska det informeras om sammanträdet på kommunens webbplats.

§ 108 Föredragningslista

Föredragningslistan ska innehålla en redogörelse för de ärenden som ska behandlas och förslag till fullmäktiges beslut. Den ska sändas i samband med kallelsen till sammanträde, om inte särskilda skäl förhindrar detta. Om föredragningslistan, bilagorna eller kompletterande material innehåller sekretessbelagda uppgifter, ska en anteckning om sekretess göras i handlingen.

Fullmäktige beslutar till hur många ersättare föredragningslistan sänds.

Fullmäktiges föredragningslista inklusive bilagor i mån av möjlighet uppgörs på svenska och finska.

§ 109 Elektronisk kallelse till sammanträde

Kallelsen, föredragningslistan, bilagorna och kompletterande material kan sändas elektroniskt. Då ska kommunstyrelsen eller en tjänsteinnehavare som den utsett svara för att den tekniska utrustning och de tekniska system och förbindelser som behövs är tillgängliga.

§ 110 Föredragningslistor och bilagor på kommunens webbplats

Föredragningslistan ska läggas ut på kommunens webbplats. Före publiceringen ska sekretessbelagda uppgifter och sådana personuppgifter som saknar informationsintresse strykas i föredragningslistan. Av särskilda skäl kan ett enskilt mötesärende strykas i föredragningslistan innan den läggs ut på webben. Bilagor till föredragningslistan publiceras på kommunens webbplats enligt prövning och med beaktande av kommuninvånarnas tillgång till information.

§ 111 Fortsatt sammanträde

Om organet inte hinner behandla alla ärenden som anges i kallelsen, kan de icke behandlade ärendena behandlas vid ett fortsatt sammanträde som inte kräver någon särskild kallelse. De som varit frånvarande från sammanträdet ska få ett elektroniskt meddelande om tid och plats för det fortsatta sammanträdet.

§ 112 Inkallande av ersättare för en fullmäktigeledamot

En fullmäktigeledamot som inte kan närvara vid ett sammanträde eller som är jävig att behandla ett ärende på föredragningslistan ska omedelbart anmäla förhinder eller jäv till fullmäktiges ordförande eller sekreterare.

När ordföranden eller sekreteraren har fått anmälan om förhinder eller jäv av ledamoten eller på något annat tillförlitligt sätt ska ordföranden eller sekreteraren kalla in en sådan ersättare för fullmäktigeledamoten som avses i 17 § 1 mom. i kommunallagen. Ersättarna kallas in i den ordning som de träder i ledamöternas ställe.

§ 113 Närvaro vid sammanträde

Kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören ska vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde. Om de är frånvarande hindrar detta dock inte behandlingen av ärenden.

Kommunstyrelsens ledamöter har rätt att delta i diskussionen men inte i beslutsfattandet, om de inte samtidigt är fullmäktigeledamöter.

Ungdomsfullmäktige kan för fullmäktiges sammanträde utse en företrädare som har rätt att yttra sig. Företrädaren för ungdomsfullmäktige har dock inte rätt att närvara vid fullmäktiges slutna sammanträden.

Fullmäktige beslutar om andra personers rätt att yttra sig vid sammanträdena.

§ 114 Sammanträdets laglighet och beslutförhet

De närvarande ledamöterna och ersättarna konstateras elektroniskt eller genom namnupprop som verkställs i alfabetisk ordning.

När ordföranden har konstaterat vilka fullmäktigeledamöter som är närvarande konstaterar ordföranden vilka ledamöter som eventuellt anmält förhinder och vilka ersättare som träder i deras ställe samt om sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

En ledamot som infinner sig vid sammanträdet efter namnuppropet ska omedelbart anmäla sig för ordföranden. En ledamot som avlägsnar sig under sammanträdet ska anmäla för ordföranden att hen avlägsnar sig.

När en ersättare deltar i sammanträdet och ledamoten från respektive valförbund, parti eller gemensamma lista infinner sig vid sammanträdet, ska ledamoten omedelbart ta sin plats och ersättaren lämna sammanträdet.

Under pågående sammanträde eller efter en paus i sammanträdet kan ordföranden vid behov på nytt konstatera vilka som är närvarande.

Om ordföranden konstaterar att fullmäktige förlorat sin beslutförhet ska hen avbryta eller avsluta sammanträdet.

§ 115 Ledning av sammanträdet

Bestämmelser om ordförandens uppgifter vid ledningen av sammanträden finns i 102 § i kommunallagen.

§ 116 Överlåtande av ordförandeskapet till en vice ordförande

Vid behov kan ordföranden med fullmäktiges samtycke överlåta ordförandeskapet vid ett sammanträde till en vice ordförande och under tiden ta del i sammanträdet i egenskap av ledamot.

§ 117 Tillfällig ordförande

Om såväl ordföranden som vice ordförandena är frånvarande eller jäviga i något ärende, ska organet välja en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

§ 118 Jäv

Innan ett ärende börjar behandlas ska den som är jävig meddela att hen är jävig, ge en motivering till jävet och dra sig ur behandlingen av ärendet och lämna sin plats. Om ärendet behandlas vid ett slutet sammanträde, ska den som är jävig lämna sammanträdet.

Ordföranden ska vid behov låta fullmäktige avgöra om en person som deltar i sammanträdet är jävig. Personen i fråga ska vid behov ge en redogörelse för omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om hen är jävig. När personen gett sin redogörelse ska hen lämna sin plats.

När fullmäktige avgör frågan om jäv för en person, får personen delta i behandlingen av frågan om sitt jäv endast i ett sådant undantagsfall som avses i 29 § i förvaltningslagen. Det innebär endast sådana fall där fullmäktige inte är beslutfört utan personen ifråga och en ojävig person inte kan fås istället utan avsevärt dröjsmål.

Beslutet om jäv ska motiveras i protokollet.

§ 119 Ordningsföljd för behandling av ärenden

Ärendena behandlas i den ordning som anges i föredragningslistan, om inte fullmäktige beslutar något annat.

Kommunstyrelsens förslag utgör underlag för behandlingen (*grundförslag*). Om revisionsnämnden eller ett tillfälligt utskott har berett förslaget är det revisionsnämndens eller det tillfälliga utskottets förslag som är grundförslag.

Om kommunstyrelsen, revisionsnämnden eller det tillfälliga utskottet har ändrat sitt förslag i föredragningslistan innan fullmäktige fattat beslut i ärendet är det ändrade förslaget grundförslag. Om förslaget har dragits tillbaka innan fullmäktige fattat beslut i ärendet, ska ärendet strykas från föredragningslistan.

Behandling av ärendena kan ledas såväl på svenska som finska.

§ 120 Anföranden

Efter att ett ärende har föredragits *av kommunstyrelsen ordförande och kommundirektören getts tillfälle att yttra sig* ska tillfälle ges till diskussion.

Den som vill yttra sig ska begära ordet elektroniskt/på ett tydligt sätt eller skriftligt hos ordföranden. Ordet ges i den ordning som ordet begärs. Ordföranden kan avvika från denna ordning och:

1. i början av behandlingen av ett ärende ge ordet till en företrädare för varje fullmäktige-grupp i gruppernas storleksordning (gruppanförande),
2. ge ordet till kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören eller till ordföranden för revisionsnämnden eller ett tillfälligt utskott, när ett ärende som beretts av organet behandlas samt
3. tillåta repliker och understödande anföranden.

Företräde ska dock ges anföranden om arbetsordningen som gäller behandlingen av ärendet.

För att säkerställa sammanträdet förlopp har ordföranden rätt att i enskilda ärenden begränsa längden på fullmäktigeledamöternas anföranden så att ett gruppanförande får räkna 5 minuter och andra anföranden 2 minuter.

På sammanträdesplatsen ska anförandena hållas på talarens plats eller i talarstolen.

§ 121 Bordläggning och återremiss för beredning

Om det under diskussionen har framställts ett understött förslag om bordläggning av ärendet, återremiss av ärendet för beredning eller något annat förslag vars godkännande innebär att behandlingen av ärendet avbryts, ska de följande talarna på uppmaning av ordföranden yttra sig endast om förslaget om avbrytande. Om förslaget godkänns enhälligt eller genom omröstning, avbryter ordföranden behandlingen av ärendet. Om förslaget förkastas, fortsätter behandlingen av ärendet.

Om föredragningslistan inte har sänts i anslutning till kallelsen till sammanträde, bordläggs ett ärende som behandlas i fullmäktige första gången till följande sammanträde, om minst en fjärdedel av de närvarande ledamöterna begär att ärendet ska bordläggas. I övriga fall kräver bordläggning av ett ärende majoritetsbeslut.

§ 122 Förslag och avslutande av diskussionen

Förslag ska ges skriftligt, om ordföranden kräver det.

När alla anföranden har hållits, avslutar ordföranden diskussionen. Ordföranden ger en redogörelse om de förslag som framställts under diskussionen och huruvida de vunnit understöd.

§ 123 Konstaterande av beslut som fattats utan omröstning

Om det under diskussionen inte har framställts understödda förslag, konstaterar ordföranden att grundförslaget är fullmäktiges beslut.

Om ordföranden konstaterar att fullmäktige enhälligt understöder ett förslag som framställts vid sammanträdet, konstaterar ordföranden att förslaget är fullmäktiges beslut.

§ 124 Förslag som tas upp till omröstning

Upp till omröstning tas endast grundförslaget och understödda förslag. Alternativa förslag eller förslag som går utanför det ärende som behandlas tas dock inte upp till omröstning.

Om den som framställt ett förslag inte är på plats när omröstningen börjar, ska förslaget anses ha förfallit och inte tas upp till omröstning.

§ 125 Omröstningssätt och omröstningsordning

Omröstningen förrättas elektroniskt/med omröstningsapparat/genom namnupprop eller på något annat sätt som fullmäktige beslutar. Omröstningen förrättas öppet.

Om fler än två förslag ska tas upp till omröstning förelägger ordföranden fullmäktige en omröstningsordning för godkännande. Omröstningsordningen bestäms enligt följande principer:

1. Först ställs de två förslag som mest avviker från grundförslaget mot varandra. Det förslag som vunnit ställs därefter mot det av de återstående förslagen som mest avviker från grundförslaget. På detta sätt fortsätter man tills det finns ett slutligt motförslag mot grundförslaget. Om ett förslag som innebär att grundförslaget helt och hållet förkastas måste tas upp till omröstning, ska detta dock sist ställas mot det förslag som vunnit bland de övriga förslagen.
2. Om ärendet gäller beviljande av ett anslag tas godkännandet eller förkastandet av förslaget med det största beloppet först upp till omröstning och på detta sätt fortsätts enligt storleken på beloppen i förslagen tills något förslag godkänns, och då tas förslagen med mindre belopp inte längre upp till omröstning.
3. Om godkännandet eller förkastandet av ett förslag inte är beroende av andra förslag, tas godkännandet eller förkastandet av förslaget särskilt upp till omröstning.

§ 126 Konstaterande av omröstningsresultatet

Ordföranden konstaterar det beslut som tillkommit genom omröstning.

Om det för ett beslut enligt lag fordras kvalificerad majoritet eller enhällighet, ska ordföranden meddela detta innan omröstningen förrättas och beakta detta då hen konstaterar resultatet av omröstningen.

§ 127 Åtgärdsmotion

Efter att ha fattat beslut i ett ärende som behandlas kan fullmäktige godkänna åtgärdsmotioner (tidigare kläm) som hänför sig till det ärende som behandlats. Åtgärdsmotioner riktas till kommunstyrelsen. En åtgärdsmotion får inte strida mot fullmäktiges beslut eller ändra eller utvidga beslutet.

§ 128 Förande och justering av protokoll

På fullmäktiges protokoll tillämpas vad som bestäms om förande av protokoll i § 167 nedan.

Fullmäktige väljer vid varje sammanträde två ledamöter att justera sammanträdesprotokollet till de delar som protokollet inte justeras vid sammanträdet.

Protokollet skrivs på svenska och *översätts till* finska.

§ 129 Delgivning av beslut åt part och kommunmedlemmar

Protokoll från fullmäktige med tillhörande besväransvisning ska efter justeringen hållas tillgängliga på kommunens webbplats så som det bestäms i 140 § i kommunallagen.

Parterna får ett protokollsutdrag jämte anvisning om rättelseyrkande eller besväransvisning särskilt per brev. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas.

KAPITEL 14

Majoritetsval och proportionella val

§ 130 Allmänna bestämmelser om val

Ersättarna väljs vid samma val som de ordinarie ledamöterna. Om ersättarna är personliga, ska ledamotskandidaten och ersättarkandidaten, som par, godkännas före valet.

Majoritetsval förrättas med slutna sedlar om en ledamot yrkar på det. Proportionella val förrättas alltid med slutna sedlar. Då val förrättas med slutna sedlar ska den röstande vika röstsedeln så att innehållet inte är synligt.

Röstsedeln får inte innehålla obehöriga anteckningar. Röstsedlarna ges till fullmäktiges ordförande i den ordning som ordföranden bestämmer.

Röstsedlarna och de sedlar som använts vid lottning ska förvaras tills valbeslutet har vunnit laga kraft. Om valet har förrättats med slutna sedlar ska dessa förvaras i ett slutet omslag.

§ 131 Majoritetsval

Vid majoritetsval kan rösten ges till en valbar kandidat eller ett valbart kandidatpar. Om det ska väljas fler än en person, har en ledamot i organet lika många röster som antalet personer eller kandidatpar som ska väljas. Den röstande kan ge endast en röst till en kandidat eller ett kandidatpar men behöver inte använda alla röster.

När majoritetsval förrättas med slutna sedlar fungerar sammanrådets protokolljusterare samtidigt som rösträknare och biträder också i övrigt vid valförrättningen, om inte fullmäktige beslutar något annat.

§ 132 Fullmäktiges valnämnd

Fullmäktige väljer för sin mandattid en valnämnd för förrättandet av proportionella val. Nämnden har fem ledamöter och varje ledamot har en personlig ersättare.

Fullmäktige utser en ordförande och en vice ordförande för nämnden bland de valda ledamöterna.

Förvaltningschefen är sekreterare för nämnden om inte fullmäktige beslutar något annat.

§ 133 Uppgörande av kandidatlistor

En kandidatlista får innehålla namnen på högst så många kandidater eller kandidatpar som det väljs ledamöter och ersättare.

I rubriken på kandidatlistan ska det anges vid vilket val listan kommer att användas. Minst två fullmäktigeledamöter ska underteckna kandidatlistan. Första undertecknare är listans ombud som lämnar in listan till fullmäktiges ordförande och som har rätt att göra rättelser i listan enligt § 135.

§ 134 Inlämning av kandidatlistor och namnupprop för valförrättningen

Fullmäktige bestämmer när kandidatlistorna senast ska lämnas in till fullmäktigeordföranden och när namnuppropet inleds för valförrättningen.

§ 135 Granskning och rättelse av kandidatlistor

När tiden för inlämningen av kandidatlistorna har löpt ut överlämnar fullmäktiges ordförande listorna till valnämnden som granskar att de är korrekt uppgjorda. Om valnämnden upptäcker felaktigheter i en lista ska ombudet ges tillfälle att rätta dem inom en av valnämnden utsatt tid.

Om en och samma person också efter att listan är rättad är uppställd som kandidat på flera listor, ska valnämnden om möjligt fråga kandidaten på vilken lista hans namn ska stå kvar.

§ 136 Sammanställning av kandidatlistor

När tidsfristen för att rätta kandidatlistorna har löpt ut ska valnämnden göra en sammanställning av de godkända kandidatlistorna där ett ordningsnummer antecknas för varje lista.

Innan namnuppropet för valförrättningen börjar ska sammanställningen av kandidatlistorna delges ledamöterna och läsas upp för fullmäktige.

§ 137 Förrättande av proportionella val

På röstsedeln antecknas numret på den kandidatlista som den röstande önskar ge sin röst. Ledamöterna ger röstsedeln till fullmäktiges ordförande i den ordning som namnuppropet förutsätter.

§ 138 Konstaterande av valresultatet vid ett proportionellt val

Fullmäktiges ordförande ger röstsedlarna till valnämnden som granskar att de är giltiga, räknar rösterna och meddelar valresultatet genom att i tillämpliga delar beakta det som föreskrivs om kommunalvalet.

Valnämnden meddelar valresultatet skriftligt till fullmäktiges ordförande som konstaterar resultatet för fullmäktige.

KAPITEL 15

Fullmäktigeledamöternas rätt att väcka motioner och framställa frågor

§ 139 Fullmäktigeledamöternas motioner

Efter behandlingen av de ärenden som anges i kallelsen till sammanträde har fullmäktigegrupperna och fullmäktigeledamöterna rätt att väcka skriftliga motioner i frågor som gäller kommunens verksamhet och förvaltning. Motionen lämnas in till ordföranden.

Motionen ska utan vidare behandling remitteras till kommunstyrelsen för beredning. Fullmäktige kan besluta att en remissdebatt ska föras om beredningen av det ärende som avses i motionen.

Kommunstyrelsen ska årligen före utgången av februari månad lämna en förteckning till fullmäktige över de motioner som fullmäktigeledamöterna väckt och som remitterats till kommunstyrelsen men som fullmäktige fram till utgången av föregående år ännu inte behandlat färdigt. Kommunstyrelsen ska samtidigt meddela vilka åtgärder som vidtagits med anledning av motionerna. Fullmäktige kan konstatera vilka motioner som är slutbehandlade.

§ 140 Fråga till kommunstyrelsen

Minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna kan hos kommunstyrelsen framställa en skriftlig fråga om kommunens verksamhet och förvaltning.

Kommunstyrelsen ska besvara frågan senast vid det första fullmäktigesammanträde som hålls efter att två månader förflutit sedan frågan framställdes.

Om det vid behandlingen av frågan framställs ett understött förslag om att tillsätta ett tillfälligt utskott som ska utreda det som frågan avser, ska fullmäktige fatta beslut om tillsättandet. Andra beslut får inte fattas i ärendet.

§ 141 Frågestund

Fullmäktigeledamöterna har rätt att ställa korta frågor till kommunstyrelsen om angelägenheter som gäller kommunens förvaltning och ekonomi vid en frågestund. Frågan får räkna högst tre minuter. Frågestunden hålls före fullmäktiges sammanträde, om inte fullmäktige beslutar något annat. Frågestunden är offentlig.

Fullmäktiges ordförande är ordförande vid frågestunden. Kommunstyrelsens ordförande eller den som hen utser svarar på frågorna. Frågorna besvaras i den ordning de har kommit in, om inte ordförande beslutar något annat. Då frågan besvarats har frågeställaren rätt att ställa två korta kompletterande frågor i samma ärende. Med anledning av frågorna förs ingen diskussion.

Frågan ska lämnas in skriftligt senast fem dagar före fullmäktigesammanträdet. Frågor som lämnats in senare och frågor som kommunstyrelsen inte hinner besvara under frågestunden behandlas under följande frågestund.

DEL IV

Besluts- och förvaltningsförfarandet

KAPITEL 16

Sammanträdesförfarande

§ 142 Tillämpning av bestämmelserna

Bestämmelserna i detta kapitel ska iakttas vid kommunens andra organs sammanträden än fullmäktiges, och i tillämpliga delar vid förrättningsmännens och syneförrättarnas möten. Kapitlet är sekundärt i förhållande till de övriga kapitlen i förvaltningsstadgan, om inte något annat bestäms separat.

§ 143 Sätt att fatta beslut i ett organ

Organen kan behandla ärenden vid ett ordinarie sammanträde där deltagarna är närvarande på sammanträdesplatsen. Vid ett ordinarie sammanträde kan ett elektroniskt ärendehanterings- eller röstningssystem användas.

Alternativt kan sammanträdet hållas i en elektronisk miljö där deltagarna deltar via en elektronisk förbindelse (*elektroniskt sammanträde*).

Organen kan också fatta beslut i ett slutet elektroniskt beslutsförfarande före sammanträdet (*elektroniskt beslutsförfarande*).

Kommunstyrelsen eller en tjänsteinnehavare som den utsett svarar för att den tekniska utrustning och de tekniska system och förbindelser som behövs för elektroniska sammanträden och elektroniskt beslutsförfarande är uppdaterade och datasäkrade på det sätt som lagen kräver.

§ 144 Elektroniskt sammanträde

Organen kan hålla ett sammanträde elektroniskt.

Att delta i slutna elektroniska sammanträden är möjligt endast på en plats där sekretessbelagda uppgifter och de diskussioner som förs vid sammanträdet inte kan höras eller ses av utomstående.

§ 145 Elektroniskt beslutsförfarande

Organen kan fatta beslut om ärenden i elektroniskt beslutsförfarande i enlighet med 100 § i kommunallagen. Förfarandet kan tillämpas på alla ärenden som hör till organets behörighet.

§ 146 Tid och plats för sammanträde

Organen beslutar om tid och plats för sina sammanträden.

Ett sammanträde hålls också när organets ordförande anser det vara påkallat eller om en majoritet av ledamöterna i organet gör en framställning till ordföranden om att ett sammanträde ska hållas för behandling av ett angivet ärende. Ordföranden bestämmer då när sammanträdet hålls.

Ordföranden kan av grundad anledning inställa ett sammanträde.

§ 147 Kallelse till sammanträde

Kallelsen till sammanträde utfärdas av ordföranden eller, om hen är förhindrad, av vice ordföranden. I kallelsen ska anges tid och plats för sammanträdet samt de ärenden som ska behandlas. Det ska framgå vilket av organets sätt att fatta beslut som iakttas vid respektive ärende. Om ett ärende behandlas i elektroniskt beslutsförfarande, ska det i kallelsen nämnas före vilken tidpunkt ärendet ska behandlas elektroniskt.

Föredragningslistan ska innehålla en redogörelse för de ärenden som ska behandlas och förslag till organets beslut. Den ska sändas i samband med kallelsen till sammanträde, om inte särskilda skäl förhindrar detta. Om föredragningslistan, bilagorna eller kompletterande material innehåller sekretessbelagda uppgifter, ska en anteckning om sekretess göras i handlingen.

Kallelsen sänds till organets ledamöter, *till kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören samt* till övriga som har rätt att närvara eller närvaroplikt, på det sätt som organet beslutar.

Möteskallelsen ska om möjligt sändas till medlemmarna och till de övriga som har närvarorätt eller närvaroplikt minst fyra dagar före mötet. Kallelsen skickas ut på det sätt som organet beslutar.

§ 148 Elektronisk kallelse till sammanträde

Kallelsen, föredragningslistan, bilagorna och kompletterande material kan sändas elektroniskt. Då ska kommunstyrelsen eller en tjänsteinnehavare som den utsett svara för att den tekniska utrustning och de tekniska system och förbindelser som behövs är tillgängliga.

§ 149 Föredragningslistor och bilagor på kommunens webbplats

Föredragningslistan ska läggas ut på kommunens webbplats. Före publiceringen ska sekretessbelagda uppgifter och sådana personuppgifter som saknar informationsintresse strykas i föredragningslistan. I en föredragningslista som läggs ut på webben kan man stryka enskilda ärenden som saknar särskilt informationsintresse eller om beredningen av ett ärende av särskilda skäl inte publiceras före beslutsfattandet. Bilagor till föredragningslistan publiceras på webben enligt prövning och med beaktande av kommuninvånarnas tillgång till information.

§ 150 Fortsatt sammanträde

Om organet inte hinner behandla alla ärenden som anges i kallelsen, kan de icke behandlade ärendena behandlas vid ett fortsatt sammanträde som inte kräver någon särskild kallelse. De som varit frånvarande från sammanträdet ska få ett elektroniskt meddelande om tid och plats för det fortsatta sammanträdet och om det sätt på vilket beslutsfattandet sker.

§ 151 Inkallande av ersättare

Om en ledamot i ett organ är förhindrad att delta i ett sammanträde ska hen kalla in en ersättare. Om en ledamot är jävigt att behandla något ärende vid ett sammanträde eller på grund av förhinder inte kan delta i behandlingen av ett ärende, kan hen kalla in en ersättare till sammanträdet för behandlingen av ärendet.

Också ordföranden, föredraganden eller organets sekreterare kan kalla in en ersättare.

§ 152 Närvaro vid sammanträde

Rätt att närvara och yttra sig, *men inte besluta*, vid ett organs sammanträden har utöver organets ledamöter och föredraganden

- fullmäktiges ordförande och vice ordförande vid kommunstyrelsens sammanträden enligt 18 § 2 mom. i kommunallagen samt

- kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören vid de övriga organens sammanträden, dock inte vid revisionsnämndens sammanträden eller ett tillfälligt fullmäktigeutskotts sammanträden eller sammanträden för valorgan som föreskrivs i vallagen.

Organet beslutar om andra personers rätt att närvara och yttra sig vid sammanträdena.

Organet kan besluta om att höra en sakkunnig i ett enskilt ärende. En sakkunnig får vara närvarande vid sammanträdet tills diskussionen om ärendet är avslutad.

§ 153 Företrädare för kommunstyrelsen i andra organ

Kommunstyrelsen kan med beaktande av begränsningarna i moment 2 nedan förordna en ledamot att företräda kommunstyrelsen i andra organ. Företrädaren har rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden. Företrädaren kan också vara ersättare i kommunstyrelsen eller kommundirektören.

Kommunstyrelsen kan inte förordna en företrädare i revisionsnämnden, i ett tillfälligt fullmäktigeutskott eller i valorgan som föreskrivs i vallagen.

§ 154 Sammanträdets offentlighet

Bestämmelser om ett sammanträdes offentlighet finns i 101 § i kommunallagen.

Om ett organ beslutar hålla ett offentligt elektroniskt sammanträde, ska allmänheten ges möjlighet att följa sammanträdet via internet samt på en plats som anges i kallelsen till sammanträde.

§ 155 Sammanträdets laglighet och beslutförhet

När ordföranden har öppnat sammanträdet konstaterar hen vilka som är närvarande samt om sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutfört.

§ 156 Tillfällig ordförande

Om såväl ordföranden som vice ordföranden är frånvarande eller jäviga i något ärende, ska organet välja en tillfällig ordförande för sammanträdet eller behandlingen av ärendet.

§ 157 Ledning av sammanträdet, anföranden

Bestämmelser om ordförandens uppgifter vid ledningen av sammanträdena och om anförandena av organets ledamöter finns i 102 § i kommunallagen.

Ärendena behandlas i den ordning som de är upptagna på föredragningslistan, om inte organet beslutar något annat.

§ 158 Behandling av ett ärende som inte nämns i kallelsen till sammanträde

Om föredraganden föreslår eller om en ledamot framställer ett understött förslag kan organet enhälligt ta upp till behandling ett ärende som inte nämns i kallelsen till sammanträde.

Om föredragandens förslag är att ärendet ska återremitteras för beredning, kan organet avgöra saken genom sitt beslut endast av grundad anledning.

§ 159 Föredragande

Bestämmelser som föredragande i kommunstyrelsen finns i § 3 ovan.

Om föredraganden är frånvarande eller jävig föredras ärendet av hens ställföreträdare.

Bestämmelser om föredragning i revisionsnämnden finns i § 91 ovan.

§ 160 Föredragning

Ärendena vid ett organs sammanträde avgörs på föredragning av en tjänsteinnehavare. I valorgan som avses i vallagen avgörs ärendena dock utifrån redogörelse av ordföranden.

Föredraganden svarar för att de ärenden som hen föredrar är regelrätt beredda och föredraganden är skyldig att framställa beslutsförslag för organet.

Föredragandens förslag ligger till grund för behandlingen (*grundförslag*). Om föredraganden under diskussionen har ändrat ett förslag som är upptaget på föredragningslistan, är det ändrade förslaget grundförslag.

Om föredraganden föreslår att ett ärende ska avföras från föredragningslistan avförs ärendet, om inte organet beslutar något annat.

Organet kan av särskilda skäl besluta att ett ärende behandlas på basis av ordförandens redogörelse utan föredragning av en tjänsteinnehavare. Då kan organet besluta att ordförandens förslag ligger till grund för behandlingen och då kräver förslaget inget understöd.

§ 161 Jäv

Innan ett ärende börjar behandlas ska den som är jävig meddela att hen är jävig, ge en motivering till jävet och dra sig ur behandlingen av ärendet och lämna sammanträdet.

Ordföranden ska vid behov låta organet avgöra om en person som deltar i sammanträdet är jävig. Personen i fråga ska vid behov ge en redogörelse för omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om hen är jävig. När personen gett sin redogörelse ska hen lämna sammanträdet.

När organet avgör frågan om jäv för en person, får personen delta i behandlingen av sitt jäv endast i ett sådant undantagsfall som avses i 29 § i förvaltningslagen. Det innebär endast sådana fall där organet inte är beslutfört utan personen ifråga och en ojävig person inte kan fås istället utan avsevärt dröjsmål.

Beslutet om jäv ska motiveras i protokollet.

§ 162 Bordläggning och återremiss för beredning

Om det under diskussionen har framställts ett understött förslag om bordläggning av ärendet, återremiss av ärendet för beredning eller något annat förslag vars godkännande innebär att behandlingen av ärendet avbryts, ska de följande talarna på uppmaning av ordföranden yttra sig endast om förslaget om avbrytande. Om förslaget godkänns enhälligt eller genom omröstning, avbryter ordföranden behandlingen av ärendet. Om förslaget förkastas, fortsätter behandlingen av ärendet.

§ 163 Förslag och avslutande av diskussionen

Förslag ska ges skriftligt, om ordföranden kräver det.

När alla anföranden har hållits, avslutar ordföranden diskussionen. Ordföranden ger en redogörelse om de förslag som framställts under diskussionen och huruvida de vunnit understöd.

§ 164 Konstaterande av beslut som fattats utan omröstning

Om det under diskussionen inte har framställts understödda förslag, konstaterar ordföranden att grundförslaget är organets beslut.

Om ordföranden konstaterar att organet enhälligt understöder ett förslag som framställts vid sammanträdet, konstaterar ordföranden att förslaget är organets beslut.

§ 165 Förslag som tas upp till omröstning

Upp till omröstning tas endast grundförslaget och understödda förslag. Alternativa förslag eller förslag som går utanför det ärende som behandlas tas dock inte upp till omröstning.

Om den som framställt ett förslag inte är på plats när omröstningen börjar, ska förslaget anses ha förfallit och inte tas upp till omröstning.

§ 166 Omröstning och val

På omröstning tillämpas i övrigt det som föreskrivs om omröstningsförfarande i fullmäktige i kapitel 12. Bestämmelser om förrättande av val finns i kapitel 13.

§ 167 Förande och justering av protokoll

Organets ordförande svarar för protokollföringen och innehållet i protokollet. Om ordföranden och protokollföraren har olika meningar om sammanträdet förlopp, ska protokollet upprättas så som ordföranden anser vara riktigt.

Protokollet undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av protokollföraren.

Protokollet justeras på det sätt som organet beslutat.

Protokollet kan undertecknas och justeras elektroniskt. Det protokoll eller en del av det som gäller beslut som fattats i elektroniskt beslutsförfarande kan justeras separat före sammanträdet.

I organets protokoll ska åtminstone följande antecknas:

Uppgifter om konstitueringen

- organets namn
- anteckning om de sätt på vilka besluten fattats (ordinarie sammanträde, elektroniskt sammanträde, beslut som har fattats i elektroniskt beslutsförfarande specificeras)
- tid när sammanträdet började och slutade samt avbrott i sammanträdet
- sammanträdesplats
- de närvarande och de frånvarande och i vilken egenskap var och en har närvarat
- sammanträdet laglighet och beslutförhet

Uppgifter om behandlingen av ärenden

- ärenderubrik
- redogörelse för ärendet
- föredragandens beslutsförslag
- jäv och motivering
- framställda förslag och understöd
- omröstningar: omröstningssätt, omröstningsordning, omröstningsproposition och omröstningsresultat så att varje ledamots åsikt framgår av protokollet
- val: valsätt och valresultat
- beslut i ärendet
- avvikande mening

Övriga uppgifter

- anteckningar om sekretess
- ordförandens underskrift
- protokollförarens kontrasignering
- anteckning om protokolljustering samt
- anteckning om att protokollet varit tillgängligt i det allmänna datanätet, om protokollet har varit offentligt tillgängligt

Till protokollet fogas anvisningar om omprövningsbegäran, besväransvisning och meddelande om besvärsförbud.

Bestämmelserna om innehållet i ett organs protokoll tillämpas i tillämpliga delar på beslut som fattats av tjänsteinnehavare och förtroendevalda.

Kommunstyrelsen ger vid behov närmare anvisningar om protokollföring.

§ 168 Delgivning av beslut åt part och kommunmedlemmar

Protokoll från kommunstyrelsen och nämnder med tillhörande anvisningar om omprövningsbegäran eller besväransvisning ska *genast* efter justeringen hållas tillgängliga på kommunens webbplats så som det närmare bestäms i 140 § i kommunallagen.

Parterna får ett protokollsutdrag jämte anvisning om rättelseyrkande eller besväransvisning särskilt per brev. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas.

Protokoll från en annan myndighet delges kommunmedlemmarna på motsvarande sätt, om myndigheten i fråga anser att det är nödvändigt.

Kommunstyrelsen ger anvisningar om hur sekretess och dataskydd ska beaktas när beslut delges i det allmänna datanätet. En nämnd kan ge närmare anvisningar inom sin sektor.

KAPITEL 17

Övriga bestämmelser

§ 169 Initiativrätt

Kommuninvånarna samt sammanslutningar och stiftelser som har verksamhet i kommunen har rätt att komma med initiativ i frågor som gäller kommunens verksamhet. De som utnyttjar tjänsterna har rätt att komma med initiativ i frågor som gäller tjänsterna.

Ett initiativ ska väckas skriftligt eller med ett elektroniskt dokument. Av initiativet ska framgå vad saken gäller och initiativtagarens namn, hemkommun och kontaktinformation.

§ 170 Behandling av initiativ

Ett initiativ behandlas av den kommunala myndighet som har behörighet att fatta beslut i den fråga som initiativet gäller. Om den behöriga myndigheten är ett organ ska organet underrättas om initiativen och de åtgärder som vidtagits på grund av dem, på det sätt som anges nedan.

Kommunstyrelsen ska årligen före utgången av februari månad för fullmäktige lägga fram en förteckning över de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges behörighet och över de åtgärder som har vidtagits på grund av initiativen. Fullmäktige kan samtidigt besluta vilka initiativ som är slutbehandlade.

När det gäller initiativ som hör till något annat organs behörighet än fullmäktiges ska organet i fråga underrättas om initiativen på det sätt som organet bestämt. Organet kan samtidigt besluta vilka initiativ som är slutbehandlade.

Om minst två procent av kommunens invånare lägger fram ett initiativ, ska initiativet tas upp till behandling i den behöriga myndigheten inom sex månader efter att initiativet väcktes.

§ 171 Uppgifter som ska lämnas till initiativtagaren

Initiativtagaren ska inom en månad från det att initiativet anlände underrättas om hos vilken myndighet initiativet behandlas, den beräknade behandlingstiden och vem som ger närmare upplysningar om behandlingen.

När initiativet är slutbehandlat, ska initiativtagaren underrättas om huruvida initiativet har lett till åtgärder.

§ 172 Undertecknande av handlingar

Avtal och förbindelser som bygger på fullmäktiges eller kommunstyrelsens beslut undertecknas av kommunstyrelsens ordförande eller kommundirektören och kontrasigneras av sektorchefen, om inte kommunstyrelsen har beslutat något annat.

Fullmäktiges och kommunstyrelsens expeditioner och skrivelser undertecknas av kommundirektören och kontrasigneras av förvaltningschefen eller *ekonomi- och personalchefen*.

Avtal och förbindelser som bygger på ett annat organs beslut undertecknas av organets ordförande eller sektorchefen och kontrasigneras av en annan föredragande eller resultatområdesansvarig, om inte organet har beslutat något annat.

Ett annat organs expeditioner och skrivelser undertecknas av sektorchefen och kontrasigneras av en annan föredragande eller resultatområdesansvarig.

Ett organs protokollsutdrag undertecknas av protokollföraren *eller avdelnings- eller kanslisekretären alternativt* någon annan person som organet förordnar.

Riktigheten av utdrag ur och kopior av ett organs handlingar styrks av protokollföraren eller någon annan person som organet förordnar.

En tjänsteinnehavare undertecknar beslut, avtal, förbindelser och övriga handlingar i de ärenden som hen fattat beslut i.

Handlingar som gäller beredning undertecknas av den som berett ärendet.

§ 173 Mottagande av bevislig delgivning

Bevislig delgivning kan för kommunens räkning tas emot av kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören samt en tjänsteinnehavare som kommundirektören har gett fullmakt.

Bevislig delgivning kan för kommunens räkning inom en nämnds verksamhetsområde mottas av nämndens ordförande och en ledande tjänsteinnehavare inom nämndens verksamhetsområde.

DEL V

Arvoden och ersättningar

KAPITEL 18

Arvodesstadga

§ 174 Tillämpningsområde

Åt kommunens förtroendevalda och tjänsteinnehavare/befattningsinnehavare erläggs ersättningar enligt bestämmelserna i denna stadga dock med beaktande av bestämmelserna i allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet.

§ 175 Sammanträdesarvoden

För kommunens förvaltningsorgans sammanträden och protokolljustering erläggs följande arvoden:

Kommunfullmäktige och dess utskott, kommunstyrelsen och dess sektioner samt revisionsnämnden 55 € per sammanträde.

Nämnder, ungdomsfullmäktige, äldrerådet, rådet för personer med funktionsnedsättning, kommittéer samt övriga organ 44 € per sammanträde.

För sammanträden som varar längre än tre timmar erläggs *det i 175 § 2 eller 3* mom. avsedda sammanträdesarvodet *förhöjt med 50 %* av sagda arvodesbelopp.

För sammanträden som varar mindre än 30 minuter erläggs det i 175 § 2 eller 3 mom. avsedda sammanträdesarvodet minskat med 50 % av sagda arvodesbelopp.

För justering av kommunfullmäktiges protokoll per justeringsgång, likaså när kommunstyrelsens protokoll justeras vid annan tidpunkt än sammanträdestillfället, 22 €.

För justering av nämndprotokoll erläggs reseersättning, om justeringen bör ske vid fastställd tidpunkt och plats.

Åt ordförande eller vice ordförande, som vid sammanträde fungerar som ordförande, erläggs sammanträdesarvode, vilket motsvarar det ovan i 1 momentet avsedda sammanträdesarvodet för vederbörande organs ledamöter, förhöjt med 50 %. Detta gäller dock ej ordförande som erhåller årsarvode enligt 176 §.

Åt kommunfullmäktiges ordförande eller vice ordförande, som deltar i kommunstyrelsens sammanträde, samt åt kommunstyrelsens ordförande, vice ordförande och ledamöter, som deltar i kommunfullmäktiges eller nämnders sammanträden, erläggs sammanträdesarvode enligt samma grunder som åt vederbörande förvaltningsorgans ledamöter.

Arvode erläggs åt kommunens tjänstemän eller befattningsinnehavare endast för möten som pågår efter klockan 17.

§ 176 Ordförandearvoden

1. Åt ordförande i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och nedannämnda nämnder erläggs utöver ovan i 174 § stadgade sammanträdesarvoden årsarvode för ordförandens uppgifter enligt följande:

Ordförande i kommunfullmäktige

2 200 €

”	i kommunstyrelsen	3 800 €
”	i affärs- och riskhanteringssektionen	660 €
”	i personalsektionen	660 €
”	i bildnings- och fritidsnämnden	660 €
”	i svenska skolsektionen	660 €
”	i finska skolsektionen	300 €
”	i tekniska och miljönämnden	660 €
”	i tillståndssektionen	660 €
”	i revisionsnämnden	660 €
”	i områdesnämnder	300 €

2. Om ordförande är förhindrad att handha uppdrag, upphör hans rätt till årsarvode då hindret varat oavbrutet i en månads tid. Årsarvodet dividerat med 365 erläggs härefter per kalenderdygn åt viceordföranden tills ordföranden ånyo börjar handha sitt uppdrag.

§ 177 Föredragande- och sekreterararvode

Åt förvaltningsorganens föredragande och/eller sekreterare erläggs i 175 § nämnt arvode förhöjt med 50 %.

§ 178 Övriga arvoden

För syner, bolagsstämmor, och underhandlingar som ledamot på basen av organets beslut deltar i, erläggs ett arvode om 44 € per dag.

§ 179 Samarbete mellan kommunerna

Åt kommunens representant i gemensam nämnd, som avses i 77 § kommunallagen, eller i annat än i annat interkommunalt samarbetsorgan, erläggs i tillämpliga delar sammanträdesarvode enligt bestämmelserna ovan i 175 § såvida kommunens representant inte erhåller arvodet av annan kommun eller annat förvaltningsorgan.

§ 180 Valnämnd, valbestyrelse

Åt valnämnds ordförande och ledamot samt medlem i valbestyrelse erläggs för varje valförrättningsdag *som pågår mer än tre timmar* arvode, i vilket samtidigt ingår ersättning för uträkning av valresultatet, enligt följande:

- åt ordförande	100 €
- åt ledamot	80 €

I de fall uppdraget pågår mindre än tre timmar erläggs endast hälften av arvodet.

§ 181 Specialuppdrag

För sådant förtroendeuppdrag, som inte omnämns i denna stadga, bestämmer kommunfullmäktige vid behov arvode särskilt.

§ 182 Ersättning av inkomstbortfall

1. Åt förtroendevald erläggs för varje påbörjad timme ersättning för inkomstbortfall under regelbunden arbetstid samt för i 175 § avsedda av förtroendeuppdraget föranledda kostnader, likväl inte för mer än åtta timmar per kalenderdygn.
2. Den förtroendevalda bör för att erhålla ersättning för inkomstbortfall förete arbetsgivarens intyg däröver. Ur intyget bör även framgå, att förtroendeuppdragets skötsel skett på den förtroendevaldas arbetstid och att lön för denna tid inte utbetalas till honom.

3. Förtroendevald, som utför förvärvs- eller annat arbete utan att befinna sig i arbetsförhållande eller i tjänste- eller annat offentligt befattningsförhållande, bör skriftligen förete tillräcklig utredning över inkomstbortfallet. Ersättning i detta fall kan utgöra högst 17 € per timme.
4. För att erhålla ersättning för kostnader som förtroendeuppdraget i form av avlönande av vikarie, anordnande av barndagvård eller annan motsvarande orsak medför, bör den förtroendevalda skriftligen förete tillräcklig utredning över dessa kostnader.

§ 183 Framställande av betalningsanspråk

Yrkande på ersättning för inkomstbortfall och andra kostnader bör inom sex månader tillställas den person på vilken det enligt gällande bestämmelser ankommer att godkänna räkning.

§ 184 Ersättning för resekostnader

För de förtroendevaldas resor till och från sammanträden samt för övriga resor som förtroendeuppdraget föranleder, erläggs i tillämpliga delar ersättning för resekostnader samt dagtraktamente, måltidsersättning, logiersättning, nattreseersättning och kursdagtraktamente enligt bestämmelserna i det allmänna kommunala tjänstekollektivavtalet.

Förtroendevalda i Kronoby som studerar på heltid på annan ort (t.ex. Tammerfors, Helsingfors, Åbo eller Vasa) får en extra ersättning för resan från studieorten till hemorten enligt följande: Studieorter på ca 100-högst 200 km:s avstånd 20 euro/möte, studieorter över 200 km 50 euro/möte. Ersättningen gäller för högst två resor per månad.

§ 185 Tiden för betalning av arvode

I denna stadga nämnda arvoden utbetalas halvårsvis, förutom årsarvodena åt fullmäktige- och styrelseordförandena, som utbetalas kvartalsvis.

K O M M U N A L L A G , 10.4.2015/410

AVDELNING I ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att skapa förutsättningar för att förverkliga kommuninvånarnas självstyrelse och möjligheter att delta i och påverka kommunens verksamhet. Syftet med lagen är också att främja den kommunala verksamhetens planmässighet och ekonomiska hållbarhet.

Kommunen ska främja sina invånares välfärd och sitt områdes livskraft samt ordna tjänsterna för sina invånare på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

2 § ([29.12.2016/1484](#))

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs genom lag, på ordnandet av kommunens förvaltning och ekonomi samt på sådan verksamhet i kommunen som avses i 6 § 2 mom.

Vad som i denna lag föreskrivs om samkommuners organ ska tillämpas oberoende av vad som föreskrivs om samkommuners förvaltning någon annanstans i lag.

3 §

Kommunmedlem

Medlemmar av en kommun är

- 1) de vars hemkommun enligt lagen om hemkommun ([201/1994](#)) kommunen är (*kommun-invånare*),
- 2) sammanslutningar och stiftelser som har hemort i kommunen,
- 3) de som äger eller besitter fast egendom i kommunen.

4 §

Kommunens namn

Beslut om ändring av kommunens namn fattas av fullmäktige. Innan beslutet fattas ska ett utlåtande i ärendet inhämtas hos Institutet för de inhemska språken. Finansministeriet ska underrättas om en namnändring.

Kommunen kan använda benämningen stad när den anser sig uppfylla de krav som ställs på ett stadssamhälle.

5 §

Kommunvapen

Kommunen kan ha ett kommunvapen som godkänts av fullmäktige. Innan vapnet godkänns ska kommunen inhämta Riksarkivets utlåtande.

Kommunstyrelsen eller någon annan i förvaltningsstadgan förordnad kommunal myndighet övervakar användningen av vapnet.

6 §

Kommunkoncern och kommunens verksamhet

En sammanslutning där kommunen har bestämmande inflytande enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen ([1336/1997](#)) är *kommunens dottersammanslutning*. Kommunen och dess dottersammanslutningar bildar en *kommunkoncern*. Det som i denna lag föreskrivs om kommunens dottersammanslutningar tillämpas även på stiftelser som kommunen har bestämmande inflytande över.

Utöver kommunens och kommunkoncernens verksamhet omfattar *kommunens verksamhet* även deltagande i samarbete mellan kommunerna samt övrig verksamhet som grundar sig på ägande, avtal och finansiering.

2 kap

Kommunens uppgifter och organiseringsansvar

7 §

Kommunens uppgifter

Kommunen sköter de uppgifter som den har åtagit sig med stöd av självstyrelsen och organiserar de uppgifter som särskilt föreskrivs för den i lag. När uppgifter ska organiseras i samarbete med andra kommuner, föreskrivs det om detta genom lag (*lagstadgat samarbete*).

Kommunen kan med stöd av avtal även åta sig att sköta andra offentliga uppgifter än sådana som hör till dess självstyrelse.

8 §

Kommunens organiseringsansvar

Kommunen kan själv organisera de uppgifter som åligger den enligt lag eller avtala om att organiseringsansvaret överförs på en annan kommun eller en samkommun. Vid lagstadgat samarbete ansvarar den andra kommunen eller samkommunen för organiseringen av uppgifterna för kommunens räkning.

Den kommun eller samkommun som ansvarar för organiseringen av uppgifterna ska i fråga om de tjänster och andra åtgärder som ska organisera svara för

- 1) lika tillgång till tjänsterna och åtgärderna,
- 2) fastställandet av behovet, mängden och kvaliteten i fråga om dem,
- 3) det sätt som de produceras på,
- 4) tillsynen över produktionen,
- 5) utövandet av myndigheternas befogenheter.

Kommunen svarar för finansieringen av uppgifterna, även om organiseringsansvaret har överförts på en annan kommun eller samkommun.

9 §

Produktion av tjänster

Kommunen eller samkommunen kan antingen själv producera de tjänster som omfattas av dess organiseringsansvar eller enligt avtal skaffa dem av andra tjänsteproducenter. Särskilda bestämmelser gäller för användningen av servicesedlar.

Kommunen kan dock anförtro offentliga förvaltningsuppgifter åt andra än myndigheter endast om det föreskrivs särskilt om det genom lag.

När kommunen eller samkommunen skaffar lagstadgade tjänster av någon annan tjänsteproducent kvarstår det organiseringsansvar som avses i 8 § 2 mom. hos kommunen eller samkommunen. Tjänsteproducentens ansvar för tjänsterna bestäms dessutom i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag eller annanstans samt enligt vad som kommunen eller samkommunen och tjänsteproducenten avtalat om.

3 kap

Förhållandet mellan staten och kommunen

10 §

Uppföljning och laglighetsövervakning

Finansministeriet följer allmänt kommunernas verksamhet och ekonomi samt ser till att den kommunala självstyrelsen beaktas vid beredningen av lagstiftning som gäller kommunerna.

Regionförvaltningsverket kan med anledning av klagomål undersöka om kommunen har iakttagit gällande lag.

11 §

Statens och kommunernas samrådsförfarande

Lagstiftning som gäller kommunerna, principiellt viktiga och vittsyftande statliga åtgärder som gäller kommunernas verksamhet, ekonomi och förvaltning samt samordningen av statens och kommunernas ekonomi behandlas genom statens och kommunernas samrådsförfarande på det sätt som anges i 12 och 13 §. Vid samrådsförfarandet företräds kommunerna av Finlands Kommunförbund rf.

12 §

Program för kommunernas ekonomi

Inom ramen för statens och kommunernas samrådsförfarande bereds ett program för kommunernas ekonomi. Beredningen av programmet utgör en del av beredningen av planen för de offentliga finanserna och beredningen av budgetpropositionen.

Programmet för kommunernas ekonomi innehåller den del i planen för de offentliga finanserna som gäller kommunernas ekonomi. Bestämmelser om planen för de offentliga finanserna finns i lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna ([869/2012](#)) och i bestämmelser som utfärdas med stöd av den.

Programmet för kommunernas ekonomi ska innehålla en uppskattning av hur väl finansieringen räcker för att fullgöra kommunens uppgifter (*finansieringsprincipen*). Programmet innehåller en bedömning av förändringarna i kommunernas verksamhetsmiljö, efterfrågan på tjänster och kommunernas uppgifter samt av den kommunala ekonomins utveckling. Den kommunala ekonomin bedöms som en helhet, som en del av den offentliga ekonomin och enligt kommungrupp. Vid bedömningen specificeras kommunernas lagstadgade och andra uppgifter samt bedöms produktiviteten i kommunernas verksamhet.

I samband med budgetpropositionen ska det ges en bedömning av den kommunala ekonomins utveckling samt av statsbudgetens inverkan på den kommunala ekonomin.

Programmet för kommunernas ekonomi bereds av finansministeriet tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet samt vid behov andra ministerier. De ekonomiska prognoser och den bedömning av den kommunala ekonomins utveckling som ligger till grund för programmet utarbetas av finansministeriet. Finlands Kommunförbund rf deltar i beredningen av programmet för kommunernas ekonomi.

13 §

Delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning

Statens och kommunernas samrådsförfarande omfattar behandling av frågor som gäller kommunernas verksamhet, ekonomi och förvaltning i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning, som finns i anslutning till finansministeriet.

Delegationen har till uppgift att följa och bedöma den kommunala ekonomins utveckling samt se till att programmet för kommunernas ekonomi beaktas i beredningen av lagstiftning och beslut som gäller kommunerna. Bestämmelser om delegationens närmare uppgifter och om dess sammansättning och sektioner utfärdas genom förordning av statsrådet.

AVDELNING II

DEMOKRATI OCH PÅVERKAN

4 kap

Fullmäktige

14 §

Fullmäktiges uppgifter

Kommunen har ett fullmäktige som ansvarar för kommunens verksamhet och ekonomi samt utövar kommunens beslutanderätt.

Fullmäktige fattar beslut om

- 1) kommunstrategin,
- 2) förvaltningsstadgan,
- 3) budgeten och ekonomiplanen,
- 4) principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv,
- 5) de mål för verksamheten och ekonomin som sätts upp för affärsverk,
- 6) grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten,
- 7) grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen,
- 8) de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer,
- 9) ingående av borgensförbindelse eller ställande av annan säkerhet för annans skuld,
- 10) valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs nedan,
- 11) grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
- 12) valet av revisorer,
- 13) godkännande av bokslutet och ansvarsfrihet,

14) annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om.

15 §

Kommunalval

Ledamöterna och ersättarna i fullmäktige utses genom kommunalval som förrättas i kommunen. Fullmäktiges mandattid är fyra år och den börjar vid ingången av juni månad valåret.

Kommunalval är direkta, hemliga och proportionella. Alla röstberättigade har lika rösträtt.

Bestämmelser om förrättandet av kommunalval finns i vallagen ([714/1998](#)) och kommunstrukturlagen ([1698/2009](#)).

16 §

Antalet ledamöter i fullmäktige

Fullmäktige fattar beslut om antalet ledamöter i fullmäktige. Ett udda antal ledamöter i fullmäktige väljs enligt antalet invånare i kommunen enligt följande:

Antal invånare Antal ledamöter i fullmäktige minst

högst 5 000 13

5 001–20 000 27

20 001–50 000 43

50 001–100 000 51

100 001–250 000 59

250 001–500 000 67

mer än 500 000 79

Om fullmäktige inte fattar något beslut om antalet ledamöter i fullmäktige, ska det i lagen angivna minimiantalet ledamöter väljas. Om fullmäktige fattar beslut om ett större antal ledamöter än minimiantalet eller om ett tidigare beslut ändras, ska justitieministeriet underrättas om detta före utgången av året före valåret. Fullmäktiges beslut om antalet ledamöter får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Beslutet får dock inte börja verkställas, om förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.

Invånarantalet enligt denna paragraf bestäms enligt de uppgifter som vid utgången av den 30 november året före valåret finns i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster ([661/2009](#)).

17 § (29.12.2016/1484)

Ersättare i fullmäktige

Till ersättare för fullmäktigeledamöterna väljs av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i kommunalvalet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. En ledamot som blivit vald i egenskap av kandidat för en valmansförening utanför de gemensamma listorna har ingen ersättare.

Om det konstateras att en ledamot har förlorat sin valbarhet eller om en ledamot har befriats från sitt uppdrag eller avlidit, kallar fullmäktigeordföranden i hans eller hennes ställe för den återstående mandattiden den i ordningen första ersättaren från valförbundet, partiet eller den gemensamma listan i fråga.

Om fullmäktige inte är beslutfört på grund av att ledamöter och ersättare är jäviga, ska den kommunala centralvalnämnden med iakttagande av 93 § 2 mom. i vallagen på begäran av fullmäktiges ordförande förordna nya ersättare för fullmäktigeledamöterna i enlighet med 1 mom. i denna paragraf. De på detta sätt förordnande ersättarna i fullmäktige deltar i fullmäktiges sammanträden i sådana ärenden där ledamöterna och ersättarna är jäviga.

18 §

Ordförande och vice ordförande

Fullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och ett behövligt antal vice ordförande för fullmäktiges mandattid, om inte fullmäktige har beslutat att de ska ha en kortare mandattid än fullmäktiges mandattid. Ordföranden och vice ordförandena väljs vid samma valförrättning.

Fullmäktiges ordförande och vice ordförande har rätt att närvara och yttra sig vid kommunstyrelsens sammanträden.

19 §

Fullmäktige grupper och stöd för deras verksamhet

För arbetet i fullmäktige kan ledamöterna bilda fullmäktige grupper. En ledamot kan också ensam bilda en fullmäktige grupp.

Kommunen kan för att förbättra fullmäktige gruppernas verksamhetsförutsättningar lämna ekonomiskt stöd för verksamheten inom fullmäktige grupperna samt de åtgärder genom vilka fullmäktige grupperna främjar kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka. När stöd beviljas ska stödets användningsändamål specificeras. Stödbeloppet ska särskilt för varje fullmäktige grupp uppges i kommunens bokslut.

5 kap

Kommuninvånarnas rätt till inflytande

20 §

Rösträtt i kommunalval

Rösträtt i kommunalval som förrättas i kommunen har finska medborgare och medborgare i andra medlemsstater i Europeiska unionen samt isländska och norska medborgare som senast valdagen fyller 18 år och vars hemkommun enligt lagen om hemkommun kommunen, enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet, är vid utgången av den 51 dagen före valdagen. Rösträtt i kommunalval har även andra utlänningar som uppfyller villkoren ovan, om de vid nämnda tidpunkt har haft hemkommun i Finland i två år.

Rösträtt i kommunalval har dessutom personer som är anställda inom Europeiska unionen eller en i Finland verksam internationell organisation eller som är familjemedlemmar till sådana personer och som senast valdagen fyller 18 år samt som enligt uppgifterna i befolkningsdatasystemet är bosatta i kommunen vid utgången av den 51 dagen före valdagen, om

- 1) uppgifter om personen på hans eller hennes begäran har registrerats i befolkningsdatasystemet på det sätt som anges i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster,
- 2) personen skriftligen senast klockan 16 den 52 dagen före valdagen har underrättat magistraten om sin önskan att utöva sin rösträtt vid kommunalvalet eller inte skriftligen har återkallat en tidigare anmälan.

21 §

Rösträtt i kommunal folkomröstning

På rösträtt i folkomröstningar som ordnas i kommunen tillämpas vad som i 20 § föreskrivs om rösträtt i kommunalval.

Rösträtt i en folkomröstning som gäller ett delområde i kommunen har endast de som är bosatta inom delområdet.

22 §

Möjligheter att delta och påverka

Kommuninvånarna och de som utnyttjar kommunens tjänster har rätt att delta i och påverka kommunens verksamhet. Fullmäktige ska sörja för mångsidiga och effektiva möjligheter att delta.

Deltagande och påverkan kan främjas i synnerhet genom att

- 1) diskussionsmöten och invånarråd ordnas,
- 2) invånarnas åsikter reds ut innan beslut fattas,
- 3) företrädare för dem som utnyttjar tjänsterna väljs in i kommunens organ,
- 4) möjligheter att delta i ekonomiplaneringen ordnas,
- 5) tjänsterna planeras och utvecklas tillsammans med dem som utnyttjar tjänsterna,
- 6) invånare, organisationer och andra sammanslutningar stöds när de tar egna initiativ till att planera och bereda ärenden.

23 §

Initiativrätt

Kommuninvånarna samt sammanslutningar och stiftelser som har verksamhet i kommunen har rätt att komma med initiativ i frågor som gäller kommunens verksamhet. Initiativtagaren ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av initiativet.

Om antalet initiativtagare enligt 1 mom. motsvarar minst två procent av kommuninvånarna, ska frågan tas upp till behandling inom sex månader från det att den väcktes.

Dessutom har de som utnyttjar kommunens tjänster rätt att komma med initiativ i frågor som gäller tjänsterna i fråga.

Fullmäktige ska minst en gång om året underrättas om de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges behörighet och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen.

24 §

Kommunal folkomröstning

Fullmäktige kan besluta att en folkomröstning ska ordnas i en fråga som hör till kommunen. Ändring i fullmäktiges beslut om att ordna folkomröstning får inte sökas genom besvär.

Folkomröstningar är rådgivande.

En folkomröstning kan gälla hela kommunen eller ett delområde i kommunen. Delområdet består då av ett eller flera sådana röstningsområden som avses i vallagen.

Alla röstberättigade har lika rösträtt. Omröstningen är hemlig. Bestämmelser om ordnande av folkomröstningar finns dessutom i lagen om förfarandet vid rådgivande kommunala folkomröstningar ([656/1990](#)).

25 §

Initiativ till folkomröstning

Initiativ till en folkomröstning kan tas av minst fyra procent av de kommuninvånare som fyllt 15 år. Fullmäktige ska utan dröjsmål avgöra om en folkomröstning enligt initiativet ska ordnas.

26 §

Ungdomsfullmäktige

Kommunstyrelsen ska inrätta ett ungdomsfullmäktige eller en motsvarande påverkansgrupp för unga (*ungdomsfullmäktige*) för att garantera den unga befolkningens möjligheter att delta och påverka samt sörja för ungdomsfullmäktiges eller påverkansgruppens verksamhetsförutsättningar. Ungdomsfullmäktige kan vara gemensamt för flera kommuner.

Ungdomsfullmäktige ska ges möjlighet att påverka planering, beredning, genomförande och uppföljning inom olika kommunala verksamheter i frågor som är av betydelse för kommuninvånarnas välfärd, hälsa, studier, livsmiljö, boende eller rörlighet samt även i andra frågor som ungdomsfullmäktige bedömer som betydelsefulla med tanke på barn och unga. Ungdomsfullmäktige ska tas med när barns och ungas deltagande och hörande av barn och unga utvecklas i kommunen.

Bestämmelser om barns och ungas deltagande och hörande av barn och unga finns i 8 § i ungdomslagen ([72/2006](#)).

27 §

Äldreråd

Kommunstyrelsen ska inrätta ett äldreråd för att garantera den äldre befolkningens möjligheter att delta och påverka samt sörja för äldrerådets verksamhetsförutsättningar. Äldrerådet kan vara gemensamt för flera kommuner.

Äldrerådet ska ges möjlighet att påverka planering, beredning och uppföljning inom olika kommunala verksamheter i frågor som är av betydelse för den äldre befolkningens välfärd, hälsa, delaktighet, livsmiljö, boende, rörlighet eller möjligheter att klara de dagliga funktionerna eller med tanke på den service som den äldre befolkningen behöver.

28 §

Råd för personer med funktionsnedsättning

Kommunstyrelsen ska inrätta ett råd för personer med funktionsnedsättning för att garantera möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta och påverka. Rådet kan vara gemensamt för flera kommuner. Personer med funktionsnedsättning samt deras anhöriga och organisationer ska ha en tillräcklig representation i rådet. Kommunstyrelsen ska sörja för rådets verksamhetsförutsättningar.

Rådet för personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att påverka planering, beredning och uppföljning inom olika kommunala verksamheter i frågor som är av betydelse för personer med funktionsnedsättning och för deras välfärd, hälsa, delaktighet, livsmiljö, boende, rörlighet eller möjligheter att klara de dagliga funktionerna eller med tanke på den service som de behöver.

29 §

Kommunikation

Kommunen ska informera kommuninvånarna, de som utnyttjar kommunens tjänster, organisationer och andra sammanslutningar om kommunens verksamhet. Kommunen ska ge tillräcklig information om de tjänster som kommunen ordnar, kommunens ekonomi, ärenden som bereds i kommunen, planer som gäller

ärendena och behandlingen av ärendena, beslut som fattats och beslutens effekter. Kommunen ska informera om hur man kan delta i och påverka beredningen av besluten.

I fråga om beredningen av ärenden som behandlas av organen ska kommunen se till att de uppgifter som behövs med tanke på den allmänna tillgången till information läggs ut på det allmänna datanätet när föredragningslistan är färdig. Kommunen ska i sin kommunikation på nätet se till att sekretessbelagda uppgifter inte läggs ut på det allmänna datanätet och att skyddet för privatlivet tillgodoses vid behandlingen av personuppgifter.

I kommunikationen ska det användas ett klart och begripligt språk och olika invånargrupperns behov ska beaktas.

AVDELNING III ORGAN OCH LEDNING

6 kap Kommunens organ

30 §

Kommunens organ

I kommunen ska det förutom fullmäktige finnas en kommunstyrelse och en revisionsnämnd.

Fullmäktige kan dessutom tillsätta

- 1) nämnder som lyder under kommunstyrelsen eller utskott i stället för dem för skötseln av uppgifter av bestående natur,
- 2) direktioner för skötseln av affärsverk eller andra uppgifter,
- 3) sektioner i kommunstyrelsen, nämnder, utskott och direktioner.

Kommunstyrelsen, och med stöd av ett fullmäktigebeslut även andra organ, kan tillsätta en kommitté för att sköta en viss uppgift.

I en tvåspråkig kommun ska för undervisningsförvaltningen tillsättas ett organ för vardera språkgruppen eller ett gemensamt organ med särskilda sektioner för vardera språkgruppen. Ledamöterna i organen eller sektionerna ska väljas bland personer som hör till respektive språkgrupp.

I fråga om kommunstyrelsens, nämnders, utskotts och direktioners sektioner tillämpas vad som föreskrivs om organet i fråga.

31 §

Organens sammansättning

Fullmäktige kan besluta att

- 1) till ledamöter i kommunstyrelsen och en nämnd kan väljas endast fullmäktigeledamöter och ersättare i fullmäktige, varvid nämnden kan kallas utskott (*utskottsmodell*),
- 2) ledamöter i kommunstyrelsen väljs till ordförande för en nämnd eller ett utskott (*ordförandemodell*),
- 3) något annat organ än fullmäktige utser ledamöterna eller en del av ledamöterna i en direktion,
- 4) ledamöterna eller en del av ledamöterna i en direktion, enligt de grunder som fullmäktige fastställer, utses på förslag av kommuninvånarna, kommunens anställda eller dem som utnyttjar tjänsterna, och
- 5) det i ett annat organ i en tvåspråkig kommun än det som avses i 30 § 4 mom. ska tillsättas en sektion för vardera språkgruppen, varvid sektionens ledamöter ska väljas bland personer som hör till respektive språkgrupp.

En ersättare i ett organ kan också vara ledamot i en sektion. Fullmäktige kan besluta att också andra än ledamöter och ersättare i organet kan väljas till ledamöter i en sektion, dock inte till ordförande.

För organens ledamöter utses personliga ersättare, på vilka tillämpas vad som föreskrivs om ordinarie ledamöter.

Särskilda bestämmelser gäller för jämställdheten mellan kvinnor och män vid valet av ledamöter i organen.

32 §

Mandattid för och val av ledamöter i organen

Ledamöterna i organen utses för fullmäktiges mandattid, om inte fullmäktige har beslutat att de ska ha en kortare mandattid än fullmäktiges mandattid eller något annat föreskrivs nedan. Om ledamöterna i en sektion utses av ett organ, beslutar organet samtidigt deras mandattid. Kommittéer som avses i 30 § 3 mom. tillsätts för högst det tillsättande organets mandattid.

Ledamöterna i kommunstyrelsen, i revisionsnämnden, i andra nämnder och i utskott utses vid ett sammanträde som fullmäktige håller i juni månad.

33 §

Ordförande och vice ordförande för organen

Fullmäktige eller ett annat organ som ansvarar för valet utser bland dem som valts till ledamöter en ordförande och ett tillräckligt antal vice ordförande för organet. Ordföranden och vice ordförandena väljs vid samma valförrättning, om inte fullmäktige har fattat beslut om en ordförandemodell.

Fullmäktige kan besluta att fullmäktiges ordförande, kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande samt nämndernas och utskottens ordförande är förtroendevalda på hel- eller deltid.

34 §

Återkallande av förtroendeuppdrag under pågående mandattid

Fullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för de förtroendevalda som fullmäktige har valt till kommunens eller samkommunens organ eller till ett organ som är gemensamt för kommunerna, om de eller någon av dem inte har fullmäktiges förtroende. Beslutet om återkallande av uppdrag gäller alla förtroendevalda i organet.

Fullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdragen för ordföranden eller vice ordföranden i fullmäktige och de organ som den valt, om de eller någon av dem inte har fullmäktiges förtroende. Beslutet om återkallande av uppdrag gäller presidiet i dess helhet.

Fullmäktige kan under pågående mandattid återkalla uppdraget för borgmästaren eller en biträdande borgmästare, om han eller hon inte har fullmäktiges förtroende.

Ärendet väcks på framställning av kommunstyrelsen eller om minst en fjärdedel av ledamöterna i fullmäktige har tagit initiativ till det.

35 § (29.12.2016/1484)

Tillfälliga utskott

När ett i 34 § avsett ärende som gäller återkallande av förtroendeuppdrag eller ett i 43 § avsett ärende som gäller uppsägning av kommundirektören eller förflyttning av honom eller henne till andra uppgifter har väckts, kan fullmäktige tillsätta ett tillfälligt utskott som ska bereda ärendet. Utskottets ledamöter ska vara ledamöter eller ersättare i fullmäktige.

Ett tillfälligt utskott kan också tillsättas för avgivande av utlåtanden och granskning av förvaltningen.

Det tillfälliga utskottet ska inhämta kommunstyrelsens utlåtande i ett ärende som det ska bereda.

Om det i kommunstyrelsen finns ledamöter och ersättare som är jäviga att sköta uppgifter som åligger kommunstyrelsen enligt 38 eller 39 § och kommunstyrelsen därför inte är beslutför, ska fullmäktige tillsätta ett tillfälligt utskott för att sköta de ärenden i kommunstyrelsen som ledamöterna och ersättarna är jäviga att behandla. På valbarheten till ledamot i ett utskott som tillsätts för denna uppgift tillämpas vad som föreskrivs om valbarhet till ledamot i kommunstyrelsen. På det tillfälliga utskottet tillämpas i övrigt vad som föreskrivs om kommunstyrelsen. Mandattiden för det tillfälliga utskottet upphör när behandlingen av de ärenden som föranledde att utskottet tillsattes har upphört i kommunen.

36 §

Delområdesorgan

Fullmäktige kan tillsätta nämnder eller direktioner för att främja påverkansmöjligheterna för invånarna i ett delområde i kommunen. Fullmäktige kan besluta att ledamöterna eller en del av ledamöterna i delområdesorganet utses på förslag av invånarna i delområdet i fråga.

Delområdesorganet har till uppgift att påverka det kommunala beslutsfattandet och utveckla delområdet i kommunen. Delområdesorganet ska ges tillfälle att ge sitt utlåtande vid beredningen av kommunstrategin samt budgeten och ekonomiplanen samt i frågor där det avgörande som träffas på ett betydande sätt kan påverka livsmiljön, arbetet eller övriga förhållanden för kommuninvånarna och dem som utnyttjar tjänsterna. Bestämmelser om delområdesorganets övriga uppgifter och befogenheter finns i förvaltningsstadgan.

7 kap

Ledningen av kommunen samt kommunstyrelsen

37 §

Kommunstrategi

Kommunen ska ha en kommunstrategi, i vilken fullmäktige beslutar om de långsiktiga målen för kommunens verksamhet och ekonomi. I kommunstrategin ska hänsyn tas till

- 1) främjandet av kommuninvånarnas välfärd,
- 2) ordnandet och produktionen av tjänster,
- 3) de mål för tjänsterna som sätts upp i lagar som gäller kommunernas uppgifter,

- 4) ägarpolitiken,
- 5) personalpolitiken,
- 6) kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka,
- 7) utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft.

Kommunstrategin ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. I kommunstrategin ska det också anges hur genomförandet av strategin utvärderas och följs upp.

Bestämmelser om att kommunstrategin ska beaktas när kommunens budget och ekonomiplan görs upp finns i 110 §. Kommunstrategin ses över åtminstone en gång under fullmäktiges mandattid.

38 §

Ledningen av kommunen

Kommunens verksamhet leds i enlighet med den kommunstrategi som fullmäktige godkännt.

Kommunstyrelsen leder kommunens verksamhet, förvaltning och ekonomi.

Kommundirektören, som är underställd kommunstyrelsen, leder kommunens förvaltning, skötseln av kommunens ekonomi samt kommunens övriga verksamhet. Fullmäktige kan besluta att kommunen leds av en borgmästare i stället för en kommundirektör.

39 §

Kommunstyrelsens uppgifter

Kommunstyrelsen ska

- 1) svara för kommunens förvaltning och skötseln av kommunens ekonomi,
- 2) svara för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet,
- 3) bevaka kommunens intresse och, om inte något annat anges i förvaltningsstadgan, företräda kommunen och föra kommunens talan,
- 4) företräda kommunen som arbetsgivare och svara för kommunens personalpolitik,
- 5) svara för samordningen av kommunens verksamhet,
- 6) svara för ägarstyrningen i kommunens verksamhet,
- 7) sörja för kommunens interna kontroll och ordnandet av riskhanteringen.

40 §

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande leder den politiska samverkan som krävs för fullgörandet av kommunstyrelsens uppgifter. Bestämmelser om övriga uppgifter för kommunstyrelsens ordförande finns i förvaltningsstadgan.

41 §

Kommundirektören

Kommundirektören väljs av fullmäktige. Kommundirektören kan väljas tills vidare eller för viss tid och han eller hon står i tjänsteförhållande till kommunen.

Om ingen i valet av kommundirektör har fått över hälften av de avgivna rösterna, förrättas nytt val mellan de två som har fått flest röster. Den som i detta val har fått flest röster blir vald.

Kommundirektören har rätt att föra kommunstyrelsens talan och att få upplysningar av kommunens myndigheter och ta del av deras handlingar, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

Om det i kommunen väljs en borgmästare och tjänsten som kommundirektör är tillsatt när borgmästarens mandattid börjar, ska fullmäktige besluta att kommundirektören förflyttas till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande som lämpar sig för honom eller henne. En kommundirektör som är vald för viss tid förflyttas för återstoden av tiden till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande. En kommundirektör som förflyttats till en annan tjänst eller ett arbetsavtalsförhållande har rätt att få de förmåner som hör till tjänsten eller arbetsavtalsförhållandet i sådan form att de inte är mindre fördelaktiga än förmånerna i tjänsten som kommundirektör.

42 §

Direktörsavtal

Kommunen och kommundirektören ska ingå ett direktörsavtal, i vilket det avtalas om förutsättningarna för ledningen av kommunen.

I direktörsavtalet kan det bestämmas om arbetsfördelningen mellan kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande vid ledningen av kommunen, med beaktande av vad som anges i förvaltningsstadgan.

I direktörsavtalet kan det bestämmas om förfarandet för avgörande av meningsskiljaktigheter i anslutning till skötseln av kommundirektörens tjänst på annat sätt än enligt förfarandet i 43 §. I direktörsavtalet kan det avtalas om det avgångsvederlag som ska betalas till kommundirektören. I sådana fall godkänns avtalet av fullmäktige.

43 §

Uppsägning av kommundirektören eller förflyttning till andra uppgifter

Fullmäktige kan säga upp kommundirektören eller förflytta honom eller henne till andra uppgifter, om han eller hon har förlorat fullmäktiges förtroende.

Saken väcks på framställning av kommunstyrelsen eller om minst en fjärdedel av ledamöterna i fullmäktige har tagit initiativ till det. När saken bereds ska kommundirektören underrättas om vad förlusten av förtroende grundar sig på och ges tillfälle att bli hörd.

För fattande av ett beslut som avses i 1 mom. krävs det att två tredjedelar av alla fullmäktigeledamöter understöder det. Beslutet får verkställas omedelbart. Samtidigt kan kommundirektören befrias från sina uppgifter.

44 §

Borgmästare

Borgmästaren är förtroendevald i kommunen och ordförande för kommunstyrelsen.

Borgmästaren väljs av fullmäktige. Till borgmästare kan också väljas en person som inte är valbar till kommunstyrelsen eller till en nämnd. Fullmäktige kan besluta att borgmästaren ska vara fullmäktigeledamot i kommunen i fråga. En person förlorar inte sin valbarhet till fullmäktige på den grunden att han eller hon väljs till borgmästare.

En borgmästare kan väljas högst för fullmäktiges mandattid och mandattiden fortgår tills en ny borgmästare eller kommundirektör har blivit vald.

Val av borgmästare ska förrättas innan kommunstyrelsen väljs. Om ingen i valet av borgmästare har fått över hälften av de avgivna rösterna, förrättas nytt val mellan de två som har fått flest röster. Den som i detta val har fått flest röster blir vald.

Borgmästaren har rätt att föra kommunstyrelsens talan och att få upplysningar av kommunens myndigheter och ta del av deras handlingar, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

45 §

Biträdande borgmästare

En kommun kan vid sidan av borgmästaren ha biträdande borgmästare. De biträdande borgmästarna är förtroendevalda, och på valet av samt valbarheten och mandattiden för dem tillämpas vad som i 44 § 2 och 3 mom. föreskrivs om borgmästare.

Bestämmelser om biträdande borgmästarens uppgifter finns i kommunens förvaltningsstadga. Val av en biträdande borgmästare som är ordförande för en nämnd förrättas före valet av nämnden.

46 §

Ägarstyrning

Ägarstyrning avser åtgärder genom vilka kommunen som ägare eller medlem medverkar i förvaltningen och verksamheten i ett bolag eller annan sammanslutning.

Åtgärderna kan åtminstone gälla avtal om bolagsbildning, bestämmelser i bolagsordningen, andra avtal, personval, anvisningar till personer som företräder kommunen i olika sammanslutningar samt annat utövande av kommunens bestämmande inflytande.

47 §

Verksamhet i kommunens dottersammanslutningar och koncerndirektiv

Genom ägarstyrningen ska det ses till att kommunkoncernens fördel som helhet beaktas i verksamheten i kommunens dottersammanslutningar.

I sammansättningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar ska en med tanke på sammanslutningens verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och affärsverksamheten beaktas.

Koncerndirektivet tillämpas på ägarstyrningen i kommunens dottersammanslutningar och i tillämpliga delar i intressesammanslutningar.

I koncerndirektivet ska det meddelas behövliga bestämmelser åtminstone om

- 1) planeringen och styrningen av kommunkoncernens ekonomi och investeringar,
- 2) ordnandet av koncernövervakningen, rapporteringen och riskhanteringen,
- 3) informationen och trygghet för kommunens förtroendevalda att få upplysningar,

- 4) skyldigheten att inhämta kommunens åsikt före beslutsfattandet,
- 5) koncernens interna tjänster,
- 6) sammansättningen och utnämningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar,
- 7) en god förvaltnings- och ledningspraxis i kommunens dottersammanslutningar.

48 §

Koncernledning

Till kommunens koncernledning hör kommunstyrelsen, kommundirektören eller borgmästaren och andra i förvaltningsstadgan angivna myndigheter. Koncernledningens uppgifter och befogenhetsfördelning fastställs i förvaltningsstadgan.

Koncernledningen svarar för genomförandet av ägarstyrningen i kommunkoncernen och för ordnandet av koncernövervakningen, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan.

8 kap

Samarbete mellan kommuner

49 §

Samarbetsformer

Kommuner och samkommuner kan med stöd av avtal sköta sina uppgifter tillsammans.

Formen för offentligrättsligt samarbete mellan kommuner kan vara ett gemensamt organ, en gemensam tjänst, ett avtal om skötsel av en myndighetsuppgift och en samkommun.

Formen för offentligrättsligt samarbete mellan samkommuner kan vara en gemensam tjänst, ett avtal om skötsel av en myndighetsuppgift och en affärsverkssamkommun.

50 § (29.12.2016/1411)

Förhållandet mellan samarbete och lagen om offentlig upphandling

Om kommunen i enlighet med 8 § avtalar om att organiseringsansvaret för en uppgift som enligt lag åligger kommunen ska överföras på en annan kommun eller en samkommun, tillämpas inte lagen om offentlig upphandling och koncession ([1397/2016](#)), nedan *upphandlingslagen*, på överföringen.

På samarbetet mellan kommunerna tillämpas inte upphandlingslagen eller lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster ([1398/2016](#)), nedan *försörjningslagen*, om det i samarbetet är fråga om kommunens eller samkommunens upphandling hos anknutna enheter eller andra upphandlande enheter enligt 15 och 16 § i upphandlingslagen eller hos anknutna enheter eller andra upphandlande myndigheter enligt 25 och 26 § i försörjningslagen eller hos anknutna företag enligt 27 § eller samriskföretag enligt 28 § i den lagen.

51 § (29.12.2016/1484)

Gemensamt organ

En kommun kan sköta en uppgift för en eller flera kommuners räkning så att kommunerna har ett gemensamt organ som svarar för skötseln av uppgiften. Den kommun som sköter uppgiften kallas ansvarig kommun.

Kommunerna kan komma överens om att en del av ledamöterna i det gemensamma organet utses av de andra kommunerna.

52 §

Avtal om ett gemensamt organ

I ett avtal om ett gemensamt organ ska det åtminstone bestämmas om

- 1) det gemensamma organets uppgifter samt vid behov om överföringen av det organiseringsansvar som avses i 8 §,
- 2) det gemensamma organets sammansättning och de andra kommunernas rätt att utse ledamöter i organet,
- 3) grunderna för kostnaderna och fördelningen av dem,
- 4) avtalets giltighet och uppsägning av avtalet.

I avtalet kan det också bestämmas att kommunstyrelsen i den ansvariga kommunen inte har rätt att till behandling ta upp ett ärende som det gemensamma organet har fattat beslut i.

53 §

Gemensam tjänst

Kommunerna och samkommunerna kan genom överensstämmande beslut inrätta en gemensam tjänst. Tjänsteinnehavaren står i tjänsteförhållande till alla kommuner och samkommuner i fråga.

De kommuner och samkommuner som deltar i arrangemanget ska åtminstone komma överens om vilken kommun eller samkommun som ansvarar för fullgörandet av arbetsgivarens förpliktelser samt om grunderna för kostnaderna och fördelningen av dem.

54 §

Avtal om skötseln av en myndighetsuppgift

En uppgift som enligt lag åligger kommunen, samkommunen eller dess myndighet och som kan delegeras till en tjänsteinnehavare kan genom avtal anförtros en annan kommuns eller samkommuns tjänsteinnehavare som sköter uppgiften under tjänsteansvar.

Avtalet ska innehålla behövliga bestämmelser åtminstone om uppgiftens innehåll, uppföljningen av skötseln av uppgiften, grunderna för kostnaderna och fördelningen av dem samt om avtalets giltighet och uppsägning av avtalet.

55 §

Samkommun

En samkommun bildas genom ett avtal mellan kommunerna, vilket godkänns av fullmäktige (*grundavtal*). I namnet på en samkommun ska ordet samkommun ingå.

En samkommun är en juridisk person som kan förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt föra talan i domstolar och hos andra myndigheter.

Bestämmelser om affärsverkssamkommuner finns i 65 §. På affärsverkssamkommuner tillämpas bestämmelserna om samkommuner.

56 §

Grundavtal för samkommuner

I grundavtalet ska det åtminstone bestämmas om

- 1) samkommunens namn, hemort och medlemskommuner,
- 2) samkommunens uppgifter samt vid behov om överföringen av organiseringsansvaret enligt 8 §,
- 3) antalet representanter vid samkommunsstämman eller antalet ledamöter i samkommunsfullmäktige eller något annat organ som utövar den högsta beslutanderätten samt om grunderna för rösträtten,
- 4) samkommunens övriga organ samt om organens uppgifter och beslutanderätt och sammankallandet av dem,
- 5) vilket av samkommunens organ som bevakar samkommunens intressen, representerar samkommunen och ingår avtal för dess räkning samt på vilket sätt beslut fattas om rätten att teckna samkommunens namn,
- 6) medlemskommunernas andelar i samkommunens tillgångar och deras ansvar för samkommunens skulder samt om annat som gäller samkommunens ekonomi,
- 7) granskningen av samkommunens förvaltning och ekonomi,
- 8) ställningen för en medlemskommun som utträder ur samkommunen och för de medlemskommuner som fortsätter verksamheten,
- 9) förfarandet vid upplösning och likvidation av samkommunen,
- 10) det förfarande genom vilket samkommunens underskott täcks i en situation där medlemskommunerna inte har godkänt det avtal om balanseringen av samkommunens ekonomi som avses i 119 § 2 mom.,
- 11) ett system för att följa ekonomin och verksamheten och om rapporteringen till medlemskommunerna.

I grundavtalet kan det också bestämmas att ledamöterna och ersättarna i andra organ än samkommunsstämman ska vara fullmäktigeledamöter i medlemskommunerna och om att kvalificerad majoritet krävs för beslutsfattandet i ärenden som bestäms i avtalet.

57 §

Ändring av grundavtalet

Om inte något annat bestäms i grundavtalet kan grundavtalet ändras, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder en ändring och deras invånarantal är minst hälften av det sammanräknade invånarantalet i samtliga medlemskommuner.

Vid lagstadgat samarbete kan en medlemskommun dock inte utan sitt samtycke åläggas att delta i skötseln av nya frivilliga uppgifter och i kostnaderna för dem.

58 §

Samkommunens organ

Samkommunens beslutanderätt utövas av samkommunsfullmäktige eller samkommunsstämman. I en i 61 § avsedd samkommun med endast ett organ fördelar sig beslutanderätten mellan medlemskommunerna och samkommunens organ på det sätt som bestäms i grundavtalet.

En samkommun kan också ha andra organ enligt vad som bestäms i grundavtalet.

Samkommunens andra organ än de som avses i 1 mom. ska ges en sammansättning som svarar mot den andel röster olika grupper som är representerade i medlemskommunernas fullmäktige fått inom samkommunens område vid kommunalvalet med iakttagande av proportionalitetsprincipen enligt vallagen.

59 §

Samkommunsfullmäktige

På samkommunsfullmäktige tillämpas vad som föreskrivs om fullmäktige.

Ledamöterna till samkommunsfullmäktige ska utses av kommunen på det sätt som föreskrivs i grundavtalet.

60 §

Samkommunsstämma

Om samkommunens beslutanderätt utövas av samkommunsstämman, ska stämman hållas minst två gånger om året.

Representanterna vid samkommunsstämman utses av medlemskommunernas kommunstyrelse eller av något annat kommunalt organ enligt beslut av medlemskommunernas fullmäktige. Medlemskommunerna utser sina representanter särskilt till varje stämma.

Samkommunsstämman ska åtminstone

- 1) besluta om samkommunens budget och ekonomiplan,
- 2) godkänna samkommunens förvaltningsstadga,
- 3) välja samkommunens organ,
- 4) fatta beslut om grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner,
- 5) välja revisorer,
- 6) fatta beslut om godkännande av bokslutet samt ansvarsfrihet.

På offentlighet vid samkommunsstämmor tillämpas vad som i 101 § föreskrivs om offentlighet vid fullmäktigesammanträden. På jäv för representanter vid samkommunsstämman tillämpas vad som i 97 § föreskrivs om jäv för fullmäktigeledamöter.

61 §

Samkommun med endast ett organ

När det är fråga om annat samarbete än lagstadgat samarbete kan kommunerna besluta att samkommunen har endast ett organ. Då fördelar sig beslutanderätten mellan medlemskommunerna och samkommunens organ på det sätt som bestäms i grundavtalet. Organet svarar för samkommunens verksamhet och förvaltning samt skötseln av samkommunens ekonomi.

I en samkommun med endast ett organ ska medlemskommunerna åtminstone

- 1) utse ledamöter i det organ som avses i 1 mom.,
- 2) utse ledamöter i revisionsnämnden och välja revisionsammanslutning,
- 3) besluta om ansvarsfrihet på det sätt som bestäms i grundavtalet.

I det grundavtal som gäller en samkommun med endast ett organ ska det utöver det som anges i 56 § dessutom bestämmas hur beslutsfattandet i samkommunen ordnas i situationer där medlemskommunerna inte har fattat överensstämmande beslut i ett ärende som omfattas av medlemskommunernas beslutanderätt.

62 §

Utträde ur en samkommun

En medlemskommun får utträda ur samkommunen. Om inte något annat har bestäms i grundavtalet, sker utträdet vid utgången av ett kalenderår, sedan medlemskommunen har anmält utträdet minst ett år tidigare.

63 §

Avgörande av meningsskiljaktigheter som gäller avtal

Meningsskiljaktigheter som gäller ett avtal om samarbete avgörs i en förvaltningsdomstol som förvaltningsstvemål på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen ([586/1996](#)).

64 §

Tillämpning av bestämmelser om kommuner i en samkommun

På samkommuner tillämpas vad som föreskrivs om kommuner i 2, 6, 7, 10, 14, 18, 19, 22, 23 och 29 §, 6 kap., 39, 40, 46, 47 och 48 § samt 9–16 kap.

Det som bestäms i 10 § 2 mom. tillämpas inte på kommunernas lagstadgade samarbete.

På samkommunsfullmäktige och samkommunsstämman tillämpas det som i 34 § föreskrivs om fullmäktige. I en samkommun som inte har något samkommunsfullmäktige väcks ett ärende på framställning av samkommunsstyrelsen eller en medlemskommun.

På uppsägning eller förflyttning till andra uppgifter av ledande tjänsteinnehavare i en samkommun tillämpas vad som föreskrivs om kommundirektören i 43 §. För fattande av beslut krävs det att beslutet omfattas av två tredjedelar av det sammanräknade röstetalet för samtliga medlemskommuner enligt grundavtalet.

På direktörsavtalet mellan samkommunens ledande tjänsteinnehavare och samkommunen tillämpas vad som i 42 § bestäms om direktörsavtal. I direktörsavtalet kan det bestämmas om förfarandet för avgörande av meningsskiljaktigheter i anslutning till skötseln av den ledande tjänsteinnehavarens tjänst på annat sätt än enligt förfarandet i 43 §. I direktörsavtalet kan det avtalas om det avgångsvederlag som ska betalas till den ledande tjänsteinnehavaren. I sådana fall godkänns avtalet av samkommunens högsta beslutande organ.

9 kap

Kommunala affärsverk

65 §

Kommunalt affärsverk och dess uppgifter

En kommun eller en samkommun kan inrätta kommunala affärsverk för uppgifter som ska skötas enligt företagsekonomiska principer, om inte något annat föreskrivs nedan. Ett kommunalt affärsverk fungerar som en del av kommunen eller samkommunen. Inrättandet av ett affärsverk kräver ett särskilt beslut.

Ett affärsverk som inrättats av en kommun benämns en kommuns affärsverk och ett affärsverk som inrättats av en samkommun benämns samkommuns affärsverk. I affärsverkets namn ska ordet affärsverk ingå. En samkommun som bildats av flera kommuner och samkommuner och som har till uppgift att vara huvudman för ett kommunalt affärsverk benämns affärsverkssamkommun. I ett sådant affärsverks namn ska ordet affärsverkssamkommun ingå.

Benämningarna kommuns affärsverk, samkommuns affärsverk och affärsverkssamkommun får användas endast av de kommunala affärsverk som inrättats som affärsverk enligt denna lag.

Uppgifterna för en kommuns eller en samkommuns affärsverk ska anges i förvaltningsstadgan. Uppgifterna för en affärsverkssamkommun ska bestämmas i grundavtalet. Bestämmelser om hur grundavtalet för en affärsverkssamkommun får ändras ska tas in i avtalet, om en samkommun är medlem av affärsverkssamkommunen. På affärsverkssamkommuner tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om samkommuner, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

66 §

Affärsverkssamkommunens samkommunsstämma

Affärsverkssamkommunens beslutanderätt utövas av dess samkommunsstämma. I en samkommun som är medlem i en affärsverkssamkommun väljs representanterna till samkommunsstämman av det organ i samkommunen som avses i 56 § 1 mom. 5 punkten.

På samkommunsstämmans uppgifter tillämpas vad som i 60 § 3 mom. 1 och 2 samt 4–6 punkten föreskrivs om uppgifterna för en samkommunsstämma. Dessutom ska affärsverkssamkommunens samkommunsstämma välja direktion, revisionsnämnd och övriga organ för affärsverkssamkommunen, om valet inte i förvaltningsstadgan har överförts på direktionen.

67 §

Direktion

Ett kommunalt affärsverk ska ha en direktion.

Direktionen leder och övervakar affärsverkets verksamhet. Direktionen svarar för att affärsverkets förvaltning och verksamhet samt den interna kontrollen och riskhanteringen ordnas på behörigt sätt.

Direktionen ska

- 1) besluta om utvecklande av affärsverkets verksamhet inom ramen för de mål som fullmäktige eller samkommunsstämman satt för verksamheten och ekonomin samt följa och rapportera hur målen nås,
- 2) godkänna affärsverkets budget och ekonomiplan före utgången av året i enlighet med de bindande mål samt utgifts- och inkomstposter som fullmäktige eller samkommunsstämman satt,
- 3) upprätta affärsverkets bokslut,

- 4) utse och säga upp affärsverkets direktör, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan,
- 5) besluta om affärsverkets investeringar och övriga utgifter med lång verkningstid, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan,
- 6) besluta vem som har rätt att teckna affärsverkets namn,
- 7) bevaka affärsverkets intressen och, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan, företräda kommunen och föra dess talan inom affärsverkets uppgiftsområde.

Direktionens övriga uppgifter anges i förvaltningsstadgan.

På uppgifterna för direktionen för en affärsverkssamkommun tillämpas vad som enligt 64 § tillämpas på styrelsen för en samkommun. I en affärsverkssamkommun fattas beslut i andra ärenden än sådana som hör till samkommunsstämman av direktionen, om det inte är fråga om ett ärende som enligt 68 § hör till direktören eller om inte behörighet har överförts på direktören eller någon annan myndighet.

I fråga om sammansättningen av ett kommunalt affärsverks direktion tillämpas inte 58 § 3 mom.

68 §

Direktör

Ett kommunalt affärsverk ska ha en direktör som står i tjänsteförhållande till kommunen eller samkommunen. Direktören lyder under direktionen och leder och utvecklar affärsverkets verksamhet.

Direktören har rätt att föra direktionens talan, om inte något annat bestäms i förvaltningsstadgan.

AVDELNING IV

FÖRTROENDEVALDA OCH PERSONAL

10 kap

Förtroendevalda

69 §

Kommunens förtroendevalda

Förtroendevalda i kommunen är ledamöterna och ersättarna i fullmäktige, personer som har valts till ledamöter i kommunens organ, personer som kommunen har valt till ledamöter i en samkommuns organ samt andra personer som har valts att sköta kommunala förtroendeuppdrag. En kommunal tjänsteinnehavare eller arbetstagare som på grundval av sin uppgift har valts till ledamot i ett kommunalt organ är dock inte kommunal förtroendevald.

De förtroendevalda ska främja kommunens och invånarnas intressen samt sköta sitt förtroendeuppdrag med värdighet och så som uppdraget förutsätter.

På en person som kommunen har valt att sköta ett statligt förtroendeuppdrag tillämpas vad som föreskrivs om kommunens förtroendevalda.

70 §

Samtycke till förtroendeuppdrag och avgång från förtroendeuppdrag

Till ett förtroendeuppdrag får väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. Som fullmäktigekandidat får endast ställas upp den som skriftligen har gett sitt samtycke till att ta emot fullmäktigeuppdraget.

En förtroendevald samt en person som är på förslag till något annat förtroendeuppdrag än fullmäktigeledamot ska på begäran av fullmäktige eller organet i fråga lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Den som har giltiga skäl kan avgå från ett förtroendeuppdrag. Det organ som utser den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked. Fullmäktigeledamöter och ersättare beviljas avsked av fullmäktige.

71 §

Allmän valbarhet

Valbar till kommunens förtroendeuppdrag är den som

- 1) har kommunen som hemkommun,
- 2) har rösträtt i kommunalval i någon kommun det år då fullmäktigeledamöterna väljs eller val för ett annat förtroendeuppdrag förrättas, och som
- 3) inte har förklarats omyndig.

72 §

Valbarhet till fullmäktige

Valbar till fullmäktige är inte

- 1) en statstjänsteman som sköter tillsynsuppgifter som direkt berör kommunalförvaltningen,
- 2) den som är anställd hos kommunen i en ledande uppgift inom kommunstyrelsens eller en nämnds uppgiftsområde eller i en därmed jämförbar ansvarsfull uppgift,
- 3) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan kommunalt anställd person som avses i 2 punkten,
- 4) den som är anställd hos en samkommun där kommunen är medlem och som vad ställningen beträffar kan jämföras med en sådan kommunalt anställd person som avses i 2 punkten.

Den som är anställd i en uppgift som avses ovan är valbar till fullmäktigeledamot, om anställningsförhållandet upphör innan ledamöternas mandattid börjar.

73 §

Valbarhet till kommunstyrelsen

Valbar till kommunstyrelsen är den som är valbar till fullmäktige, dock inte

- 1) den som är anställd hos kommunen och lyder direkt under kommunstyrelsen,
- 2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom kommunstyrelsens uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande,
- 3) den som är anställd hos kommunen och som är föredragande i en nämnd eller annars svarar för beredningen av ärenden som kommer att behandlas av kommunstyrelsen,
- 4) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning eller stiftelse, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i kommunstyrelsen.

Ordföranden i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ för en sammanslutning som sköter bevakningen av personalens intressen i kommunen är inte valbar till kommunstyrelsen. Valbar är inte heller den som i egenskap av förhandlare för sammanslutningen eller i annan motsvarande egenskap svarar för intressebevakningen.

Majoriteten av ledamöterna i kommunstyrelsen ska vara personer som inte är anställda hos kommunen eller hos en sammanslutning eller en stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande.

Bestämmelserna i 1 mom. 4 punkten ska inte tillämpas på ledamöter i styrelsen eller i ett jämförbart organ för en sammanslutning där kommunen har bestämmande inflytande.

74 §

Valbarhet till andra organ

Valbar till en nämnd eller ett utskott är den som är valbar till fullmäktige, dock inte

- 1) den som är anställd hos kommunen och lyder under nämnden eller utskottet,
- 2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom nämndens eller utskottets uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande,
- 3) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i nämnden.

På ett organ som huvudsakligen sköter personalfrågor tillämpas 73 § 2 mom.

Till en direktions och en kommitté kan väljas också den som inte är valbar till kommunstyrelsen och nämnder eller vars hemkommun kommunen inte är.

75 §

Valbarhet till revisionsnämnden

Valbar till revisionsnämnden är inte

- 1) en ledamot av kommunstyrelsen,
- 2) borgmästaren och en biträdande borgmästare,
- 3) den som i enlighet med bestämmelserna om jävsgrunder i 28 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen ([434/2003](#)) är närstående till en ledamot av kommunstyrelsen eller till kommundirektören, borgmästaren eller en biträdande borgmästare,
- 4) den som är anställd hos kommunen eller hos en sammanslutning eller stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande,
- 5) den som inte är valbar till kommunstyrelsen.

76 §

Valbarhet till organ i samkommuner

Valbar till ett organ i en samkommun är den som enligt 71 § är valbar till ett förtroendeuppdrag inom någon av samkommunens medlemskommuner. Valbara är dock inte personer som avses i 72 § 1 mom. 1 punkten eller personer som är anställda hos samkommunen.

Valbar till ledamot i något annat organ än ett organ som avses i 58 § 1 mom. är inte heller den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning eller stiftelse, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i organet.

Till en direktion och en kommitté kan dock väljas också den som inte är valbar till andra organ i samkommunen eller vars hemkommun inte är medlemskommun i samkommunen.

77 §

Valbarhet till organ som är gemensamma för flera kommuner

Ledamöter i ett organ enligt 51 § som är gemensamt för flera kommuner kan vara personer som är valbara till motsvarande organ i de kommuner som saken gäller.

78 §

Förlust av valbarhet

Om en förtroendevald förlorar sin valbarhet ska det organ som utsett honom eller henne konstatera att förtroendeuppdraget har upphört. I fråga om en fullmäktigeledamot fattas beslutet av fullmäktige. Beslutet verkställs omedelbart.

En förtroendevald förlorar inte sin valbarhet till ett organ, om han eller hon tillfälligt för högst sex månader anställs i ett anställningsförhållande som avses i 72–76 §. Den förtroendevalda får dock inte sköta sitt förtroendeuppdrag så länge anställningen varar.

79 §

Skötseln av förtroendeuppdrag

En förtroendevald kvarstår i sitt uppdrag under den tid för vilken han eller hon har valts och även därefter, tills någon annan har valts till uppdraget. Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandatid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden.

En förtroendevald som har valts till ett uppdrag ska också sköta sitt uppdrag tills saken slutgiltigt har avgjorts, om

- 1) besvär anförs över valet av förtroendevalda,
- 2) avsked inte har beviljats, eller
- 3) kommunstyrelsen med stöd av 96 § har vägrat verkställa fullmäktiges valbeslut.

80 §

Ställningen för förtroendevalda på hel- eller deltid

Till ett förtroendeuppdrag på hel- eller deltid kan väljas den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget.

En förtroendevald på heltid har rätt att få tjänst- eller arbetsledighet från sitt arbete under den tid som förtroendeuppdraget på heltid varar. Om ett förtroendeuppdrag på heltid upphör i förtid på grund av att personen förlorat sin valbarhet eller förtroendeuppdraget återkallats, har personen rätt att avbryta sin tjänst- eller arbetsledighet genom att anmäla detta till arbetsgivaren minst en månad innan han eller hon återvänder till arbetet.

En förtroendevald i kommunen som behöver ledighet för ett förtroendeuppdrag på deltid ska komma överens om denna med sin arbetsgivare. Arbetsgivaren kan inte utan vägande skäl som hänger samman med arbetet vägra att bevilja ledighet för skötseln av ett förtroendeuppdrag på deltid. Arbetsgivaren ska på begäran skriftligen redogöra för grunderna för sin vägran.

Fullmäktige beslutar om månadslön och ersättningar som ska betalas till förtroendevalda på hel- eller deltid. Förtroendevalda på hel- eller deltid har rätt till semester, sjukledighet och familjeledighet samt företagshälsovård på samma grunder som kommunala tjänsteinnehavare. Det som i lagen om olycksfallsförsäkring ([608/1948](#)) föreskrivs om arbetsgivare och arbetstagare tillämpas på motsvarande sätt på kommunen samt på förtroendevalda på hel- eller deltid.

L om olycksfallsförsäkring [608/1948](#) har upphävts genom L om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar [459/2015](#).

81 §

Förtroendevaldas rätt att få ledigt från arbetet för att sköta förtroendeuppdrag

De förtroendevalda i en kommun har rätt att få ledigt från arbetet för att delta i kommunala organs sammanträden. Arbetsgivaren kan dock vägra att ge ledighet, om arbetsgivaren inte har fått information om ledigheten minst 14 dagar före dagen för sammanträdet och arbetsgivaren för sin vägran har ett vägande skäl som hänger samman med arbetet.

De förtroendevalda i kommunen ska avtala med sin arbetsgivare om ledigheter som behövs för skötseln av andra av kommunen förordnade förtroendeuppdrag än de som avses i 1 mom. och för deltagande i fullmäktige gruppens sammanträden.

Den förtroendevalda ska underrätta arbetsgivaren om tidpunkterna för organens och fullmäktige gruppens sammanträden och om de förtroendeuppdrag som kommunen förordnat utan dröjsmål efter det att han eller hon har fått vetskap om dem. Arbetsgivaren ska på begäran skriftligen redogöra för grunderna för sin vägran.

82 §

Arvoden och ersättningar

Till en förtroendevald betalas

- 1) sammanträdesarvode,
- 2) ersättning för inkomstbortfall och för kostnader som på grund av förtroendeuppdraget föranleds av avlönande av vikarie, anordnande av barnvård eller något motsvarande,
- 3) ersättning för resekostnader och dagtraktamente.

Till en förtroendevald kan också betalas arvode för viss tid samt andra särskilda arvoden.

Kommunen får med stöd av en fullmakt av den förtroendevalda ta ut i 31 § 1 mom. 5 punkten i inkomstskattelagen ([1535/1992](#)) avsedda avgifter på mötesarvoden för kommunala förtroendeuppdrag. Kommunen redovisar avgifterna till partiet eller partiföreningen. Beloppet av de uttagna avgifterna ska uppges i kommunens bokslut.

83 §

Rätt till upplysningar

En förtroendevald har rätt att av kommunens myndigheter få de upplysningar som han eller hon anser behövliga i sitt uppdrag och som enligt 6 och 7 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ([621/1999](#)) inte ännu är offentliga, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

En förtroendevald har rätt att av kommunens koncernledning få upplysningar som gäller verksamheten i kommunens dottersammanslutningar och som koncernledningen innehar, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna.

84 §

Redogörelse för bindningar

En kommunal förtroendevald och tjänsteinnehavare som avses i 2 mom. ska lämna en redogörelse för sina bindningar när det gäller uppgifter i ledningen för eller förtroendeuppdrag i företag och andra sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet, för betydande förmögenhet och för andra bindningar som kan vara av betydelse vid skötseln av förtroende- och tjänsteuppdrag.

Skyldigheten att redogöra för sina bindningar gäller kommunstyrelsens ledamöter, ledamöter i organ som sköter uppgifter som avses i markanvändnings- och bygglagen ([132/1999](#)), ordföranden och vice ordförande i fullmäktige och nämnder, kommundirektören, borgmästaren och biträdande borgmästare samt föredragande i kommunstyrelsen och nämnder. Redogörelsen ska lämnas inom två månader från det att personen har blivit vald till sitt uppdrag. Personen ska också utan dröjsmål anmäla förändringar i bindningarna.

Redogörelsen för bindningarna ska lämnas till revisionsnämnden som övervakar att skyldigheten iakttas och tillkännager redogörelserna för fullmäktige. Revisionsnämnden kan vid behov uppmana den som är skyldig att lämna en redogörelse att lämna en ny redogörelse eller komplettera sin redogörelse.

Kommunen ska föra ett offentligt register över bindningarna i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. När ett förtroendeuppdrag eller annat uppdrag som omfattas av skyldigheten att lämna en redogörelse upphör ska uppgifterna om personen strykas ur registret och datanätet.

85 § (29.12.2016/1484)

Felaktigt förfarande i förtroendeuppdrag

En förtroendevald sköter sitt uppdrag under tjänsteansvar och på honom eller henne tillämpas bestämmelserna om tjänstebrott i strafflagen ([39/1889](#)).

Om det finns skäl att misstänka att en förtroendevald i sitt uppdrag har gjort sig skyldig till tjänstebrott eller handlat i strid med sina skyldigheter på något annat sätt, ska kommunstyrelsen kräva en förklaring av den

förtroendevalda samt vid behov anmäla saken till fullmäktige. Anmälan om brott ska göras utan dröjsmål, om det är fråga om ett uppenbart tjänstebrott.

Fullmäktige kan avstänga den förtroendevalda från uppdraget för den tid utredningen eller rättegången pågår, om inte den förtroendevalda själv har meddelat att han eller hon avstår från att utöva förtroendeuppdraget. Före fullmäktiges sammanträde kan fullmäktiges ordförande interimistiskt fatta beslut om avstängning. Ett beslut om avstängning får verkställas omedelbart.

Fullmäktige ska avstänga den förtroendevalda från uppdraget för den tid en förundersökning eller en rättegång som gäller ett tjänstebrott som en förtroendevald misstänks för pågår, om det är nödvändigt för att trygga trovärdigheten och tillförlitligheten i kommunens beslutsfattande med beaktande av det misstänkta brottets allvarlighet, risken för upprepning och andra omständigheter. Beslutet om avstängning får verkställas omedelbart.

När en kommunal myndighet bereder ett beslut enligt 3 eller 4 mom. har den rätt att få en sådan underrättelse om att förundersökning inleds som avses i 3 kap. 6 § i förundersökningslagen ([805/2011](#)) när det gäller tjänstebrott som en förtroendevald misstänks för.

[86 §](#)

Brottsligt förfarande utanför förtroendeuppdraget

Om en förtroendevald har åtalats för ett brott som i fråga om art eller tillvägagångssätt visar att han eller hon inte kan sköta sitt förtroendeuppdrag på det sätt uppdraget kräver, kan fullmäktige avstänga honom eller henne från uppdraget för den tid rättegången pågår. Ett beslut om avstängning får verkställas omedelbart.

Om den förtroendevalda efter valet genom en lagakraftvunnen dom har dömts till fängelse i minst sex månader, kan fullmäktige entlediga honom eller henne från förtroendeuppdraget. Beslutet ska verkställas omedelbart.

11 kap

Personal

[87 §](#)

Kommunens anställda

De som är anställda hos kommunen står i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande till kommunen. I fråga om tjänsteförhållanden och arbetsavtalsförhållanden gäller vad som föreskrivs särskilt.

Uppgifter i vilka offentlig makt utövas sköts i tjänsteförhållande. För en sådan uppgift inrättas en tjänst. Av grundad anledning kan en person dock för en sådan uppgift anställas i tjänsteförhållande också utan att en tjänst inrättas för uppgiften.

[88 §](#)

Inrättande och indragning av tjänster

Fullmäktige eller ett annat kommunalt organ som anges i förvaltningsstadgan beslutar om inrättande och indragning av tjänster.

När en tjänst i vilken offentlig makt inte utövas blir ledig dras den in.

[89 §](#)

Ombildning av tjänsteförhållande till arbetsavtalsförhållande

Om utövande av offentlig makt inte ingår i uppgifterna för en tjänst och arbetsgivaren har erbjudit tjänsteinnehavaren ett arbetsavtalsförhållande med minst samma anställningsvillkor som för tjänsteförhållandet samt gett tjänsteinnehavaren skriftlig information om de centrala villkoren i arbetet i enlighet med 2 kap. 4 § i arbetsavtalslagen ([55/2001](#)), kan arbetsgivaren besluta att tjänsteförhållandet ombildas till arbetsavtalsförhållande. Tjänsteförhållandet ombildas till ett arbetsavtalsförhållande i enlighet med arbetsgivarens erbjudande enligt denna paragraf sedan beslutet vunnit laga kraft.

AVDELNING V FÖRVALTNING

12 kap

Besluts- och förvaltningsförfarande

[90 §](#)

Förvaltningsstadga

Förvaltningsstadgan ska innehålla behövliga bestämmelser om åtminstone

- 1) följande frågor som gäller ordnandet av förvaltningen och verksamheten:
 - a) organ och ledning,
 - b) kommunstyrelsens ordförandes uppgifter,
 - c) personalorganisation,
 - d) skötseln av ekonomin,
 - e) granskningen av förvaltningen och ekonomin,
 - f) intern kontroll och riskhantering,
- 2) följande frågor som gäller besluts- och förvaltningsförfarandet:
 - a) delegering,
 - b) organens sammanträden,
 - c) inkallande av ersättare,
 - d) uppgifterna för organens ordförande,
 - e) tillfällig sammanträdesordförande,
 - f) kommunstyrelsens företrädarens och kommundirektörens eller borgmästarens rätt att närvara och yttra sig vid andra organs sammanträden,
 - g) andras än ledamöternas rätt att närvara och yttra sig vid organens sammanträden,
 - h) sätten för beslutsfattande i organen och det sätt på vilket kommunen ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för deltagande i elektroniska sammanträden och elektroniskt beslutsförfarande är tillgängliga,
 - i) föredragning,
 - j) förande, justering och delgivning av protokoll,
 - k) undertecknande av handlingar,
 - l) ordnandet av dokumentförvaltningen,
 - m) avgifter som tas ut för handlingar eller utlämnande av uppgifter,
 - n) behandlingen av initiativ som avses i 23 § och om den information som ska ges till initiativtagaren,
 - o) kommunikationsprinciperna,
 - p) förfarandet när ett ärende tas till behandling i ett högre organ,
- 3) följande frågor som gäller fullmäktiges verksamhet:
 - a) fullmäktiges sammanträdesförfarande,
 - b) inkallande av en ersättare i en fullmäktigeledamots ställe,
 - c) behandling av fullmäktigeledamöternas motioner,
 - d) fullmäktige grupper som bildats för arbetet i fullmäktige,
 - e) elektroniskt deltagande i sammanträden och elektronisk kallelse till sammanträde,
 - f) längden på ledamöternas anföranden i enskilda ärenden, om dessa behövs för att säkerställa sammanträdetes förlopp.

Förvaltningsstadgan ska innehålla de bestämmelser som behövs för att de språkliga rättigheterna ska tillgodoseas i kommunens förvaltning på det sätt som anges i språklagen ([423/2003](#)) och annanstans i lag.

91 §

Delegering

Fullmäktige kan i förvaltningsstadgan delegera beslutanderätt till kommunens övriga organ samt till förtroendevalda och tjänsteinnehavare. Beslutanderätt får dock inte delegeras i ärenden som fullmäktige enligt bestämmelserna i denna lag eller i någon annan lag ska besluta om.

Fullmäktige kan i förvaltningsstadgan ge en annan i 1 mom. avsedd kommunal myndighet rätt att vidaredelegera beslutanderätt som har delegerats till den. Beslutanderätt som delegerats på detta sätt får inte ytterligare delegeras vidare.

Beslutanderätt i ett ärende som inbegriper utövning av administrativt tvång kan delegeras endast till ett organ.

92 §

Behandling av ett ärende i ett högre organ

Kommunstyrelsen, kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören eller en genom förvaltningsstadgan tillförordnad kommunal tjänsteinnehavare kan till behandling i kommunstyrelsen ta upp ett ärende som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet eller en sektion i kommunstyrelsen och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut.

I förvaltningsstadgan kan det bestämmas att den rätt som avses i 1 mom. på motsvarande sätt gäller nämnder, deras ordförande eller en genom förvaltningsstadgan tillförordnad kommunal tjänsteinnehavare i ärenden som delegerats till en myndighet som lyder under nämnden eller till en sektion i nämnden, om inte kommunstyrelsen, kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören eller den genom förvaltningsstadgan

tillförordnade kommunala tjänsteinnehavare som avses i 1 mom. har meddelat att saken kommer att tas upp till behandling i kommunstyrelsen.

I förvaltningsstadgan kan det föreskrivas att ett affärsverks direktions, dess ordförande eller en kommunal tjänsteinnehavare kan till behandling i direktionsen ta upp ett ärende som med stöd av denna lag har delegerats till en underlydande myndighet och i vilket den behöriga myndigheten har fattat ett beslut. Ärendet kan då inte tas upp till behandling i den nämnd som affärsverkets direktions lyder under. Har beslut fattats om att ta upp ärendet till behandling i både affärsverkets direktions och kommunstyrelsen, ska ärendet behandlas i kommunstyrelsen.

Ärendet ska tas till behandling i ett högre organ inom den tid inom vilken begäran om omprövning enligt 134 § ska framställas.

Till behandling i ett högre organ får dock inte tas

- 1) ärenden som gäller tillstånds-, anmälnings-, tillsyns- och förrättningsförfaranden enligt lag eller förordning,
- 2) sådana ärenden inom undervisningsverksamheten, hälso- och sjukvården eller socialväsendet som gäller en individ,
- 3) ärenden som överförs på ett gemensamt organ enligt 51 § för flera kommuner, om kommunerna kommer överens om detta.

93 §

Beredning av fullmäktigeärenden

Kommunstyrelsen ska bereda de ärenden som behandlas i fullmäktige, med undantag för ärenden som gäller den interna organisationen av fullmäktiges verksamhet eller som har beretts av ett sådant tillfälligt utskott som avses i 35 § eller av den revisionsnämnd som avses i 121 §.

94 §

Fullmäktiges sammanträden

Fullmäktige sammanträder vid de tider som fullmäktige beslutat och även när fullmäktiges ordförande anser det vara påkallat.

Fullmäktige ska också sammankallas när kommunstyrelsen eller minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna begär det för behandlingen av ett visst ärende. Ett sådant ärende ska beredas skyndsamt.

Fullmäktige sammankallas av ordföranden. Kallelse till fullmäktiges första sammanträde utfärdas av kommunstyrelsens ordförande och sammanträdet öppnas av den till åren äldsta närvarande fullmäktigeledamoten, som för ordet tills en ordförande och vice ordförande valts för fullmäktige. I kallelsen ska nämnas de ärenden som ska behandlas.

Kallelsen till sammanträde ska sändas minst fyra dagar före sammanträdet. Inom samma tid ska det informeras om sammanträdet i det allmänna datanätet. Kallelsen kan sändas elektroniskt, om kommunen ser till att den tekniska utrustning och de tekniska förbindelser som behövs för detta är tillgängliga.

95 §

Ärenden som behandlas i fullmäktige

Fullmäktige kan behandla ett ärende som har nämnts i kallelsen till sammanträdet och som har beretts på det sätt som avses i 93 §.

Om ett ärende är brådskande kan fullmäktige besluta att ta upp ärendet till behandling trots att det inte har nämnts i kallelsen till sammanträdet. Om ärendet inte har beretts, ska beslutet om att ta upp det till behandling vara enhälligt.

96 §

Tillsyn över lagligheten i fullmäktiges beslut

Om kommunstyrelsen finner att ett beslut av fullmäktige har kommit till i oriktig ordning eller att fullmäktige har överskridit sina befogenheter eller att beslutet annars strider mot lag, ska kommunstyrelsen vägra att verkställa beslutet. Ärendet ska utan dröjsmål föreläggas fullmäktige på nytt.

97 §

Jäv

En fullmäktigeledamot är i fullmäktige jävig att behandla ett ärende som gäller honom eller henne personligen eller någon som är närstående till honom eller henne enligt 28 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen. Om en fullmäktigeledamot deltar i behandlingen av ett ärende i ett annat organ, tillämpas på honom eller henne det som föreskrivs om jäv för ledamöterna i nämnda organ.

Bestämmelser om jäv för andra förtroendevalda, revisorerna samt kommunens tjänsteinnehavare och arbetstagare finns i 27–30 § i förvaltningslagen.

Ett sådant anställningsförhållande till kommunen som avses i 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen gör dock inte en förtroendevald, en tjänsteinnehavare eller en arbetstagare jävig i ett ärende där kommunen är part. Om en förtroendevald på grundval av sitt anställningsförhållande har föredragit eller annars på motsvarande sätt handlagt ärendet, är han eller hon dock jävig.

Det som föreskrivs i 28 § 1 mom. 5 punkten i förvaltningslagen tillämpas inte på en förtroendevald, en tjänsteinnehavare eller en arbetstagare i kommunen även om personen innehar en i den punkten avsedd ställning i ett kommunalt affärsverk eller en samkommun. Personen är dock jävig om kommunens intressen står i strid med affärsverkets eller samkommunens intressen eller om en opartisk behandling av saken förutsätter att personen inte deltar i behandlingen av saken. Inte heller 28 § 1 mom. 6 punkten i förvaltningslagen tillämpas i kommunerna.

Den som är jävig ska meddela att han eller hon är jävig. Personen ska dessutom på begäran av organet lägga fram en redogörelse för omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är jävig.

98 §

Sätten att fatta beslut i organ

Beslut i ärenden som hör till ett organ kan fattas vid ett ordinarie sammanträde, vid ett sammanträde i en elektronisk miljö (*elektroniskt sammanträde*) eller på elektronisk väg före sammanträdet (*elektroniskt beslutsförfarande*).

Vid elektroniska sammanträden och i elektroniskt beslutsförfarande ska kommunen sörja för informationssäkerheten och för att utomstående inte har tillgång till sekretessbelagda uppgifter.

99 §

Elektroniskt sammanträde

Vid ett elektroniskt sammanträde krävs det att de som konstateras vara närvarande står i bild- och ljudförbindelse med varandra på lika villkor.

100 §

Elektroniskt beslutsförfarande

Med undantag för fullmäktiges och andra organs offentliga sammanträden kan ett organ fatta beslut i ett slutet elektroniskt beslutsförfarande.

De ärenden som ska behandlas ska specificeras i kallelsen till sammanträdet och det ska nämnas före vilken tidpunkt ärendet kan behandlas i elektroniskt beslutsförfarande. Ärendet är behandlat när alla ledamöter i organet har uttryckt sin åsikt i ärendet och tidsfristen för behandlingen har löpt ut. Ett ärende ska behandlas vid ett sammanträde om en ledamot kräver detta eller om en ledamot har avstått från att uttrycka sin åsikt.

Det protokoll som gäller beslut som fattats i elektroniskt beslutsförfarande kan justeras före sammanträdet.

101 §

Sammanträdet offentlighet

Fullmäktiges sammanträden är offentliga, om inte sekretess enligt lag ska iaktas i fråga om ett ärende eller en handling som behandlas på sammanträdet eller om inte fullmäktige annars av vägande skäl beslutar om något annat i fråga om något visst ärende.

De handlingar som läggs fram vid eller upprättas över den diskussion som förs vid ett slutet sammanträde i fullmäktige är sekretessbelagda, om så bestäms i lag.

Andra organs än fullmäktiges sammanträden är offentliga endast om organet så beslutar och det vid sammanträdet inte behandlas ärenden eller handlingar som är sekretessbelagda enligt lag.

Allmänheten ska kunna följa organens offentliga sammanträden också till den del någon deltar i ett sammanträde på elektronisk väg.

102 §

Ledningen av sammanträden och anföranden

Ordföranden leder ett organs sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Om en person som är närvarande vid sammanträdet med sitt uppträdande stör sammanträdet förlopp, ska ordföranden ge honom eller henne en tillsägelse. Om personen inte rättar sig efter tillsägelsen, får ordföranden bestämma att personen ska avlägsna sig. Om det uppstår oordning, ska ordföranden avbryta eller avsluta sammanträdet.

Organets ledamöter har yttranderätt i de ärenden som behandlas. En ledamot som yttrar sig ska hålla sig till saken. Om ledamoten avviker från saken, ska ordföranden uppmana honom eller henne att hålla sig till saken. Om ledamoten inte rättar sig efter tillsägelsen, kan ordföranden förbjuda honom eller henne att

fortsätta tala. Om det är uppenbart att en ledamot drar ut på sitt tal i onödan, får ordföranden efter att ha gett en tillsägelse förbjuda honom eller henne att fortsätta tala.

103 §

Beslutförhet

Fullmäktiges sammanträde är beslutfört när minst två tredjedelar av ledamöterna är närvarande.

Andra organ än fullmäktige är beslutföra när över hälften av ledamöterna är närvarande.

Som närvarande betraktas också sådana ledamöter i ett organ som deltar i sammanträdet på elektronisk väg.

104 §

Omröstning

Om ett organ är enigt om en sak eller ett motförslag inte har vunnit understöd, ska ordföranden konstatera att beslut har fattats. I annat fall ska ordföranden konstatera vilka förslag som på grund av bristande understöd inte tas upp till omröstning samt vilka som tas upp till omröstning. Ordföranden förelägger organet omröstningssättet och, om flera omröstningar ska förrättas, omröstningsordningen för godkännande samt framställer en omröstningsproposition så att svaret "ja" eller "nej" uttrycker ståndpunkten till förslaget.

Omröstningen förrättas öppet. Som beslut gäller det förslag som har fått flest röster eller, då rösterna faller lika, det förslag som ordföranden har röstat för.

105 §

Val

Vid val blir den eller de som fått flest röster utsedda.

Valet av förtroendevalda ska förrättas som proportionellt val, om det begärs av minst så många närvarande ledamöter i organet som motsvarar den kvot som fås när antalet närvarande delas med det antal personer som ska väljas, ökat med ett. Om kvoten är ett brutet tal, ska den avrundas till närmaste högre hela tal.

Ersättare väljs i samma val som de ordinarie ledamöterna. Är ersättarna personliga, ska kandidaterna godkännas före valet och uppställas vid sidan av de föreslagna ordinarie ledamöterna. Är ersättarna inte personliga, blir de kandidater valda som näst efter de till ordinarie ledamöter utsedda personerna fått flest röster eller de största jämförelsetalen.

Vid proportionella val tillämpas vad som i vallagen föreskrivs om kommunalval. Dessutom kan fullmäktige meddela bestämmelser om valförrättningen. Proportionella val och, när så yrkas, även majoritetsval ska förrättas med slutna sedlar. Vid lika röstetal avgör lotten.

Vid ett elektroniskt sammanträde får val förrättas med slutna sedlar endast om valhemligheten är tryggad.

106 §

Avvikande mening

Den som har deltagit i beslutfattandet och lagt fram ett motförslag eller röstat mot beslutet har rätt att anmäla avvikande mening genom att reservera sig mot beslutet. Samma rätt har den som har föredragit ärendet, om beslutet avviker från beslutsförslaget. Reservationen ska göras genast efter att beslutet har fattats. En skriftlig motivering som har framställts innan protokollet justerats ska fogas till protokollet. ([29.12.2016/1484](#))

Den som har röstat mot beslutet eller anmält avvikande mening är inte ansvarig för beslutet. Föredraganden är ansvarig för ett beslut som fattats på hans eller hennes föredragning, om han eller hon inte har anmält avvikande mening.

107 §

Protokoll

Över organens beslut ska det föras protokoll.

Över förtroendevaldas och tjänsteinnehavares beslut förs protokoll, om det inte är onödigt på grund av beslutets natur.

108 §

Kommunala tillkännagivanden

Kommunala tillkännagivanden ska göras kända genom att de offentliggörs i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna, samt vid behov på något annat sätt som kommunen har fattat beslut om.

Ett tillkännagivande ska finnas i det allmänna datanätet 14 dygn, om inte något annat följer av sakens natur. De personuppgifter som ingår i tillkännagivandet ska avlägnas från datanätet när den ovannämnda tiden går ut.

109 §

Tillgång till information i det allmänna datanätet

Väsentlig information om de tjänster som kommunen ordnar och om kommunens verksamhet ska offentliggöras i det allmänna datanätet. I det allmänna datanätet ska det åtminstone finnas information om

- 1) kommunstrategin,
- 2) förvaltningsstadgan,
- 3) budgeten och ekonomiplanen,
- 4) bokslutet,
- 5) revisionsnämndens utvärderingsberättelse,
- 6) revisionsberättelsen,
- 7) avtal som gäller samarbetet mellan kommunerna,
- 8) koncerndirektivet,
- 9) de förtroendevaldas och tjänsteinnehavarnas redogörelser för bindningar,
- 10) grunderna för arvoden och ersättningar till de förtroendevalda,
- 11) avgifter som tas ut för tjänsterna.

12 a kap ([29.12.2016/1484](#))

109 a § ([29.12.2016/1484](#))

Utredningsförfarande i fråga om kommuner som har exceptionella svårigheter inom förvaltningen

Om förvaltningen och verksamheten i en kommun befinner sig i exceptionellt stora svårigheter som kommunen inte förmår avhjälpa genom egna åtgärder, kan finansministeriet efter att ha hört kommunen utse en utredare eller en utredningsgrupp för att utreda kommunens förvaltning.

För att en utredare eller en utredningsgrupp ska utses krävs det att

- 1) det har inletts en förundersökning om ett misstänkt allvarligt tjänstebrott eller flera tjänstebrott som begåtts av en kommunal myndighet eller av flera ledamöter i ett kommunalt organ och kommunen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att få kommunens förvaltning att överensstämma med lag, eller
- 2) det annars finns grundade skäl att misstänka att kommunala myndigheter eller ledamöter i kommunala organ har väsentligt eller upprepade gånger handlat lagstridigt eller försummat sina lagstadgade skyldigheter och kommunen inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att få kommunens förvaltning att överensstämma med lag.

Utredaren eller utredningsgruppen lägger fram ett förslag till åtgärder som behövs för att få kommunens förvaltning att överensstämma med denna lag och andra lagar. Efter att ha mottagit utredarens eller utredningsgruppens åtgärdsförslag ska fullmäktige behandla dem utan ogrundat dröjsmål och delge finansministeriet beslutet om dem.

Om utredaren eller utredningsgruppen har föreslagit att en eller flera förtroendevalda ska avstängas från uppdraget på de grunder som anges i 85 § 4 mom. för den tid en förundersökning eller rättegång som gäller ett tjänstebrott som en förtroendevald misstänks för pågår, och fullmäktige inte har förfarit så, kan finansministeriet efter att ha hört fullmäktige och den förtroendevalda fatta beslut om saken, om avstängningen är nödvändig för att få kommunens förvaltning att överensstämma med lag och för att trygga trovärdigheten och tillförlitligheten i kommunens beslutsfattande med beaktande av det misstänkta brottets allvarlighet, risken för upprepnin och andra omständigheter. Ministeriets beslut får verkställas omedelbart.

109 b § ([29.12.2016/1484](#))

Utredare och utredningsgruppens medlemmar

En utredare som avses i 109 a § ska ha sådan juridisk sakkunskap som uppdraget kräver. Sådan sakkunskap ska också finnas inom en utredningsgrupp. I sitt uppdrag ska utredaren och utredningsgruppens medlemmar vara oavhängig av kommunen och finansministeriet.

På utredaren och utredningsgruppens medlemmar tillämpas, när de sköter uppdrag enligt denna lag, bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar samt bestämmelserna i skadeståndslagen ([412/1974](#)) om offentliga samfunds och tjänstemäns skadeståndsansvar.

Utredaren och utredningsgruppens medlemmar har trots sekretessbestämmelserna rätt att av myndigheter få sådana uppgifter om förvaltningen och ekonomin i kommuner och i sammanslutningar som hör till kommunkoncerner som är nödvändiga för att uppdraget ska kunna fullgöras.

109 c § ([29.12.2016/1484](#))

Finansministeriets rätt att få uppgifter om att förundersökning inleds

När finansministeriet bereder frågan om att enligt 109 a § utse en utredare eller utredningsgrupp och avstänga en förtroendevald från sitt uppdrag har ministeriet rätt att få en sådan underrättelse om att förundersökning inleds som avses i 3 kap. 6 § i förundersökningslagen när det gäller tjänstebrott som en förtroendevald misstänks för.

12 a kap. tillämpas fr.o.m. 1.6.2017.

AVDELNING VI EKONOMI

13 kap Kommunens ekonomi

110 §

Budget och ekonomiplan

Fullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för det följande kalenderåret med beaktande av kommunkoncernens ekonomiska ansvar och förpliktelser. I samband med att budgeten godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år (*planperiod*). Budgetåret är planperiodens första år.

Budgeten och ekonomiplanen ska göras upp så att kommunstrategin genomförs och förutsättningarna för skötseln av kommunens uppgifter tryggas. I budgeten och ekonomiplanen godkänns målen för kommunens och kommunkoncernens verksamhet och ekonomi.

Ekonomiplanen ska vara i balans eller visa överskott. Ett underskott i kommunens balansräkning ska täckas inom fyra år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Kommunen ska i ekonomiplanen besluta om specificerade åtgärder genom vilka underskottet täcks under den nämnda tidsperioden.

Budgeten ska innehålla de anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas. Anslag och beräknade inkomster kan tas in till brutto- eller nettobelopp. Budgeten och ekonomiplanen består av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel.

Budgeten ska iaktas i kommunens verksamhet och ekonomi.

Skyldigheten enligt 3 mom. att täcka underskott tillämpas också på samkommuner.

111 §

Beslut om skatter

Senast i samband med att budgeten godkänns ska fullmäktige fatta beslut om kommunens inkomstskattesats, om fastighetsskatteprocentsatser samt om grunderna för övriga skatter.

112 §

Bokföring

På kommunens bokföringsskyldighet, bokföring och bokslut tillämpas, utöver vad som föreskrivs i denna lag, bokföringslagen. Bokföringsnämndens kommunsektion meddelar anvisningar och avger utlåtanden om tillämpningen av bokföringslagen och 113–116 § i denna lag.

113 §

Bokslut

Kommunens räkenskapsperiod är kalenderåret. Kommunstyrelsen ska upprätta ett bokslut för räkenskapsperioden före utgången av mars månad året efter räkenskapsperioden och lämna det till revisorerna för granskning. Revisorerna ska granska bokslutet före utgången av maj månad. Efter revisionen ska kommunstyrelsen förelägga fullmäktige bokslutet. Fullmäktige ska behandla bokslutet före utgången av juni månad.

Till bokslutet hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till dem samt en tablå över budgetutfallet och en verksamhetsberättelse.

Bokslutet ska ge riktiga och tillräckliga uppgifter om kommunens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet. De tilläggsupplysningar som behövs för detta ska lämnas i noterna.

Bokslutet undertecknas av ledamöterna i kommunstyrelsen och kommundirektören eller borgmästaren.

114 §

Koncernbokslut

En kommun som med sina dottersammanslutningar bildar en kommunkoncern ska upprätta och i sitt bokslut ta in ett koncernbokslut. Koncernbokslutet ska upprättas samma dag som kommunens bokslut.

Koncernbokslutet ska upprättas som en sammanställning av koncernsammanslutningarnas balansräkningar och resultaträkningar samt noterna till dessa. I koncernbokslutet ska dessutom inkluderas en finansieringsanalys för koncernen, i vilken anskaffningen och användningen av kommunkoncernens medel under räkenskapsperioden utreds.

Samkommunens bokslut sammanställs med medlemskommunens koncernbokslut. En kommun som inte har några dottersammanslutningar, men som är medlem i en samkommun eller affärsverkssamkommun, ska i sitt bokslut ta in uppgifter som motsvarar ett koncernbokslut.

115 §

Verksamhetsberättelse

I verksamhetsberättelsen ska det ingå en redogörelse för hur de mål för verksamheten och ekonomin som uppställts av fullmäktige har nåtts i kommunen och kommunkoncernen. I verksamhetsberättelsen ska det också ingå uppgifter om sådana väsentliga omständigheter som gäller kommunens och kommunkoncernens ekonomi och som inte framgår av kommunens eller kommunkoncernens balansräkning, resultaträkning eller finansieringsanalys. Till sådana omständigheter hör åtminstone en uppskattning av den sannolika kommande utvecklingen samt uppgifter om hur den interna kontrollen och riskhanteringen är ordnad och om de centrala slutsatserna.

Om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, ska det i verksamhetsberättelsen redogöras för hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt för den gällande ekonomiplanens tillräcklighet för balanseringen av ekonomin.

Kommunstyrelsen ska i verksamhetsberättelsen lägga fram förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat.

116 §

Dottersammanslutningars och samkommuners informationsskyldighet

Kommunens dottersammanslutningar och samkommuner ska lämna kommunstyrelsen sådana uppgifter som behövs för att bedöma kommunkoncernens ekonomiska ställning och beräkna resultatet av dess verksamhet.

117 §

Finansieringen av samkommuner

För finansieringen av sådana utgifter i en samkommun som inte kan täckas på något annat sätt svarar medlemskommunerna enligt vad som i grundavtalet bestämts om ansvarsfördelningen mellan kommunerna.

118 §

Utvärderingsförfarandet i fråga om kommuner som har en speciellt svår ekonomisk ställning

Kommunen och staten ska tillsammans utreda kommunens möjligheter att garantera sina invånare de tjänster som lagstiftningen kräver och vidta åtgärder för att trygga förutsättningarna för tjänsterna, om åtminstone den ena av de i 2 och 3 mom. avsedda förutsättningarna för utvärderingsförfarande i en kommun som har en speciellt svår ekonomisk ställning är uppfylld.

Ett utvärderingsförfarande kan inledas om kommunen inte har täckt underskottet i kommunens balansräkning inom den tidsfrist som anges i 110 § 3 mom.

Ett utvärderingsförfarande kan dessutom inledas om underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro per invånare och i det föregående bokslutet minst 500 euro per invånare eller om de ekonomiska nyckeltal för kommunens och kommunkoncernens ekonomi som beskriver tillräckligheten eller soliditeten i kommunens finansiering två år i följd har uppfyllt följande gränsvärden:

- 1) kommunkoncernens årsbidrag utan den höjning av statsandelen enligt prövning som beviljats enligt 30 § i lagen om statsandel för kommunal basservice ([1704/2009](#)) är negativt,
- 2) kommunens inkomstkattesats är minst 1,0 procentenheter högre än den vägda genomsnittliga inkomstkattesatsen för alla kommuner,
- 3) lånebeloppet per invånare i kommunkoncernen överskrider det genomsnittliga lånebeloppet för alla kommunkoncerner med minst 50 procent,
- 4) kommunkoncernens relativa skuldsättning är minst 50 procent.

Gränsvärdena för de nyckeltal som avses i 3 mom. räknas ut årligen utgående från de koncernbokslutsuppgifter som Statistikcentralen tillhandahåller. Som grund för beräkningen av nyckeltalen används Statistikcentralens beräkningsgrunder och den inkomstkattesats som kommunen fastställt.

Den utredning som avses i 1 mom. görs i en utvärderingsgrupp där en av medlemmarna utses av finansministeriet och en av kommunen. Efter att ha hört kommunen utser finansministeriet till ordförande för gruppen en person som är oavhängig av kommunen och ministeriet. Gruppen lägger fram ett förslag till åtgärder som behövs för att trygga servicen till invånarna.

Kommunfullmäktige ska behandla gruppens åtgärdsförslag och delge finansministeriet beslutet om dem för eventuella fortsatta åtgärder. Finansministeriet avgör utgående från gruppens åtgärdsförslag och kommunfullmäktiges beslut om det i syfte att ändra kommunindelningen behövs en sådan särskild utredning som avses i kommunstrukturlagen.

119 §

Utvärderingsförfarandet i en samkommun

Om en samkommun inte har täckt ett underskott i samkommunens balansräkning inom den tidsfrist som anges i 110 § 3 mom. kan finansministeriet, efter att ha hört samkommunen och dess medlemskommuner, förordna en oberoende utredare som har till uppgift att utarbeta ett förslag till avtal mellan samkommunen och dess medlemskommuner om balanseringen av samkommunens ekonomi. Utredaren ska höra samkommunen och dess medlemskommuner i samband med utarbetandet av förslaget.

Det organ som utövar den högsta beslutanderätten i samkommunen och medlemskommunernas fullmäktige ska behandla det i 1 mom. avsedda förslaget till avtal som läggs fram av utredaren. Medlemskommunerna kan godkänna avtalet på det sätt som anges i 57 § 1 mom. Avtalet ska delges finansministeriet.

120 §

Kommunala affärsverks ekonomi

På ett kommunalt affärsverks ekonomi tillämpas bestämmelserna om kommunens ekonomi, dock så att

- 1) budgeten och ekonomiplanen för en kommuns eller en samkommuns affärsverk görs upp som en separat del av kommunens eller samkommunens budget och ekonomiplan,
- 2) i budgeten och ekonomiplanen för ett kommunalt affärsverk ingår en resultaträkningsdel, en investeringsdel och en finansieringsdel,
- 3) bokföringen för en kommuns eller en samkommuns affärsverk ska särredovisas i kommunens eller samkommunens bokföring,
- 4) ett särskilt bokslut för räkenskapsperioden upprättas över verksamheten i en kommuns eller en samkommuns affärsverk; det särskilda bokslutet lämnas till revisorerna för granskning samt förs till behandling i kommunstyrelsen eller samkommunsstyrelsen,
- 5) bokslutet för en kommuns affärsverk undertecknas av direktionens ledamöter och affärsverkets direktör,
- 6) det av räkenskapsperiodens resultat för en kommuns eller en samkommuns affärsverk kan göras en investeringsreservering till högst beloppet av kommunens eller samkommunens överskottsposter,
- 7) förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat för en kommuns affärsverk läggs fram av direktionen i verksamhetsberättelsen.

Utgifts- och inkomstposter i budgeten som är bindande för en kommuns eller en samkommuns affärsverk är

- 1) kommunens eller samkommunens kapitalplacering i affärsverket och affärsverkets återbetalning av kapital till kommunen eller samkommunen,
- 2) ersättning för kapital som kommunen eller samkommunen placerat,
- 3) kommunens eller samkommunens verksamhetsunderstöd till kommunens eller samkommunens affärsverk.

14 kap

Granskning av förvaltning och ekonomi

121 §

Revisionsnämnden

Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,

- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Kommunstyrelsen kan avvika från revisionsnämndens förslag till bestämmelser i förvaltningsstadgan och till budget av en grundad anledning som gäller samordningen av kommunens förvaltningsstadga och budgetförslag.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

122 §

Revision

För granskning av förvaltningen och ekonomin väljer fullmäktige en revisionssammanslutning. Sammanslutningen ska till ansvarig revisor förordna en OFGR-revisor. Revisorn utför sitt uppdrag under tjänsteansvar. ([18.9.2015/1236](#))

Till revisor i kommunens dottersammanslutningar ska kommunens revisionssammanslutning väljas, om det inte i anslutning till ordnandet av granskningen finns grundad anledning att avvika från detta.

Revisionssammanslutningen kan väljas för granskning av förvaltningen och ekonomin för högst sex räkenskapsperioder i sänder.

Revisorerna ska ha förutsättningar att verkställa revisionen på ett oberoende sätt och i tillräckligt stor omfattning. Om det inte finns förutsättningar för en sådan revision, ska revisorerna vägra ta emot uppdraget eller avstå från det.

Den som enligt 75 § inte är valbar till revisionsnämnden får inte vara revisor.

123 §

Revisorernas uppgifter

Revisorerna ska före utgången av maj månad med iakttagande av god revisionssed inom den offentliga förvaltningen granska räkenskapsperiodens förvaltning, bokföring och bokslut. Revisorerna ska granska om

- 1) kommunens förvaltning har skötts enligt lag och fullmäktiges beslut,
- 2) kommunens bokslut och det därtill hörande koncernbokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om kommunens resultat, ekonomiska ställning, finansiering och verksamhet enligt bestämmelserna och föreskrifterna om upprättande av bokslut,
- 3) uppgifterna om grunderna för statsandelarna är riktiga,
- 4) kommunens interna kontroll och riskhantering samt koncernövervakningen har ordnats på behörigt sätt.

Revisorerna ska följa fullmäktiges och revisionsnämndens anvisningar, om de inte står i strid med lag, förvaltningsstadgan eller god revisionssed inom den offentliga förvaltningen.

Revisorerna ska utan dröjsmål meddela om iakttagna väsentliga missförhållanden i ett revisionsprotokoll som lämnas till kommunstyrelsen. Revisionsprotokollet delges revisionsnämnden.

124 §

Revisionsnämndens och revisorernas rätt till upplysningar

Revisionsnämnden har trots sekretessbestämmelserna rätt att av kommunens myndigheter få de upplysningar och ta del av de handlingar som revisionsnämnden anser vara behövliga för skötseln av utvärderingsuppdraget.

En revisor har trots sekretessbestämmelserna rätt att av kommunens myndigheter och andra sammanslutningar och stiftelser som hör till kommunkoncernen få de upplysningar och ta del av de handlingar som revisorn anser vara behövliga för skötseln av revisionsuppdraget.

125 §

Revisionsberättelsen och dess behandling

Revisorerna ska för varje räkenskapsperiod avge en berättelse till fullmäktige med en redogörelse för resultaten av revisionen. Berättelsen ska också innehålla ett uttalande om huruvida bokslutet bör godkännas

och ansvarsfrihet beviljas en medlem i organet i fråga och den ledande tjänsteinnehavaren inom organets uppgiftsområde (*redovisningsskyldig*).

Om revisorerna konstaterar att kommunens förvaltning och ekonomi har skötts i strid med lag eller fullmäktiges beslut och felet eller den åsamkade skadan inte är ringa, ska det i revisionsberättelsen riktas en anmärkning om saken mot den redovisningsskyldige. Anmärkningen kan inte riktas mot fullmäktige.

Revisionsnämnden ska inhämta en förklaring av den som saken gäller samt kommunstyrelsens utlåtande om en anmärkning i revisionsberättelsen. Fullmäktige fattar beslut om de åtgärder som revisionsnämndens beredning, revisionsberättelsen och anmärkningar i den föranleder. När fullmäktige godkänner bokslutet ska fullmäktige besluta om ansvarsfrihet för de redovisningsskyldiga.

AVDELNING VII SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

15 kap

Kommunens verksamhet på marknaden

126 §

Kommunens verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden

När en kommun sköter uppgifter enligt 7 § i ett konkurrensläge på marknaden ska den överföra skötseln av uppgifterna till ett aktiebolag, ett andelslag, en förening eller en stiftelse (*bolagiseringskyldighet*).

En kommun sköter inte en uppgift i ett konkurrensläge på marknaden åtminstone när

- 1) kommunen med stöd av lag som egen verksamhet producerar tjänster för kommuninvånarna och andra som kommunen enligt lag ska ordna tjänster för,
- 2) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 49 § på grundval av en lagstadgad samarbetsförpliktelse och tjänsterna produceras som egen verksamhet för områdets invånare och andra som det enligt lag ska ordnas tjänster för,
- 3) uppgiften sköts i samarbete på det sätt som avses i 49 § och det är fråga om verksamhet som bedrivs av anknutna enheter enligt 15 § i upphandlingslagen eller andra upphandlande enheter enligt 16 § i den lagen eller anknutna enheter enligt 25 § i försörjningslagen, andra upphandlande enheter enligt 26 § eller anknutna företag enligt 27 § i den lagen, eller om skyldigheten att konkurrensutsätta verksamheten inte i övrigt tillämpas på samarbetet, ([29.12.2016/1411](#))
- 4) kommunen ordnar utbildning som kräver i lag avsett tillstånd att ordna undervisning eller utbildning, verksamhetstillstånd eller tillstånd att driva en läroanstalt, sköter andra uppgifter som anges i tillståndet eller producerar tjänster i form av elev- eller studerandearbete som är nära kopplat till denna undervisning,
- 5) verksamheten grundar sig på en lagstadgad monopolställning eller utgör ett naturligt monopol eller producerar tjänster i direkt anslutning till dessa, eller
- 6) kommunen köper, säljer eller arrenderar ut fastigheter och denna verksamhet gäller skötseln av kommunens uppgifter enligt markanvändnings- och bygglagen.

Kommunen bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden om den deltar i ett anbudsförfarande. Kommunen bedriver dock inte verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden, om den deltar i ett anbudsförfarande i syfte att ordna i 2 mom. 4 punkten avsedd undervisning eller utbildning eller sköta andra uppgifter som anges i tillståndet.

127 §

Undantag från bolagiseringskyldigheten

Trots bolagiseringskyldigheten får kommunen sköta uppgifter enligt 126 § som egen verksamhet, om

- 1) verksamheten ska anses vara obetydlig,
- 2) kommunen med stöd av lag uttryckligen får producera tjänster för någon annan aktör eller delta i anbudsförfaranden som gäller sådan verksamhet,
- 3) kommunen producerar stödtjänster för sina dottersammanslutningar,
- 4) kommunen producerar tjänster för anknutna enheter enligt 15 § i upphandlingslagen eller för anknutna enheter enligt 25 § i försörjningslagen, anknutna företag enligt 27 § eller samriskföretag enligt 28 § i den lagen, ([29.12.2016/1411](#))
- 5) kommunen hyr ut lokaler i huvudsak för användning i kommunens egen verksamhet och till dottersammanslutningar som ingår i kommunkoncernen eller för användning inom sådan tjänsteproduktion där kommunen har konkurrensutsatt produktionen,

- 6) kommunen på grundval av anställning producerar tjänster för dem som är anställda hos kommunen eller kommunens dottersammanslutningar, eller
- 7) verksamheten direkt anknyter till skyldigheten att förbereda sig för undantagsförhållanden enligt en beredskapsplan som avses i beredskapslagen ([1552/2011](#)).

Bestämmelserna om tjänster i 1 mom. tillämpas också på försäljning av varor i ett konkurrensläge på marknaden.

128 §

Prissättning när kommunen bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden

När en kommun i de fall som avses i 127 § bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden ska kommunen tillämpa en marknadsmässig prissättning av verksamheten.

129 §

Beviljande av lån eller av borgen eller annan säkerhet

Lån, borgen eller annan säkerhet som beviljats av kommunen får inte äventyra kommunens förmåga att svara för sina lagstadgade uppgifter. Kommunen får inte bevilja lån, borgen eller annan säkerhet om de är förenade med en betydande ekonomisk risk. Kommunens intressen ska tillgodoses med tillräckliga motsäkerheter.

Kommunen får bevilja en sammanslutning som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden borgen eller annan säkerhet för en skuld eller annan förbindelse endast om sammanslutningen hör till kommunkoncernen eller om det kontrolleras av kommunerna eller av kommunerna och staten tillsammans.

Trots bestämmelserna i 2 mom. får kommunen bevilja borgen eller annan säkerhet, om detta hänför sig till främjandet av en uppgift enligt idrottslagen ([390/2015](#)), lagen om kommunernas kulturverksamhet ([728/1992](#)), museilagen ([729/1992](#)), teater- och orkesterlagen ([730/1992](#)) eller ungdomslagen. I fråga om förutsättningarna för ställande av borgen och annan säkerhet gäller dock vad som föreskrivs särskilt om dem. Dessutom kan kommunen bevilja borgen eller annan säkerhet, om detta grundar sig på ett stödprogram eller enskilda stöd som godkänts med stöd av lag eller hänför sig till en skyldighet att tillhandahålla tjänster som ålagts en sammanslutning eller stiftelse.

Kommunen ska dessutom beakta bestämmelserna i artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

130 §

Fastställande av de marknadsmässiga villkoren för överlåtelsen av eller arrendeavtalet för en fastighet som ägs av kommunen

Kommunen får överlåta eller för minst tio år arrendera ut en av kommunen ägd fastighet till någon som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden genom ett anbudsförfarande för vilket det inte ställs några villkor. Anbudsförfarandet ska vara öppet och tillräcklig information ska ges om det.

Om kommunen överlåter eller för minst tio år arrenderar ut en av kommunen ägd fastighet utan något sådant anbudsförfarande som avses i 1 mom., ska en oberoende värderare bedöma fastighetens marknadsvärde eller marknadsmässiga arrendenivå.

Kommunen ska dessutom beakta bestämmelserna i artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

131 §

Skyldighet att tillhandahålla tjänster

För att trygga tjänster som behövs med tanke på kommuninvånarnas välfärd kan kommunen ålägga en tjänsteproducent som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden en temporär skyldighet att tillhandahålla tjänster i sådana fall där marknaden fungerar bristfälligt. Innan en skyldighet att tillhandahålla tjänster åläggs ska kommunen reda ut om marknaden fungerar tillräckligt bra.

Skyldigheten att tillhandahålla tjänster ska åläggas skriftligen och de centrala villkoren för produktionen av tjänsten och fastställandet av ersättningen ska anges. I fråga om de ersättningar som betalas för att trygga tjänsterna ska dessutom Europeiska kommissionens bestämmelser om statligt stöd och allmänt ekonomiskt intresse beaktas.

Tjänsteproducenten ska väljas genom ett öppet och icke-diskriminerande förfarande. Om skyldigheten att tillhandahålla tjänster uppfyller definitionen av upphandlingskontrakt eller koncession i upphandlingslagen, ska förfarandet enligt den lagen iaktas vid valet av tjänsteproducent. ([29.12.2016/1411](#))

132 §

Tillämpning av konkurrenslagen

I konkurrenslagen (948/2011) finns bestämmelser om Konkurrens- och konsumentverkets rätt att ingripa när en kommun, en samkommun eller en sammanslutning som dessa har bestämmande inflytande över använder förfaranden eller tillämpar verksamhetsstrukturer som strider mot konkurrenslagen.

16 kap

Begäran om omprövning och kommunalbesvär

133 §

Tillämpning av kapitlets bestämmelser

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på framställande av begäran om omprövning och anförande av kommunalbesvär över beslut av kommunens och samkommunens myndigheter, om inte något annat föreskrivs särskilt genom lag. Om ändring i ett beslut får sökas genom kommunalbesvär med stöd av någon annan lag, tillämpas 134 § inte.

134 §

Begäran om omprövning

Den som är missnöjd med ett beslut av kommunstyrelsen, en nämnd, ett utskott eller deras sektioner eller en myndighet som lyder under dem, får begära omprövning av beslutet.

Omprövning av ett beslut av ett organ som avses i 1 mom. och av en sektion i organet eller en myndighet som lyder under det, begärs hos organet i fråga. Omprövning av sådana beslut av ett kommunalt affärsverks direktion som avses i 67 § 3 mom. och av sådana beslut av en affärsverkssamkommuns direktion som avses i 67 § 5 mom. begärs hos den direktion som fattat beslutet. Om förvaltningsstadgan med stöd av 92 § föreskriver att direktionen för ett affärsverk kan ta upp ett beslut till behandling, ska omprövning av direktionens och underlydande myndigheters beslut begäras hos direktionen. Begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt.

Om kommunstyrelsen med stöd av 92 § till behandling har tagit upp ett ärende som en underlydande myndighet eller en sektion fattat beslut i, ska begäran om omprövning av beslutet behandlas av kommunstyrelsen.

135 §

Kommunalbesvär

Ändring i ett beslut som fattats av fullmäktige eller av ett sådant organ i en samkommun som avses i 58 § 1 mom. samt i ett beslut som kommunstyrelsen, en nämnd eller en direktion meddelat med anledning av en begäran om omprövning får sökas hos förvaltningsdomstolen genom kommunalbesvär.

Besvär får anföras på den grunden att

- 1) beslutet har tillkommit i oriktig ordning,
- 2) den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
- 3) beslutet annars strider mot lag.

Den som anför besvär ska presentera de besvärsgrunder som avses i 2 mom. innan besvärstiden löper ut.

136 §

När omprövning inte får begäras eller besvär anföras

Omprövning får inte begäras eller kommunalbesvär anföras i fråga om beslut som endast gäller beredning eller verkställighet.

137 §

Rätt att begära omprövning och anföra besvär

Omprövning får begäras och kommunalbesvär anföras av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (*part*) samt av kommunmedlemmarna.

När det gäller ett beslut av en samkommuns myndigheter får omprövning begäras och kommunalbesvär anföras även av samkommunens medlemskommuner och deras kommunmedlemmar samt i fråga om beslut av kommunernas gemensamma organ de kommuner som är parter i avtalet och deras kommunmedlemmar.

Ändring i ett beslut med anledning av en begäran om omprövning får sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställde begäran om omprövning. Om beslutet har ändrats med anledning av begäran om omprövning, får ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som med stöd av 1 eller 2 mom. har rätt att anföra kommunalbesvär.

138 §

Tidsfrist för omprövningsbegäran samt besvärstid

En begäran om omprövning ska framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

139 §

Delgivning av beslut med en part

På delgivning av ett beslut med en part tillämpas det som i 59 § i förvaltningslagen föreskrivs om vanlig delgivning och det som i 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet ([13/2003](#)) föreskrivs om vanlig elektronisk delgivning.

140 §

Delgivning av beslut med en kommunmedlem

Protokoll från fullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder och sådana organ i en samkommun som avses i 58 § 1 mom., med tillhörande anvisningar om hur man begär omprövning eller besväransvisning, hålls efter justeringen tillgängliga i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Om ärendet är sekretessbelagt i sin helhet, publiceras i protokollet endast ett omnämnande av att det sekretessbelagda ärendet behandlades. I protokollet publiceras endast personuppgifter som är nödvändiga med tanke på tillgången till information. De personuppgifter som ingår i protokollen ska avlägsnas från datanätet när tidsfristen för omprövningsbegäran eller besvärstiden löper ut.

Protokoll från andra myndigheter i en kommun eller samkommun än sådana som avses i 1 mom. ska på motsvarande sätt hållas offentligt tillgängliga, om myndigheten anser det vara behövligt.

En kommunmedlem och en sådan kommun som avses i 137 § 2 mom. anses ha fått del av ett beslut sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

141 §

Anvisningar om hur man begär omprövning och besväransvisning

Till ett beslut i vilket begäran om omprövning får framställas ska det fogas anvisningar om hur man begär omprövning.

Till ett beslut över vilket kommunalbesvär får anföras ska det fogas en besväransvisning.

Till ett beslut i vilket begäran om omprövning inte får framställas och över vilket kommunalbesvär inte får anföras ska det fogas ett meddelande om besvärförbud. I meddelandet ska det nämnas på vilken bestämmelse förbudet grundar sig.

142 §

Överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Kommunen, samkommunen eller kommunerna i fråga ska utan dröjsmål publicera ett tillkännagivande om beslutet i det allmänna datanätet, om inte något annat följer av sekretessbestämmelserna. Personuppgifter i beslutet ska avlägsnas från datanätet när besvärstiden löper ut.

Besvärstiden räknas från den tidpunkt då tillkännagivandet om beslutet publicerades. Om beslutet har delgetts en part separat, räknas besvärstiden dock från delfåendet.

143 §

Besluts verkställbarhet

Ett beslut får verkställas innan det har vunnit laga kraft. Ett beslut får dock inte börja verkställas, om begäran om omprövning eller anförande av besvär skulle bli meningslöst till följd av verkställigheten eller om det organ som behandlar begäran om omprövning eller besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten.

144 §

Andra bestämmelser om begäran om omprövning och kommunalbesvär

På begäran om omprövning och kommunalbesvär tillämpas i övrigt det som föreskrivs i förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen.

17 kap

Ikraftträdande

145 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2015.

146 §

Bestämmelser som upphävs

Genom denna lag upphävs kommunallagen ([365/1995](#)).

Om det någon annanstans i lag hänvisas till den «kommunallag» som gäller vid ikraftträdandet av denna lag, ska denna lag tillämpas i stället för den.

147 § ([29.12.2016/1484](#))

Övergångsbestämmelser som gäller organ och ledning, invånarnas rätt till inflytande, förtroendevalda, besluts- och förvaltningsförfarandet samt begäran om omprövning och kommunalbesvär

Bestämmelserna i 4–7 kap., 59 §, 60 § 2 mom., 64 § 4 mom. samt 10, 12 och 16 kap. tillämpas från ingången av mandattiden för det fullmäktige som väljs 2017. Före denna tidpunkt tillämpas på organ och ledning, invånarnas rätt till inflytande, förtroendevalda, besluts- och förvaltningsförfarandet samt begäran om omprövning och kommunalbesvär bestämmelserna i den «kommunallag» som gällde vid ikraftträdandet av denna lag. Lagens 20 § tillämpas dock redan vid det kommunalval som förrättas 2017.

Bestämmelserna i 15 § 1 mom. om fullmäktiges mandattid och i 16 § om antalet fullmäktigeledamöter tillämpas första gången på det fullmäktige som väljs 2017. Mandattiden för det fullmäktige som är behörigt när lagen träder i kraft fortsätter till utgången av maj 2017.

En fullmäktigeledamot eller en annan förtroendevald som avses i 32 § i den «kommunallag» som gällde vid ikraftträdandet av denna lag kan om han eller hon så önskar lämna sitt uppdrag vid utgången av 2016 på den grunden att fullmäktiges mandattid fortsätter. I så fall kallas ersättaren i stället för fullmäktigeledamoten för den återstående mandattiden och för andra förtroendeuppdrag väljs en ny person. Om en person lämnar uppdraget som fullmäktigeledamot eller ett annat kommunalt förtroendeuppdrag ska detta anmälas skriftligen till fullmäktige eller det organ som har utsett den förtroendevalda, före utgången av november 2016.

Bestämmelserna i 19 § 2 mom. om kommunens skyldighet att anmäla stödbeloppet till fullmäktige grupper och i 82 § 3 mom. om kommunens skyldighet att anmäla beloppet av de avgifter på förtroendevaldas arvoden som tagits ut tillämpas första gången när bokslutet för 2015 upprättas.

Kommunernas samarbetsavtal ska uppdateras enligt 8 kap. före utgången av 2019.

148 §

Övergångsbestämmelser som gäller täckning av underskott och utvärderingsförfarandet

Skyldigheten enligt 110 § 3 mom. att täcka ett underskott i kommunens balansräkning tillämpas första gången på underskott i balansräkningen i bokslutet för räkenskapsperioden 2015.

Trots bestämmelserna om skyldigheten enligt 110 § 3 mom. att täcka ett underskott i kommunens balansräkning, ska underskottet vara täckt senast i bokslutet för räkenskapsperioden 2022, om underskottet i kommunens balansräkning är mer än 500 euro per invånare i bokslutet för räkenskapsperioden 2015.

De bestämmelser om specificerade åtgärder för att täcka underskott i anslutning till ekonomiplanen i 65 § 3 mom. i den «kommunallag» som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas till utgången av 2016.

Bestämmelserna i 118 § 1 och 3–5 mom. om utvärderingsförfarandet i fråga om en kommun som har en speciellt svår ekonomisk ställning tillämpas första gången räkenskapsperioden 2017 och 118 § 2 mom. första gången på underskott i balansräkningen för 2015, om underskottet inte är täckt i bokslutet för räkenskapsperioden 2020. I det fall som avses ovan i 2 mom. tillämpas utvärderingsförfarandet första gången på underskott i balansräkningen för 2015, om underskottet inte är täckt i bokslutet för räkenskapsperioden 2022. På utvärderingsförfarandet i fråga om en kommun som har en speciellt svår ekonomisk ställning 2015 och 2016 tillämpas de bestämmelser i 63 a § i lagen om statsandel för kommunal basservice som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och bestämmelserna i den förordning som utfärdats med stöd av den paragrafen. Lagens 119 §, som gäller utvärderingsförfarandet i en samkommun, tillämpas första gången på underskott i balansräkningen för 2015, om underskottet inte är täckt i bokslutet för räkenskapsperioden 2020.

149 §

Övergångsbestämmelser som gäller granskning av förvaltning och ekonomi

På granskningen av förvaltningen och ekonomin för räkenskapsperioden 2014 tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Bestämmelserna i 122 § om valet av revisionssammanslutning tillämpas första gången när de avtal om revision som gällde vid ikraftträdandet av lagen gått ut.

150 §

Övergångsbestämmelser som gäller bolagiseringsskyldigheten

Om kommunens eller samkommunens verksamhet gäller produktion av tjänster enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ([916/2012](#)) i ett konkurrensläge på marknaden, ska kommunen eller samkommunen före utgången av 2016 överföra uppgiften för att skötas i form av ett bolag, en sammanslutning eller en stiftelse eller annars ordna verksamheten så att den inte snedvrider konkurrensen.

Lagens 126 § 1 mom. ska tillämpas på tillhandahållande av sådan företagshälsovård som avses i 18 § 3 mom. i hälso- och sjukvårdslagen ([1326/2010](#)) från ingången av 2019. När kommunen tillhandahåller företagshälsovård under övergångsperioden ska den vid prissättningen iaktta 128 § i denna lag. Kommunen eller samkommunen ska under övergångsperioden i sin bokföring särredovisa företagshälsovårdstjänsterna från kommunernas övriga hälso- och sjukvårdstjänster, om kommunen eller samkommunen bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden. Konkurrens- och konsumentverket får på det sätt som avses i 4 a kap. i konkurrenslagen ingripa i en kommuns eller samkommuns verksamhet och prissättning när de under övergångsperioden tillhandahåller företagshälsovård i ett konkurrensläge på marknaden. ([21.12.2016/1340](#))

Vid överföring av uppgifterna enligt 2 mom. före utgången av 2018 ska det aktiebolag, det andelslag, den förening eller den stiftelse som de anställda hos kommunen eller samkommunen överförs till se till att pensionskyddet kvarstår för dem bland den överförda personalen som varit anställda hos kommunen eller samkommunen före 1993 och vars anställning pågår utan avbrott fram till pensionsfallet. ([21.12.2016/1340](#))

Skatteverket ska återbetala betald skatt på ansökan, om en kommun eller samkommun i syfte att överföra uppgifter enligt 2 mom., före utgången av 2018 överlåter en fastighet den äger till ett aktiebolag som en eller flera kommuner eller samkommuner äger, när fastigheten före denna lags ikraftträdande huvudsakligen och direkt använts för en uppgift som kommunen i fråga skött i ett konkurrensläge på marknaden. Dessutom krävs det att fastigheten kommer att användas för ett sådant ändamål också efter överlåtelsen och att kommunen eller samkommunen i vederlag får aktier i det övertagande bolaget. Skattefriheten gäller på motsvarande sätt värdepapper som hör till den bolagiserade verksamhetens anläggningstillgångar samt överlåtelse av aktier i ett bolag som ägs av en kommun eller samkommun och som äger och förvaltar fastigheter, mot aktier i det mottagande bolaget, om

- 1) fastigheterna i huvudsak används för ett ovan avsett ändamål, eller
- 2) aktierna medför rätt att besitta en lägenhet som används för ett ändamål som avses ovan.

([21.12.2016/1340](#))

Ansökan om skatteåterbäring ska göras inom ett år från det att skatten betalades. Till ansökan ska fogas en redogörelse från de berörda kommunerna för hur överlåtelsen anknyter till skyldigheten enligt denna lag att bolagisera verksamhet och för vad fastigheten används före och efter överlåtelsen. Dessutom ska ett yttrande av kommunens revisor fogas till ansökan. Skatteverket kan vid behov begära ett utlåtande av finansministeriet om huruvida överlåtelsen anknyter till den i lag föreskrivna bolagiseringsskyldigheten.

Om ansökan har gjorts och en redogörelse för att villkoren för skattefri överlåtelse är uppfyllda har lämnats redan innan skatten har betalats, kan skatteverket besluta att skatt inte behöver betalas

F Ö R V A L T N I N G S L A G, 6.6.2003/434

I AVDELNINGEN

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att genomföra och främja god förvaltning samt rättsskydd i förvaltningsärenden. Lagens syfte är också att främja kvalitet och gott resultat i fråga om den service förvaltningen tillhandahåller.

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om grunderna för god förvaltning och om förfarandet i förvaltningsärenden. Denna lag tillämpas hos statliga myndigheter, kommunala myndigheter och självständiga offentligt rättsliga inrättningar samt hos riksdagens ämbetsverk och republikens presidents kansli (*myndighet*). Denna lag tillämpas vid statens affärsverk, offentligt rättsliga föreningar samt på enskilda då de sköter offentliga förvaltningsuppgifter.

3 §

Tillämpning på förvaltningsavtal

Vid tillämpning av denna lag avses med förvaltningsavtal ett avtal som hör till myndighetens behörighet och gäller skötseln av en offentlig förvaltningsuppgift eller ett avtal som sammanhänger med utövning av offentlig makt.

När ett förvaltningsavtal ingås skall grunderna för god förvaltning iaktas. Samtidigt skall rättigheterna för dem som berörs av det ärende som avtalet gäller samt deras möjligheter att påverka avtalets innehåll tryggas tillräckligt vid beredningen.

4 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte på rättskipning, förundersökning, polisundersökning eller utsökning. Lagen tillämpas inte heller på militära order eller på andra beordranden som har utfärdats inom förvaltningen och som gäller utförande av ett uppdrag eller vidtagande av någon annan åtgärd.

Denna lag tillämpas inte på den laglighetskontroll som utövas av de högsta laglighetsövervakarna, om inte något annat föreskrivs särskilt.

3 mom. har upphävts genom L [9.5.2014/368](#). ([9.5.2014/368](#))

5 §

Förhållande till annan lagstiftning

Om det i någon annan lag finns bestämmelser som avviker från denna lag, skall de i stället iaktas.

Bestämmelser om elektronisk kommunikation vid anhängiggörande och behandling av förvaltnings-ärenden samt vid delgivning av beslut finns i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet ([13/2003](#)).

Bestämmelser om det förfarande som skall iaktas i förvaltningsärenden inom evangelisk-lutherska kyrkan i Finland finns i kyrkolagen ([1054/1993](#)).

2 kap

Grunderna för god förvaltning

6 §

Rättsprinciperna inom förvaltningen

Myndigheterna skall bemöta dem som utträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder skall vara opartiska

och stå i rätt proportion till sitt syfte. Åtgärderna skall skydda förväntningar som är berättigade enligt rättsordningen.

7 § (9.5.2014/368)

Serviceprincipen och adekvat service

Möjligheterna att uträtta ärenden och behandlingen av ärenden hos en myndighet ska om möjligt ordnas så att den som vänder sig till förvaltningen får behörig service och att myndigheten kan sköta sin uppgift med gott resultat.

Bestämmelser om skyldighet för myndigheter att informera om sin verksamhet, sina tjänster och de rättigheter och skyldigheter som enskilda människor och sammanslutningar har i ärenden som anknyter till myndighetens verksamhetsområde finns i 20 § 2 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ([621/1999](#)).

8 §

Rådgivning

Myndigheterna skall inom ramen för sin behörighet och enligt behov ge sina kunder råd i anslutning till skötseln av ett förvaltningsärende samt svara på frågor och förfrågningar som gäller uträttandet av ärenden. Rådgivningen är avgiftsfri.

Om ett ärende inte hör till myndighetens behörighet, skall den i mån av möjlighet hänvisa kunden till den behöriga myndigheten.

9 §

Krav på gott språkbruk

Myndigheterna skall använda ett sakligt, klart och begripligt språk.

I fråga om en kunds rätt att använda sitt eget språk vid kommunikation med myndigheterna gäller vad som särskilt föreskrivs om detta eller vad som följer av internationella avtal som är bindande för Finland.

10 §

Samarbete mellan myndigheterna

Inom ramen för sin behörighet och i den omfattning ärendet kräver skall varje myndighet på andra myndigheters begäran bistå dessa i skötsel av en förvaltningsuppgift, och även i övrigt sträva efter att främja samarbetet mellan myndigheterna.

Om handräckning mellan myndigheterna föreskrivs särskilt.

3 kap

Partsställning och förande av talan

11 §

Part

Part i ett förvaltningsärende är den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller.

12 §

Ombud och biträde

I ett förvaltningsärende får ombud och biträde anlitas. Huvudmannen skall dock infinna sig personligen, om det är nödvändigt för att ärendet skall kunna utredas. Ett ombud skall förete fullmakt eller på något annat tillförlitligt sätt visa att han eller hon har rätt att företräda huvudmannen. Fullmakten skall på myndighetens anmodan specificeras, om det råder oklarhet om behörigheten eller dess omfattning. En advokat och ett offentligt rättsbiträde skall förete fullmakt endast om myndigheten bestämmer det.

Om ett ombud eller biträde är olämpligt för sitt uppdrag, kan en myndighet förbjuda honom eller henne att uppträda i ärendet hos denna myndighet. Huvudmannen skall underrättas om förbudet och ges tillfälle att skaffa sig ett nytt ombud eller biträde.

Ändring i en myndighets beslut om förbud att uppträda får sökas särskilt genom besvär hos den myndighet som är behörig att behandla en ansökan om ändring av avgörandet i ärendet. I fråga om ändringssökande tillämpas i övrigt förvaltningsprocesslagen ([586/1996](#)). Behandlingen av ärendet kan fortsätta trots ändringsansökan som gäller förbudet, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

13 §

Tystnadsplikt för ombud och biträden

Ett ombud eller biträde får inte olovligen röja förtroliga uppgifter som huvudmannen har anförtrott ombudet eller biträdet för skötseln av ett ärende.

På den tystnadsplikt som gäller uppgifter som ett ombud eller ett biträde har fått på något annat sätt för att kunna sköta sitt uppdrag och på förbudet att utnyttja sådana uppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet ([621/1999](#)) också när uppgiften har inhämtats hos någon annan än den myndighet som behandlar ärendet.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller också tolkar och översättare som anlitas i ärendet samt andra personer som enligt uppdrag eller annars deltar i skötseln av huvudmannens ärende.

[14 §](#)

Omyndigas talan

En omyndig talan förs av den omyndigas intressebevakare, vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. En omyndig har dock rätt att ensam föra sin talan i ärenden som gäller sådan inkomst eller förmögenhet som han eller hon råder över.

En omyndig person som har fyllt aderton år för själv ensam sin talan i ett ärende som gäller hans eller hennes person, om den omyndiga kan förstå sakens betydelse.

En minderårig som har fyllt femton år och hans eller hennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare har rätt att var för sig föra talan i ett ärende som gäller den minderårigas person eller personliga fördel eller rätt.

[15 §](#)

Intressebevakarens rätt att föra talan

En intressebevakare som har förordnats för en myndig person skall vid sidan av huvudmannen självständigt föra talan i ärenden som hör till intressebevakarens uppdrag. Om intressebevakaren och huvudmannen då är av olika åsikt blir huvudmannens ståndpunkt avgörande, om han eller hon kan förstå sakens betydelse.

Om huvudmannens handlingsbehörighet har begränsats på något annat sätt än genom omyndigförklaring, skall intressebevakaren ensam föra huvudmannens talan i ärenden som huvudmannen inte har rätt att fatta beslut i. Intressebevakaren och huvudmannen för dock gemensamt talan i ärenden som de tillsammans skall besluta om.

II AVDELNINGEN

HUR ETT FÖRVALTNINGSÄRENDE INLEDS OCH BEHANDLAS HOS EN MYNDIGHET

4 kap

Hur en handling sänds till en myndighet och hur ett förvaltningsärende inleds

[16 §](#)

Handlingars innehåll

Av en handling som tillställs en myndighet skall framgå vad ärendet gäller. I handlingen skall antecknas avsändarens namn samt de kontaktuppgifter som behövs för att ärendet skall kunna skötas.

[17 §](#)

Avsändarens ansvar

En handling tillställs på avsändarens eget ansvar den i ärendet behöriga myndigheten under dess kontaktadress. Om det har bestämts en tidsfrist för inlämnande av handlingen, skall avsändaren se till att handlingen kommer in till myndigheten inom tidsfristen.

Avsändaren av en handling skall på begäran ges ett intyg över att handlingen har diarieförts eller registrerats på något annat sätt.

[18 §](#)

Ankomstdag för en handling

En handling anses ha kommit in till en myndighet den dag då den har getts in till myndigheten.

Som ankomstdag för en handling som har sänts per post betraktas också den dag då handlingen har kommit till myndighetens postbox eller då myndigheten har tillställts ett meddelande om att försändelsen har kommit in till ett postföretag.

19 §

Hur ett ärende inleds

Ett ärende inleds skriftligen genom att yrkandena jämte grunderna för dem anges. Med myndighetens samtycke får ett ärende också inledas muntligen.

20 §

Tidpunkten för inledandet av ett ärende

Ett förvaltningsärende har inletts när den handling som avser detta har kommit in till en behörig myndighet eller när ett ärende som får inledas muntligen har framförts för myndigheten och de uppgifter som behövs för att behandlingen av ärendet skall kunna påbörjas har registrerats.

21 §

Överföring av handlingar

En myndighet som av misstag har tillställts en handling för behandling av ett ärende i vilket myndigheten inte är behörig skall utan dröjsmål överföra handlingen till den myndighet som den anser vara behörig. Avsändaren av handlingen skall underrättas om överföringen.

När en handling överförs behöver det inte fattas något beslut om att ärendet avvisas.

Vid överföring av en handling som skall tillställas en myndighet inom en tidsfrist anses fristen ha blivit iakttagen, om den behöriga myndigheten får handlingen före fristens utgång.

22 §

Komplettering av handlingar

Är en handling som har tillställts en myndighet bristfällig, skall myndigheten uppmana avsändaren att komplettera handlingen inom en viss tid, om det inte är onödigt med tanke på avgörandet av ärendet. Avsändaren av handlingen skall upplysas om hur handlingen skall kompletteras.

En handling som har kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet.

En part kan också på eget initiativ komplettera sin ansökan eller någon annan handling som parten har gett in för behandlingen av ett ärende, samt under behandlingens lopp ge in sådana handlingar som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

5 kap

Allmänna krav beträffande behandlingen av ärenden

23 §

Behandling utan dröjsmål

Ett ärende skall behandlas utan ogrundat dröjsmål.

En myndighet skall på en parts begäran ge en uppskattning om när ett beslut kommer att ges samt svara på förfrågningar om hur behandlingen framskrider.

23 a § (9.5.2014/368)

Angivande av handläggningstid

En myndighet ska för de centrala ärendegrupperna inom sitt verksamhetsområde ange förväntad handläggningstid för sådana ärenden som myndigheten avgör genom förvaltningsbeslut och som kan inledas endast på initiativ av en part. Detta gäller inte ärenden för vars del det föreskrivs om en tidsfrist för handläggningen.

24 §

Offentlig behandling

Ett ärende behandlas offentligt, om så föreskrivs eller beslut om detta har fattats med stöd av en särskild bestämmelse.

Bestämmelser om handlingars offentlighet och en parts rätt till information finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

25 §

Gemensam behandling av ärenden

Kan ett beslut som skall fattas av en myndighet ha en betydande inverkan på avgörandet i ett annat ärende som samtidigt är anhängigt hos samma myndighet, skall myndigheten bereda ärendena gemensamt och avgöra dem på en gång, om gemensam behandling inte medför menligt dröjsmål eller är onödig med hänsyn till ärendets art eller natur.

26 §

Tolkning och översättning

En myndighet skall ordna tolkning och översättning i ett ärende som kan inledas av en myndighet, om

- 1) en part som använder romani eller teckenspråk eller något annat språk inte behärskar det språk, finska eller svenska, som skall användas vid myndigheten, eller
- 2) en part på grund av handikapp eller sjukdom inte kan göra sig förstådd.

Ärendet kan tolkas eller översättning göras till ett språk som parten kan konstateras förstå tillräckligt väl med hänsyn till ärendets art.

För utredning av ett ärende eller för att trygga en parts rättigheter kan myndigheten ordna tolkning och översättning också i andra ärenden än de som avses i 1 mom.

Bestämmelser om rätten för den som använder finska och den som använder svenska att få av myndigheten ordnad tolkning och översättning finns i språklagen ([423/2003](#)). Beträffande tolkning och översättning till samiska gäller vad som föreskrivs särskilt. Varje myndighet skall också se till att medborgare i de övriga nordiska länderna får behövlig tolkning och översättning i ärenden som behandlas vid myndigheten.

27 §

Jäv

En tjänsteman får inte delta i behandlingen av ett ärende eller vara närvarande vid behandlingen, om tjänstemannen är jävig.

Bestämmelserna om jäv för tjänstemän gäller också ledamöter i ett kollegialt organ och andra som deltar i behandlingen av ett ärende, samt den som förrättar inspektion.

28 §

Jävsgrunder

En tjänsteman är jävig

- 1) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne är part,
- 2) om tjänstemannen eller en närstående till honom eller henne biträder eller företräder en part eller den för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,
- 3) om avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för tjänstemannen eller för en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne,
- 4) om tjänstemannen står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,
- 5) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådant statligt affärsverk eller sådan statlig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada,
- 6) om tjänstemannen eller en i 2 mom. 1 punkten avsedd närstående till honom eller henne hör till direktionen för eller något annat därmed jämförbart organ i ett ämbetsverk eller en inrättning och det är fråga om ett ärende som sammanhänger med styrningen eller övervakningen av ämbetsverket eller inrättningen, eller
- 7) om tilltron till tjänstemannens opartiskhet av något annat särskilt skäl äventyras.

Med närstående avses i 1 mom.

- 1) tjänstemannens make samt barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far- och morföräldrar samt också den som på något annat sätt står tjänstemannen särskilt nära liksom även dessa personers makar,
- 2) tjänstemannens föräldrars syskon samt deras makar, tjänstemannens syskonbarn och tidigare make till tjänstemannen, samt
- 3) tjänstemannens makes barn, barnbarn, syskon, föräldrar och far- och morföräldrar samt också dessa personers makar och tjänstemannens makes syskonbarn.

Som närstående anses också motsvarande halvsläkting. Med makar avses äkta makar, personer som lever under äktenskapsliknande förhållanden och personer som lever i registrerat partnerskap.

29 § (11.6.2010/581)

Avgörande av jävsfrågor

En fråga som gäller jäv för en tjänsteman ska avgöras utan dröjsmål.

En tjänsteman avgör själv om han eller hon är jävig. Om jäv för ledamöter och föredragande i ett kollegialt organ beslutar dock organet i fråga. Ett kollegialt organ beslutar också om någon annan som har rätt att närvara är jävig. En ledamot och en föredragande får delta i behandlingen av en fråga om sitt jäv endast om organet inte är beslutfört utan ledamoten eller föredraganden, och en ojävig person inte kan fås i stället för honom eller henne utan avsevärt dröjsmål.

I ett beslut som gäller jäv får omprövning inte begäras särskilt och det får inte heller överklagas särskilt genom besvär.

30 §

Fortsatt behandling av ett ärende

En ojävig tjänsteman skall utan dröjsmål förordnas i en jävig tjänstemans ställe. Tjänstemannen får dock avgöra ett brådsakande ärende, om jävet inte kan inverka på avgörandet.

6 kap

Utredning av ärenden och hörande av parter

31 §

Utredningsskyldighet

En myndighet skall se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt. Myndigheten skall i detta syfte skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet skall kunna avgöras.

En part skall lägga fram utredning om grunderna för sina yrkanden. Parten skall också i övrigt medverka till utredningen av ett ärende som han eller hon har inlett.

32 §

Begäran om utredning

I en begäran om utlåtande eller annan utredning skall det specificeras beträffande vilka särskilda omständigheter utredning skall läggas fram.

33 §

Frist för framläggande av utredning

För komplettering av en handling, avgivande av förklaring och framläggande av utredning skall det sättas ut en frist som är tillräcklig med hänsyn till ärendets art.

En part skall underrättas om att ärendet kan avgöras även om fristen inte iakttas. Fristen kan förlängas på en parts begäran, om det är nödvändigt för att ärendet skall kunna utredas.

34 §

Hörande av part

Innan ett ärende avgörs skall en part ges tillfälle att framföra sin åsikt om ärendet och avge sin förklaring med anledning av sådana yrkanden och sådan utredning som kan inverka på hur ärendet kommer att avgöras.

Ett ärende får avgöras utan att en part hörs, om

- 1) yrkandet lämnas utan prövning eller omedelbart avslås såsom ogrundat,
- 2) ärendet gäller anställande i tjänstgöringsförhållande eller antagande till frivillig utbildning,
- 3) ärendet gäller beviljande av en sådan förmån som grundar sig på bedömning av sökandens egenskaper,
- 4) hörandet kan äventyra syftet med beslutet eller om det dröjsmål som hörandet medför i behandlingen av ärendet orsakar betydande skada för människors hälsa, den allmänna säkerheten eller miljön,
- 5) ett yrkande som inte rör någon annan part godkänns eller om hörandet av någon annan orsak är uppenbart onödigt.

35 §

Hörande av huvudmannen och intressebevakaren eller vårdnadshavaren

När intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare för talan skall huvudmannen höras och när huvudmannen för talan skall intressebevakaren, vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare höras, om detta är nödvändigt med hänsyn till huvudmannens fördel eller för att saken skall kunna utredas.

36 §

Meddelande om hörande

En part skall upplysas om syftet med hörandet samt om den frist som har satts ut för avgivande av förklaring. I begäran om hörande skall vid behov specificeras vilka omständigheter förklaring begärs om. En part skall tillställas handlingarna i de frågor som hörandet gäller i original eller kopior eller på något annat sätt ges tillfälle att ta del av dem.

37 §

Muntliga yrkanden och utredningar

En myndighet skall på begäran ge en part tillfälle att framföra ett yrkande eller lägga fram utredning muntligen, om det behövs för att ärendet skall kunna utredas och ett skriftligt förfarande skulle bereda parten oskäliga svårigheter. Övriga parter skall kallas att infinna sig samtidigt, om det är nödvändigt för att bevaka parternas rätt eller fördel.

På en parts begäran kan myndigheten också i andra situationer än de som avses i 1 mom. ge parten tillfälle att muntligen framföra uppgifter som är nödvändiga för att ärendet skall kunna utredas.

38 §

Syn

En myndighet kan förrätta syn om det behövs för att ett ärende skall kunna utredas. Den som är part skall ges tillfälle att närvara vid synen och att uttala sin åsikt om de omständigheter som kommer fram. När ärendets art kräver det skall till synen kallas också den myndighet som enligt lag skall utöva tillsyn över verksamheten i fråga eller vars sakkunskap behövs för att ärendet skall kunna avgöras. Syn skall förrättas utan att syneobjektet eller dess innehavare orsakas oskälig olägenhet.

Vid syn skall upprättas protokoll av vilket myndighetens viktigaste iakttagelser och parternas anmärkningar skall framgå. Protokollet skall utan dröjsmål delges parten och andra som har kallats till förrättningen.

En syneförrättning är offentlig. En myndighet kan begränsa allmänhetens tillträde till syneförrättningen, om det är påkallat med hänsyn till ärendets art eller karaktären av den verksamhet som är föremål för syn. Syn får inte förrättas i lokaler som omfattas av hemfriden, om inte något annat bestäms särskilt i lag.

39 §

Inspektion

En myndighet skall underrätta en part som direkt berörs av ärendet om tidpunkten då en inspektion som faller under myndighetens behörighet inleds, såvida syftet med inspektionen inte äventyras av en sådan underrättelse. Parten har rätt att närvara vid inspektionen och att framföra sin åsikt och ställa frågor om omständigheter som har samband med inspektionen. Under inspektionens gång skall parten om möjligt underrättas om inspektionens ändamål, hur den genomförs samt om fortsatta åtgärder. Inspektionen skall förrättas utan att inspektionsobjektet eller dess innehavare orsakas oskälig olägenhet.

Den som förrättar inspektion skall utan dröjsmål avfatta en skriftlig inspektionsberättelse över inspektionen. Av inspektionsberättelsen skall inspektionens förlopp och inspektionsförrättarens viktigaste iakttagelser framgå. Inspektionsberättelsen skall delges en part som har rätt att närvara vid inspektionen.

40 § (26.6.2015/801)

Muntlig bevisning

Av särskilda skäl kan i ett förvaltningsärende ett vittne höras muntligen under försäkran samt en part höras muntligen. Parter som omedelbart berörs av beslutet i ärendet ska ges tillfälle att vara närvarande då ett vittne eller en part hörs. Parter har rätt att ställa frågor till den som hörs samt att uttala sin åsikt om dennas berättelse.

Handräckning för användande av muntliga bevismedel ges av den förvaltningsdomstol vid vilken vittnet eller parten lämpligast kan höras. I justitieförvaltningsärenden som behandlas av en domstol verkställs hörandet av domstolen i fråga.

I fråga om vittnesjäv samt ett vittnes rätt att vägra vittna gäller förvaltningsprocesslagen.

41 §

Möjligheter till inflytande

Om avgörandet i ett ärende kan ha en betydande inverkan på andras än parternas livsmiljö, arbete eller övriga förhållanden, skall myndigheten ge dessa personer möjlighet att få uppgifter om utgångspunkterna och målen för behandlingen av ärendet samt att uttala sin åsikt om ärendet.

Information om att ärendet är anhängigt och om möjligheten till inflytande skall ges på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till ärendets betydelse och omfattning.

Information om att ärendet är anhängigt behöver dock inte ges, om det äventyrar syftet med avgörandet, medför annan betydande olägenhet eller är uppenbart onödigt.

[42 §](#)

Anteckning av uppgifter

Uppgifter om muntligen framförda yrkanden och utredningar som kan inverka på avgörandet i ett ärende skall antecknas eller registreras på något annat sätt. Detsamma gäller uppgifter som har inhämtats ur ett personregister som avses i personuppgiftslagen ([523/1999](#)).

7 kap

Avgörande av ärenden

[43 § \(11.6.2010/581\)](#)

Beslutets form

Förvaltningsbeslut ska ges skriftligen.

Ett beslut kan ges muntligen, om det är nödvändigt på grund av att ärendet är brådskande.

Ett muntligt beslut ska utan dröjsmål också ges skriftligen tillsammans med en anvisning om hur man begär omprövning eller en besväransvisning. Fristen för begäran om omprövning eller sökande av ändring börjar löpa från delfäendet av det skriftliga beslutet, enligt vad som föreskrivs särskilt.

[44 §](#)

Beslutets innehåll

Av ett skriftligt beslut skall tydligt framgå

- 1) den myndighet som har fattat beslutet samt tidpunkten för beslutet,
- 2) de parter som beslutet direkt gäller,
- 3) motiveringen för beslutet och en specificerad uppgift om vad en part är berättigad eller förpliktad till eller hur ärendet annars har avgjorts, samt
- 4) namn och kontaktuppgifter för den person av vilken en part vid behov kan begära ytterligare uppgifter om beslutet.

När ett muntligt beslut ges skall parten meddelas hur ärendet har avgjorts och ges en redogörelse för motiveringen för beslutet.

[45 §](#)

Motivering av beslut

Ett beslut skall motiveras. I motiveringen skall det anges vilka omständigheter och utredningar som har inverkat på avgörandet och vilka bestämmelser som har tillämpats.

Motiveringen för ett beslut kan utelämnas, om

- 1) ett viktigt allmänt eller enskilt intresse förutsätter att beslutet meddelas omedelbart,
- 2) beslutet gäller val som förrättas av ett kommunalt kollegialt organ,
- 3) beslutet gäller antagande till frivillig utbildning eller beviljande av en sådan förmån som grundar sig på en bedömning av sökandens egenskaper,
- 4) ett yrkande som inte gäller någon annan part godkänns genom beslutet och ingen annan har rätt att söka ändring i beslutet, eller
- 5) motivering av någon annan särskild orsak är uppenbart onödig.

I de situationer som avses i 2 mom. skall motivering dock ges, om beslutet innebär en väsentlig ändring av vedertagen praxis.

[46 § \(1.8.2010/581\)](#)

Anvisningar om hur man begär omprövning

Om en part måste begära omprövning av ett beslut genom ett särskilt föreskrivet omprövningsförfarande innan besvär över beslutet får anföras, ska anvisningar om hur man begär omprövning ges samtidigt som beslutet meddelas.

Anvisningar om hur man begär omprövning ska också ges när det finns särskilda bestämmelser om hur ett förvaltningsbeslut förs till en myndighet för att behandlas som något annat än ett fullföljdsärende.

Beträffande innehållet i en anvisning om hur man begär omprövning gäller vad som i 47 och 49 § bestäms om besväransvisning.

47 §

Besvärсанvisning

Besvärсанvisning skall fogas till ett beslut som får överklagas genom besvär. I besvärсанvisningen skall nämnas

- 1) besvärsmyndigheten,
- 2) den myndighet som skall tillställas besvärsskriften, samt
- 3) besvärstiden och från vilken tidpunkt den räknas.

I besvärсанvisningen skall det redogöras för de krav som ställs på innehållet i och bilagorna till besvärsskriften samt på frambefordrandet av besvären.

48 §

Uppllysning om besvärsförbud och oöverklagbarhet

Är det enligt en särskild bestämmelse förbjudet att anföra besvär eller är beslutet inte överklagbart, skall den bestämmelse som ligger till grund för detta anges i beslutet.

49 §

Rättelse av besvärсанvisning

Har besvärсанvisning inte getts eller har det i ett beslut felaktigt angetts att det inte får överklagas genom besvär, skall myndigheten ge en ny lagenlig besvärсанvisning.

Är en besvärсанvisning felaktig skall myndigheten ge en ny besvärсанvisning, om detta begärs inom den i besvärсанvisningen nämnda eller den föreskrivna besvärstiden.

Besvärstiden börjar löpa från den tidpunkt då den nya besvärсанvisningen har delgetts.

7 a kap ([11.6.2010/581](#))

Omprövningsförfarande

49 a § ([11.6.2010/581](#))

Kapitlets tillämpning och förhållande till andra lagar

I detta kapitel finns bestämmelser om förfarandet vid behandling av omprövningsärenden. Bestämmelserna tillämpas även när ett ärende som har avgjorts av en tjänsteman ska föras till en behörig myndighet för behandling innan det överklagas.

Vid behandlingen av omprövningsärenden ska denna lag tillämpas, om inte något annat föreskrivs i detta kapitel eller särskilt i någon annan lag.

49 b § ([7.8.2015/893](#))

Omprövningsbegäran och besvärsförbud

I lag bestäms särskilt när det är möjligt att begära omprövning av ett beslut. I sådana fall får beslutet inte överklagas genom besvär.

Omprövning får begäras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. En myndighet får därtill begära omprövning på grundval av en bestämmelse i lag eller om rätten att söka ändring är behövlig för det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Det beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen eller i någon annan lag.

49 c § ([11.6.2010/581](#))

Tidsfrist för omprövningsbegäran

En begäran om omprövning ska göras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Har begäran om omprövning inte gjorts inom föreskriven tid, tas den inte upp till prövning.

49 d § ([7.8.2015/893](#))

Omprövningsbegärans form och innehåll

En begäran om omprövning ska göras skriftligen hos den myndighet som fattat beslutet eller hos den som sköter en offentlig förvaltningsuppgift och som fattat beslutet. Av skrivelsen ska framgå vilket beslut som avses, hurdan omprövning som begärs och på vilka grunder omprövning begärs.

49 e § ([11.6.2010/581](#))

Skyndsamt behandling

En begäran om omprövning ska behandlas skyndsamt.

49 f § ([7.8.2015/893](#))

Besluts verkställbarhet

Ett beslut i vilket omprövning får begäras får inte verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut får dock verkställas innan det har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart eller om ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts.

När begäran om omprövning har gjorts kan den myndighet som behandlar begäran om omprövning förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas. Ett avgörande i ett ärende som gäller förbud mot eller avbrytande av verkställighet får inte överklagas separat.

49 g § ([11.6.2010/581](#))

Omprövningsbeslut och rättelse av fel

När myndigheten har tagit upp en begäran om omprövning kan den ändra eller upphäva förvaltningsbeslutet eller avslå begäran om omprövning. I omprövningsbeslutet ska yrkandena i omprövningsbegäran avgöras och avgörandet motiveras. Bestämmelserna i 45 § 2 mom. tillämpas inte när det gäller motivering av omprövningsbeslut.

Den myndighet som avgör begäran om omprövning kan samtidigt utan särskilt yrkande också fatta beslut om rättelse av fel på det sätt som föreskrivs i 50–53 §.

8 kap

Rättelse av fel i beslut

50 § ([11.6.2010/581](#))

Rättelse av sakfel

En myndighet kan undanröja ett oriktigt beslut som den har fattat och avgöra saken på nytt, om

- 1) beslutet grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning,
- 2) beslutet grundar sig på uppenbart oriktig tillämpning av lag,
- 3) det har skett ett fel i förfarandet när beslutet fattades, eller
- 4) det har tillkommit sådan ny utredning i saken som väsentligt kan påverka beslutet.

I situationer som avses i 1 mom. 1–3 punkten får beslutet rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till rättelsen. Samtycke behövs dock inte, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande. I fall som avses i 1 mom. 4 punkten får fel rättas endast till partens fördel.

51 §

Rättelse av skrivfel

En myndighet skall rätta uppenbara skriv- eller räknefel eller andra jämförbara klara fel i sitt beslut.

Ett fel får dock inte rättas, om rättelsen leder till ett resultat som är oskäligt för en part och felet inte har föranletts av partens förfarande.

52 §

Inledande och behandling av rättelseärenden

En myndighet behandlar ett rättelseärende på eget initiativ eller på en parts yrkande. Initiativet skall tas eller yrkandet på rättelse av ett fel framställas inom fem år från det att beslutet fattades.

För att ett sakfel skall kunna rättas krävs det att ärendet behandlas på nytt och att det ges ett nytt beslut i ärendet. Ett skrivfel rättas genom att den expedition som innehåller felet ersätts med en rättad. Innan ett skrivfel rättas skall en part ges tillfälle att bli hörd, om det inte är onödigt.

Angående rättelse av ett sak- eller skrivfel skall anteckning göras i det ursprungliga beslutets liggarexemplar eller i myndighetens informationssystem. En part skall ges en rättad eller ny expedition utan avgift.

53 § ([11.6.2010/581](#))

Kompletterande bestämmelser om rättelseförfarandet

När en myndighet handlägger en rättelse av ett sak- eller skrivfel kan den förbjuda verkställigheten av beslutet tills vidare eller bestämma att den ska avbrytas.

Om omprövning har begärts eller om ändring har sökts i ett beslut i vilket ett sak- eller skrivfel ska rättas eller om ett särskilt föreskrivet förfarande är anhängigt beträffande beslutet, ska den myndighet hos vilken omprövning begärts eller ändring sökts eller där förfarandet är anhängigt underrättas om att ärendet som gäller rättelse av fel har tagits upp till behandling och tillställas beslutet i ärendet. Behandlingen av ett rättelseärende påverkar inte besvärstiden eller någon annan frist.

Ett beslut genom vilket en myndighet har avslagit ett yrkande på rättelse av fel får inte överklagas genom besvär.

8 a kap ([9.5.2014/368](#))

Förvaltningsklagan

53 a § ([9.5.2014/368](#))

Anförande av förvaltningsklagan

Var och en får anföra förvaltningsklagan över att en myndighet, den som är anställd hos en myndighet eller någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift har förfarit lagstridigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet. Förvaltningsklagan anförs hos den myndighet som övervakar verksamheten.

Förvaltningsklagan ska anföras skriftligt. Med samtycke av den övervakande myndigheten får klagan anföras muntligt. Den som anför klagan ska uppge på vilka grunder denne anser att förfarandet varit felaktigt och så långt möjligt lämna uppgift om tidpunkten för det förfarande eller den underlåtenhet som kritiken gäller.

53 b § ([9.5.2014/368](#))

Behandling av förvaltningsklagan

Den övervakande myndigheten ska vidta de åtgärder som den med anledning av förvaltningsklagan anser vara befogade. Om det inte är befogat att vidta åtgärder med anledning av klagan, ska den som anfört klagan utan dröjsmål underrättas om detta.

När förvaltningsklagan behandlas ska grunderna för god förvaltning iakttas och rättigheterna för dem som omedelbart berörs av saken tryggas.

En förvaltningsklagan som gäller en omständighet som ligger mer än två år tillbaka i tiden ska inte prövas, om det inte finns särskilda skäl.

På avgöranden i ärenden som gäller klagan och på delgivningen av avgörandena tillämpas denna lag.

53 c § ([9.5.2014/368](#))

Administrativ styrning med anledning av förvaltningsklagan

Den övervakande myndigheten kan i sitt avgörande i ett ärende som gäller förvaltningsklagan göra den övervakade uppmärksam på kraven på god förvaltning eller underrätta den övervakade om sin uppfattning om ett lagenligt förfarande. Anses detta inte vara tillräckligt med beaktande av de omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av saken, kan den övervakade ges en anmärkning, om inte den gärning som klagan gäller är av sådan art eller så allvarlig att det finns orsak att vidta åtgärder för att inleda ett förfarande enligt någon annan lag. I det sistnämnda fallet förfaller behandlingen av klagan.

53 d § ([9.5.2014/368](#))

Besvärsförbud

Ett avgörande i ett ärende som gäller förvaltningsklagan får inte överklagas genom besvär.

III AVDELNINGEN

DELGIVNING AV FÖRVALTNINGS-BESLUT OCH ANDRA HANDLINGAR

9 kap

Allmänna bestämmelser om delgivning

54 § (1.8.2010/581)

Delgivningsskyldighet

Ett beslut som en myndighet har fattat ska av myndigheten utan dröjsmål delges en part och andra kända som har rätt att begära omprövning av beslutet eller att överklaga det genom besvär. Myndigheten ska delge också ett sådant beslut som inte får överklagas.

Myndigheten ska under behandlingen av ett ärende sköta delgivningen av meddelanden, kallelser eller andra handlingar som inverkar på behandlingen av ärendet.

En handling delges i original eller kopia. Har det till en handling som ska delges fogats handlingar som tillkommit vid ärendets behandling och som inte kan överlämnas till mottagaren, ska myndigheten ge mottagaren tillfälle att ta del av dem hos myndigheten eller stämningssmannen. Vid delgivningen ska det meddelas var och hur länge handlingarna är tillgängliga.

55 §

Delgivningssätten

Delgivning verkställs som vanlig eller bevislig delgivning eller, om den inte kan verkställas på nämnt sätt, såsom offentlig delgivning.

Offentlig delgivning kan användas också när en handling skall delges över trettio personer som är kända eller när personernas antal är okänt.

56 §

Delgivning med privatpersoner

Delgivning med en privatperson skall ske med personen själv eller med hans eller hennes lagliga företrädare. Om både delgivningens mottagare och dennes företrädare har rätt att föra talan i ärendet, skall delgivning ske med vardera särskilt.

I ett ärende som angår två eller flera parter gemensamt skall delgivningen ske med den kontaktperson som har angivits i den gemensamma skrivelsen. Har en kontaktperson inte angivits sker delgivningen med den första undertecknaren av handlingen. Mottagaren skall underrätta övriga undertecknare om delgivningen.

Delgivning sker med en person som en part har befullmäktigat, om den befullmäktigades rätt att ta emot delgivningar inte har begränsats särskilt eller delgivningen inte skall ske med parten personligen. Den befullmäktigade skall underrättas om en delgivning som har skett med huvudmannen.

57 §

Delgivning med sammanslutningar, stiftelser, dödsbon och konkursbon

Vanlig delgivning med en sammanslutning eller en stiftelse skall ske under den adress som sammanslutningen eller stiftelsen har angett. Bevislig delgivning med en sammanslutning eller en stiftelse skall riktas till en person som har rätt att ta emot delgivningar på dess vägnar.

Delgivning med ett dödsbo skall riktas till den bodelägare som har hand om boet eller till boförvaltaren. Om dödsboet förvaltas gemensamt av flera dödsbodelägare, kan delgivningen riktas till en av dem. Delägaren skall underrätta de övriga bodelägarna om delfäendet.

Delgivning med ett konkursbo skall riktas till boförvaltaren.

58 § (22.12.2009/1408)

Delgivning med myndigheter

Delgivning sker med den myndighet som för talan i ärendet. Om det är oklart vilken myndighet som för statens talan, sker delgivningen med regionförvaltningsverket.

Bevislig delgivning med en kommun ska riktas till kommundirektören eller till ordföranden för det organ som för kommunens talan i ärendet. Delgivningen kan också riktas till någon annan som har rätt att på kommundirektörens eller ordförandens vägnar ta emot tillkännagivanden.

Beträffande delgivning med en enskild som sköter en offentlig förvaltningsuppgift gäller vad som ovan föreskrivs om delgivning med en enskild.

10 kap

Förfarandet vid delgivning

59 §

Vanlig delgivning

Vanlig delgivning sker per post genom brev till mottagaren.

Mottagaren anses ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas. Ett ärende anses dock ha kommit till en myndighets kännedom den dag brevet anlände.

60 §

Bevislig delgivning

En delgivning skall verkställas per post mot mottagningsbevis, om den gäller ett förpliktande beslut och tiden för sökande av ändring eller någon annan tidsfrist som påverkar mottagarens rätt börjar löpa från det att beslutet delgavs. Mottagningsbevis kan användas också i de fall där det av andra skäl är nödvändigt för att trygga en parts rättigheter. Av mottagningsbeviset skall framgå den som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delfäendet.

En handling kan också överlämnas till delgivningens mottagare eller dennes företrädare. Över delgivningen skall det då sättas upp ett skriftligt bevis av vilket den som har verkställt delgivningen, mottagaren och tidpunkten för delgivningen skall framgå.

Om en myndighet anser att det finns skäl till det, kan delgivning verkställas som stämningsdelgivning. Beträffande stämningsdelgivning gäller i tillämpliga delar vad som i 11 kap. rättegångsbalken föreskrivs om detta. Stämningsdelgivning kan också verkställas av en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som är anställd hos en statlig eller kommunal myndighet och som enligt särskilt förordnande har rätt att verkställa stämningsdelgivningar i ärenden som hör till myndighetens verksamhetsområde. Beträffande jäv för den som verkställer stämningsdelgivning gäller vad som i denna lag föreskrivs om jäv.

61 §

Mellanhandsdelgivning

Om mottagaren av en bevislig delgivning eller dennes företrädare inte nås, kan en handling överlämnas i ett slutet kuvert mot samtycke

- 1) till en person som bor i samma hushåll som mottagaren och har fyllt femton år,
- 2) till mottagarens arbetsgivare eller arbetsgivarens företrädare,
- 3) om mottagaren idkar näring i ett fast verksamhetsställe, till en person som är anställd hos detta företag, eller
- 4) till en tjänsteman som är anställd hos den sammanslutning eller stiftelse som är mottagare.

Över mellanhandsdelgivning skall det sättas upp ett skriftligt bevis av vilket framgår vem som har verkställt delgivningen och till vem handlingen har överlämnats samt tidpunkten för delgivningen. En kopia av delgivningsbeviset skall utan dröjsmål sändas till delgivningens mottagare.

Delfäendet anses ha skett den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset över mellanhandsdelgivningen. Mellanhandsdelgivning får inte verkställas, om handlingen inte kan antas komma mottagaren till handa inom skälig tid.

62 §

Offentlig delgivning

Vid offentlig delgivning hålls en handling en viss tid framlagd för mottagaren hos myndigheten.

Ett meddelande om att handlingen finns framlagd skall publiceras i den officiella tidningen och dessutom sättas upp på myndighetens anslagstavla eller publiceras i den tidning ur vilken mottagaren kan antas bäst få information om saken. Av meddelandet skall det framgå vad saken gäller samt var och till vilken tidpunkt handlingen finns framlagd.

I meddelandet skall det anges att delfäendet anses ha skett den sjunde dagen efter det att meddelandet publicerades i den officiella tidningen.

63 §

Delgivning till utlandet

Delgivning till utlandet verkställs enligt denna lag eller enligt lagstiftningen i den främmande staten, om inte något annat följer av internationella avtal och förpliktelser som är bindande för Finland.

Om en delgivning som är avsedd för utlandet inte kan verkställas, skall handlingen delges i Finland genom offentlig delgivning.

IV AVDELNINGEN

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OCH IKRAFTTRÄDANDE

11 kap

Särskilda bestämmelser

64 §

Bevisningskostnader och andra kostnader för ett förvaltningsärende

I ett förvaltningsärende svarar envar för sina kostnader.

I fråga om avgifter för förvaltningsbeslut och om kostnaderna för delgivning föreskrivs särskilt. I fråga om juridisk hjälp som beviljas av statens medel föreskrivs i rättshjälpslagen ([257/2002](#)).

Till vittnen betalas ersättning med iakttagande i tillämpliga delar av lagen om bestridande av bevisningskostnader med statens medel ([666/1972](#)). Ersättning betalas av medel som står till myndighetens förfogande. Om det finns anledning till det, kan myndigheten förplikta en part att ersätta myndigheten helt eller delvis för de ersättningar som betalas av dessa medel.

65 §

Jäv för tolkar och översättare

Den som står i sådant förhållande till en part eller ett ärende att hans eller hennes tillförlitlighet kan äventyras av den anledningen får inte anlitas som tolk eller översättare.

66 §

Twist om förvaltningsavtal

Twister som gäller förvaltningsavtal behandlas som förvaltningstvistemål i förvaltningsdomstolarna i enlighet med förvaltningsprocesslagen.

67 §

Administrativa påföljder

En myndighet kan förena ett förbud, ett åläggande eller ett krav som den har meddelat med vite, hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande eller med någon annan administrativ påföljd enligt vad som föreskrivs särskilt.

68 §

Skadeståndsansvar vid försummelse att vidarebefordra delgivning

Den som är underrättelseskyldig enligt 56 § 2 mom. eller 57 § 2 mom. samt den som enligt 61 § 1 mom. tar emot en mellanhandsdelgivning är skyldig att ersätta en skada som uppstår på grund av att underrättelsen försummas eller av att handlingen inte överlämnas eller av att den försenas, i den mån det prövas vara skäligt med hänsyn till försummelsens art och övriga omständigheter.

Till den handling som skall delges skall myndigheten foga ett meddelande om skyldigheten att vidarebefordra handlingen eller om underrättelseskyldigheten samt om det skadeståndsansvar som är förbundet med åsidosättande av skyldigheten.

69 §

Brott mot tystnadsplikten för ombud och biträden

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 13 § i denna lag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen ([39/1889](#)), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

12 kap

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

70 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Genom denna lag upphävs följande lagar jämte ändringar:

- 1) lagen den 6 augusti 1982 om förvaltningsförfarande ([598/1982](#)),
- 2) lagen den 26 februari 1954 om översändande av handlingar ([74/1954](#)), och
- 3) lagen den 15 april 1966 om delgivning i förvaltningsärenden ([232/1966](#)).

71 §

Övergångsbestämmelser

På förvaltningsärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På ärenden som har återförvisats för ny behandling tillämpas dock bestämmelserna i denna lag. Denna lag tillämpas på förvaltningsavtal som ingås efter lagens ikraftträdande.

När det i någon annan lag eller i en förordning finns en hänvisning till lagen om förvaltningsförfarande, lagen om översändande av handlingar eller lagen om delgivning i förvaltningsärenden innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.